

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 235 • martie 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- FELICITĂRI PRIMĂRIEI GOLEȘTI ȘI POLIȚIEI LOCALE...
Petre CICHIRDAN ..... pag. 1
- A APĂRUT REVISTA „MIRAJUL OLTULUI”, MARTIE 2026 - ÎNTRE
IDENTITATE, CULTURĂ ȘI EXPRESIE ARTISTICĂ
Al. Florin ȚENE ..... pag. 2
- POEZII
Marinela BELU-CAPȘA ..... pag. 2
- GAȘCA
Puiu RĂDUCAN ..... pag. 2
- POVESTEA VORBII 21 NR. 1/2026
Marian ILIE ..... pag. 2
- BOOKFEST, EDIȚIA A XIII-A, LA TIMIȘOARA
Ana-Maria LAZĂR ..... pag. 2
- CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL,
DUMITRU ȘCHIOPU (I)
Ioan St. LAZĂR ..... pag. 3
- PEȘTELE - SIMBOLUL CREȘTINISMULUI
Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI ..... pag. 4
- ZIUA MONDIALĂ A FRANCOFONIEI ȘI ZIUA MONDIALĂ
A POEZIEI, SERBATE - DIN NOU - LA SLATINA
Ana VASILE ..... pag. 4
- FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (III) - CONSTANTIN POPIAN
Gheorghe DEACONU ..... pag. 5
- PETRE CICHIRDAN - UN OM DE MARE VALOARE ȘI DE MARE
CHARACTER
Gheorghe PANTELIMON ..... pag. 6
- DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...
Mihai MUSTĂȚEA ..... pag. 7
- ITINERAR CULTURAL
Simona Maria KIS, Senti VOICU ..... pag. 8
- IN MEMORIAM DRAGOȘ VRÂNCEANU
Preot Dr. Constantin MĂNESCU ..... pag. 8
- A APĂRUT NR. 80 AL REVISTEI „LUCEAFĂRUL DE VEST”
TIMIȘOARA
Silviu LAZĂR ..... pag. 9
- CONFUCIUS, ZAMOLXE ȘI MOISE
Constantin LUPEANU ..... pag. 10
- „ANOTIMPURILE” LUI VIVALDI - UN CONCERT VEȘNIC ACTUAL
Ovidiu Cristian DINICĂ ..... pag. 10
- DIN NOU DESPRE DIGITALIZARE!
Leontina RUS ..... pag. 10
- NU-I AȘA CĂ PĂMÂNTUL ESTE ROTUND?
KIS Peter ..... pag. 10
- DARE DE SEAMĂ - MAI 2001 - A SOCIETĂȚII CULTURALE
„ANTON PANN”
Mihai SPORIȘ ..... pag. 11
- PARALELE INTERSECTATE
Ligia ZAPRAȚAN NICOLESCU ..... pag. 12
- SPIRU HARET - 175 DE ANI DE LA NAȘTERE
Tanța TĂNĂSESCU ..... pag. 13
- PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA
Biroul de Presă ..... pag. 14
- COMUNICAT DE PRESĂ
Primăria orașului Horezu ..... pag. 14
- MUZICIENI ROMÂNI - MARTIE
Emil MANZUR ..... pag. 14
- ASOCIAȚIA SENIORILOR VÂLCEA
Gheorghe PANTELIMON ..... pag. 15
- SUFLETUL PUS ÎN OLĂRIT DE DUMITRU ȘCHIOPU
Marius DRĂGHICI ..... pag. 16
- TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE
Ana-Maria LAZĂR ..... pag. 16

FELICITĂRI PRIMĂRIEI GOLEȘTI ȘI POLIȚIEI LOCALE...MINUNATE!

Petre CICHIRDAN

Începem abrupt comentariul nostru. Pe 19 februarie 2026 la Monumentul Eroilor din satul Aldești vecin cu satul Blidari ambele din comuna Golești o delegație a Asociației Cadrelor Militare în rezervă și retragere „Basarab I” Pitești a depus o coroană de flori cu ocazia împlinirii a 110 ani de la începerea, și în amintirea eroilor, Primului Război Mondial, care și-au dat viața pentru întregirea neamului în luptele pe care le-au dat în zonă, soldați din Regimentul 44 Infanterie Pitești, teritoriu care în acea vreme ținea de județul Argeș...Menționăm că la sosirea noastră, reprezentanții presei de cultură Intol Press am avut emoții când am constatat valoarea ridicată a traficului din zonă, noi fiind și în întârziere... Mașini de toate tonajele veneau și mergeau dinspre și către Pitești pe Dealul Negru, din ambele părți virau către Curtea de Argeș; mașini veneau dinspre și mergeau către Curtea de Argeș. Trafic infernal. Și când am ajuns în fața monumentului am fost plăcut surprinși și ne-a dispărut orice emoție...o tânără femeie polițist blocase accesul pietonal și rutier către monument cu Loganul Poliției; și cu spatele la mașină și cu fața la intersecție dirija circulația! Șoferii încetineau și priveau la tânăra femeie, se minunau, o plăceau! Am avut așa o destindere, la fel și plăcere, când am parcat fără probleme în zona monumentului. ...Ce deșteaptă inovație a avut Poliția Română, să introducă tinere femei în serviciul circulației și ordinei publice. Mi-am amintit de un articol de-al meu de prin anii 1992, 1993, când am scris în acele vremuri (de dezmăț informațional) în care laudam Poliția Rutieră Română, care îmi părea (și așa a și fost) prima instituție de putere a statului care a trecut la democrație adevărată...În deceniul acela dinaintea mileniului III, post 1990, când am răspuns de dirijarea luminoasă a circulației pe Drumurile Naționale și în intersecțiile citadine am fost ajutați enorm de mult de serviciul rutier al Poliției Române din județul Vâlcea, dar și de același serviciu al Poliției Capitalei... Fără aceste servicii nu am fi reușit să punem în valoare toate noutățile tehnice aplicate în acest interval de timp, invenții inovații, pentru care era nevoie de aprobări și curaj din partea autorităților fiindcă se executau pentru prima dată în România și în lume. Marea majoritate de produse erau cumpărate de la noi (Instalații complete de semaforizare, deci made in Romania, făceam export) firmele străine care pătrunseseră în țară (1993), lideri mondiali de lucrări de infrastructură ne-au subcontractat pe marile șantiere de

reabilitare a Drumurilor Naționale!...practic ne-au asigurat existența și viitorul!...aici și nu în altă parte.

*

Felicitări cetățenilor goleşteni, Primăriei și celor din jurul domnului colonel Ion Aldescu, argintul viu al vieții culturale goleştene, al istoricilor locului și care nu sunt puțini, putem spune fără teama de a greși că este cel mai complet personaj comunitar, istoric al eroismului din perioada celor două conflagrații mondiale ale secolului XX atât de pe Vale Jiului, cât și de pe Valea Oltului...pentru modul cum s-au concentrat asupra evenimentelor care au avut loc pe întreg parcursul anului 2025 și începutul de an 2026- primul trimestru. Trebuie să-i felicităm și pe colegii din orașul Pitești, județul Argeș, pentru prezența lor de fiecare dată aici, în Vâlcea...de fiecare dată însoșiți de corala militară care i-au încântat pe participanți. Îi felicităm și pe preoții comunei, pe învățătorii care anual nu uită să-l sărbătorească civic și religios pe marele om de cultură vâlcean, muzician și învățator, și creator de manuale școlare în interbelic, Theodor Geantă...

De data aceasta la Monumentul eroilor (repet, fără sprijinul Poliției Golești manifestarea nu putea să aibă loc, aflăm pe telefon că numele lucrătorului de poliție este doamna Elena Țurea- felicitări și La Mulți Ani! cu ocazia Zilei Femeii, că le meritați din plin) colonelul Ion Aldescu, primarul Constantin Adrian Mitache și învățătorul Gheorghe Cazacu au reușit un lucru extraordinar, o reușită publică de zile mari!... fără să stânjenească circulația vehiculelor, în contra vacarmului rutier creat de mașinile de tonaj și sfidând pericolul vreunui accident au reușit să-și ducă la îndeplinire planul și să permită intonarea imnurilor(eroilor și țării- imnul României), inițierea „marșului de pornire” și „semnalul stingerii”...Au reușit să trezească interesul participanților pentru cuvântările colonelului Aldescu, al celor doi tineri: Ioana Timnea Mitache, care a transmis mesajul eroilor făuritori ai României Mari și Cezar Voicu, care a transmis mesajul generației de astăzi; sau a col. Constantin Mândruță care a citit două poezii, creații personale publicate în revista argeșeană „Rezerva Oștirii Argeșene”; au reușit să creeze posibilitatea ținerii serviciului religios susținut de părintele paroh Silviu Cârstea și depunerea coroanei de flori de către participanții argeșeni...La final a avut loc și o agapă la „Birtulețul din Pădure” condus de admirabilul concetățean Bebe Rizea...Bravo goleşteni, bravo piteșteni, bravo Poliției Române din comuna Golești!

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii
Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

A APĂRUT REVISTA „MIRAJUL OLTULUI”, MARTIE 2026 - ÎNTRE IDENTITATE, CULTURĂ ȘI EXPRESIE ARTISTICĂ

Al Florin ȚENE

Revista *Mirajul Oltului*, editată la Călimănești sub coordonarea lui Constantin Geantă, se înscrie în seria publicațiilor culturale regionale cu vocație națională. Numărul din martie 2026 evidențiază o tematică dominantă: celebrarea Zilei Limbii Române, eveniment devenit simbol identitar și cultural. Prin diversitatea textelor – articole, reportaje, eseuri și poezii – revista propune o abordare polifonică a limbii române, văzută ca patrimoniu spiritual, instrument de comunicare și expresie artistică.

Articolele semnate de Ion Talpoș și Constantin Geantă fixează cadrul conceptual și istoric al sărbătorii. Ion Talpoș subliniază caracterul relativ recent al oficializării: „Ziua Limbii Române [...] a devenit sărbătoare oficială [...] începând cu anul 2013”

La rândul său, Constantin Geantă dezvoltă contextul legislativ: „Propunerea legislativă [...] a fost legiferată [...] prin Legea nr. 53/2011”, iar Al Florin Țene publică un articol despre apariția Limbii Române. Aceste texte nu sunt simple informări, ci contribuie la construirea memoriei culturale. Limbii i se atribuie statutul de „instituție simbolică”, legitimă prin lege, dar consacrată prin tradiție.

Reportajele Anei Vasile și ale altor autori descriu manifestările dedicate acestei zile. Exemplu: „La Călimănești s-au întâlnit jurnaliști și scriitori [...] pentru a sărbători împreună Ziua Limbii Române.” Evenimentele includ: cenacluri literare, recitaluri poetice, discursuri

culturale, implicarea instituțiilor locale. Se conturează ideea limbii ca factor de coeziune comunitară. Cultura nu este doar produs elitist, ci și practică socială participativă. Poezia ocupă un loc privilegiat în revistă, transformând limba într-un simbol afectiv și sacru. Paulian Buicescu-Munteanu afirmă: „Limba Română e bogată [...] Ea ne este Patrie” Limbajul este declarativ, solemn, apropiat de imn. George Mămularu introduce o notă reflexivă: „Slușiri și reproșuri mereu ți se fac [...] Tu iartă-ne, Limbă Română.” Apare tema degradării limbii sub presiunea modernității. Cecilia Tatiana Simionescu scrie: „Limba română e mama, e acasă, e patria...” Limbajul devine interiorizat, apropiat de discursul identitar personal. Un motiv recurent în revistă este tensiunea dintre: limba tradițională, influențele moderne (neologisme, anglicisme). Exemplu poetic: „Acum ne inundă valul [...] din «Rom-Engleză»...” Această opoziție reflectă o criză de identitate lingvistică, frecvent întâlnită în discursul cultural contemporan. Revista adoptă o poziție conservatoare, pledând pentru echilibru și responsabilitate lingvistică.

Analiza revistei *Mirajul Oltului* evidențiază trei direcții majore: Instituționalizarea limbii române – prin articole istorice și legislative; Socializarea culturii – prin evenimente și participare comunitară; Sacralizarea limbii prin poezie – limba devine „mamă”, „patrie”, „catedrală interioară”...

În ansamblu, revista construiește o imagine complexă a limbii române: ca instrument de comunicare, ca simbol identitar, ca valoare spirituală fundamentală.

MARINELA BELU-CAPȘA PRIMĂVARA Candele cu miros și culoare, lăcrămioarele în floare domnesc în grădină în primăvara cea bogată îmbrăcată cu rochiță pastelată. Lămâița le privește îngâmfată că-i mai naltă, mai cochetă, o vedetă mult curtată de-un boboc de trandafir ce roșește când o vede. Într-un colț, vreo cinci lalele mai rebele își rotesc petalele dezvelind pistilele, alarmând toată suflarea: “astea și-au pierdut pudoarea!” O zambilă parfumată, cu bluzița colorată se bronzează lângă un crin amețit de parfumul ei cel fin. Mândru, el sub cupolă o primește și o pupă bărbătește. Liliacul cel frumos, inocent și rușinos, peste gard privește-n zare (aude multă rumoare) două frezii inocente, prietenoase și înțelepte, se sfădesc cu-o margaretă înaltă și prea cochetă: “face umbră locului, ia lumina soarelui”! Regina nopții, delicată, De soare înamorată, Așteaptă cu-nflăcărare O dulce, tandră îmbrățișare. Tot îl cheamă nopțile, Își deschide florile, Cu parfum să-l amețească, Doar pe ea să o iubească. Trei zambile, o narcisă Și-o azalee compromisă Strigă în gura mare Că fac grevă pe răzoare, Că în primăvara asta Pe cap le-a căzut năpasta: A venit grindină mare, N-au avut asigurare. În grădină a fost prăpăd, Florile nu se mai văd. Primăvara, cochetă fată, Cu pălăria înflorată Și rochița parfumată, Pictează aleile,	Combină culorile. Verde, galben, roșu-aprins, Albastru cer necuprins, Pe simeza parcului Bucuria ochiului! LA MINE AICI La mine aici e primăvară. Încep copacii să-nflorească, Se duc pe deal mieii să pască. În parc se-aude o chitară. La mine aici lumea e blândă, Doar știrile o înfioară Cu nefericirile de-afară, Cu oameni răi care-o inundă. La mine aici ceru-i albastru, Brodă cu porumbei și berze, Cu raze aurii prin frunze, C-un vesel soare, mândru astru. Copii frumoși, părinți, bunici Se bucură că-i primăvară, Că-i liniște și pace-n țară. Încă-i senin la mine aici!	PUIU RĂDUCAN GAȘCA... O gașcă de golani de Dâmbovița, cărora le-am dat girul să ne fure, asistă cum se prăbușește casa din Hobîța, o casă veche, o casă... „mănăstire”. Acolo, tace-o piatră la... „ospaț” și se apleacă-ades în miezul apei. Îi spală râul fruntea în dezmăț, dar ne împunge-o țepă-n ochiul pleoapei. Sperăm că și noi, deveni-vom piatră, dar cin’ va trebui să ne cioplească? Alegem într-un fel speranța sacră, dar scufundăm adânc, nația românească. Sărmana piatră, nu poate să viseze. Zace de secole în miezul de pârâu. Mâini celebre vor să o modeleze, dar aici, acasă, totul e... desfrâu. Este o traumă, prietenă cu piatra. S-a dus vremea când umbla cobilița. Acum nu mai perindă-n sate șatra, dar ne ruginește „piatra” din Hobîța. Din subteranul negru-al pietrei șlefuite, plânge-un talent prescris printre bizanțuri. El nu acceptă parastase grase, ghiftuite și-armura lui este legată-n lanțuri.	MARIAN ILIE POVESTEA VORBII 21 NR. 1/2026 Tocmai întors dintr-o călătorie Găsii Povestea Vorbii în cutie O luai și-ajuns în casă-o desfăcu Ca omul curios de felul lui... Ipac, dau veste: tare mi-a plăcut Tableta lui LUCON de la-nceput Un fin excurs prin etimologie Un univers mirific, plăcut mie Și,-aș zice, chiar de risc s-asmut confrății Secant peste destinu-acestei nații În care cei mai groși la pungi susțin Că-i mai de preț orice demers străin Decât ce facem și gădim bieții noi Foști geți, sau daci, sau taurisci, sau boi De parca pân’ la Marc Ulpiu Traian La nord de Istru-a fost un băragan Ce găzduia holeră și ciulini Până ce-au fost venit aici străini Și l-ar fi populat treptat, vezi Doamne Cu inși din legiunile romane Rămași să scoată aur din tarlale Cu priza la resursele locale... Guri rele, pretins grele în domeniu Spun cum că după numai un mileniu Veniră alții ca să ia obol Însa găsiră iarăși spațiul gol... Eu, bardul călăreț pe caii-popii Mă uit nătâng pe harta Europii Mă uit și mă tot mir, la mine-n gând Cum să abandonezi așa pământ? Să lași din mâini atâta bogăție E-un suicid, o cruntă nebulie!

BOOKFEST, EDIȚIA A XIII-A, LA TIMIȘOARA

Ana-Maria LAZĂR

În perioada 19-22 martie, la Timișoara, la Centrul Regional de Afaceri, a avut loc Salonul de carte Bookfest, ediția a XIII-a.

Multitudinea de standuri a oferit vizitatorilor iubitori de lectură o ofertă de carte diversificată, la prețuri atractive. Printre exponanți s-au numărat editurile Corint, Polirom, Curtea Veche, Cartego, Nomina, Editura Academiei, Nemira, Aranca, Brumar, Junimea, Humanitas, Proema, Art Encounters, Paralela 45, Gama, Litera, Mega Print, Editura Universității de Vest, Happycolor și mulți alții.

La ora la care am poposit la scena Bookfest am avut prilejul de a asista la o dublă lansare de carte, la Editura Brumar, a autorului Florian Mihalcea: „7 povestiri despre sfârșitul lumii” – 28 de prospectii eshatologice, iar pentru autor 28 de moduri de a ajunge la țintă sau doar de a și-o amâna pendulând între realitate și ficțiune – și „Poezie mecanică”, avându-i ca invitați pe Viorel Marineasa și Marcel Tolcea.

Salonul de carte Bookfest de anul acesta a găzduit nume celebre, precum Gabriel Liiceanu, Radu Paraschivescu, Mircea Mihăieș, Ioana Pârvulescu, Bogdan-Alexandru Stănescu,

Dan Alexe, Radu Vancu, Adelin Petrișor, Cristina Chevereșan, Alina Pavelescu, Marcel Tolcea, Denisa Comănescu, Adriana Babeți, Cristian Preda și alții.

Editura Aranca a lansat o carte inedită, o colecție de proze scurte, „Marea Madăfacăreală”, a autorului Borco Ilin, care i-a avut alături de Adriana Babeți și Radu Paraschivescu.

„Umorul lui Borco e tăios și ironic. Râzi, pentru că e bine scris și foarte adevărat. Te oprești, pentru că îți dai seama că nu e doar o glumă. Dincolo de sarcasm și poante bine țintite, cartea are o miză serioasă: felul în care ne obișnuim cu bizarul, cu compromisurile și cu micile noastre cedări cotidiene”. (Mircea Mihăieș)

„E o lume de Madăfacări, pe care el o inspectează, o scormonește și apoi o descrie ca nimeni altul. Ca un prozator blindat cu ironie și umor, ca un dramaturg mereu la pândă absurdului, ca un poet cuprins, când te aștepti mai puțin, de melancolie. Ca un scriitor adevărat. E un bărbat în puterea vârstei, care vede dezastrul din jur, vede vagoanele arse din depoul părăsit și reintră pe câmpul de luptă fix când totul pare pierdut”. (Adriana Babeți)

În toată perioada au avut loc multiple lansări de carte, care au cuprins diverse domenii. De asemenea, literatura pentru copii a fost bine reprezentată. Editurile au pregătit și pachete speciale de reduceri tuturor celor interesați.

CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL, DUMITRU ȘCHIOPU (I)

I. REFERINȚE

Ioan St. LAZĂR

Puțin cercetat și, deci, puțin cunoscut în devenirea lui, centrul de ceramică Vlădești din județul Vâlcea nu este mai puțin interesant și semnificativ decât altele, cu atât mai mult cu cât este înscris, la loc de cinste, între cele care practică o ceramică artistică¹, fiind, după cum opinia regretatei etnografe Silvia Zderciuc, „în rândul celor mai importante și valoroase centre de ceramică din țară”², prin vechimea sa pierdută în trecut și prin semnificația decorativă specifică, adăugăm noi.

Olăritul în localitatea Vlădești – limitrofă orașului Râmnicu-Vâlcea, pe latura nordică a râului Râmnic (azi Olănești) ce vine din munții Cheia – este prezentat întâi în 1893, de către geograful C. Alessandrescu, care îl menționează alături de îndeletnicirile agricole și meșteșugurile de prelucrare a lemnului caracteristice satului tradițional care era³ și părădând că nu se deosebea cu nimic de alte localități vâlcene cu mulți olari (Buda, Dăești, Lungești, Slătioara, Zătreni), în afară de Hurezi, cu salutara sa influență de la reședința domnească de acolo.

La puțin timp, în anul 1908, își vedește, însă, valențele și valoarea prin câștigarea de către un olar vlădeștean, Constantin L. Niță Morariu, a premiului II (însoțit de 50 de lei), la concursul național de olărit organizat de Societatea „Domnița Maria”⁴ – prilej cu care se evidențiază, desigur, că „olarii din Vlădești ajunseseră la un înalt nivel de stăpânire a meșteșugului, dar și de măiestrie artistică”⁵.

Cu toată această sugestivă „carte de vizită”, nu s-a inițiat, în prima jumătate a veacului trecut, din partea vreunui specialist, o cercetare specială privind începuturile, evoluția

(nemărturisită) a Școlii Sociologice interbelice de la București, s-a manifestat un mai mare și constant interes, ca și o mai complexă organizare a activității de cunoaștere a culturii populare tradiționale și de valorificare a creației sale artistice, inclusiv a celei contemporane, înființându-se muzee ale satului și concursuri artistice de anvergură, cu grijă pentru păstrarea autenticității stilistice populare. Ca atare, și centrului vâlcean de ceramică Vlădești i s-au deschis noi orizonturi de cunoaștere și promovare.

În anul 1958, Muzeul „Astra” din Sibiu organizează o expoziție de ceramică populară din Vlădești (Vâlcea), în cadrul căreia debutează pentru public viitorul mare artist Dumitru Schiopu, iar din anul 1960, același muzeu începe campaniile de teren pentru documentare și procurare de obiecte de ceramică din Vlădești, ceea ce va face și Muzeul Satului din București, ca și Muzeul raional (ulterior, județean) din Râmnicu-Vâlcea. Apreciați pentru calitățile artistice ale produselor, olarii vlădeșteni (în frunte cu Dumitru Schiopu) vor fi protagoniști ai marilor târguri de artă populară din cadrul Festivalului internațional de folclor „România 69” și de la toate edițiile festivalului sibian „Cibiniam”, apoi ai Târgului ceramicii populare românești „Cocoșul de Hurez” și ai altor mari târguri din țară (Iași, Craiova ș.a.), precum și ai unor manifestări culturale-artistice din străinătate. Totodată, la toate edițiile marilor expoziții naționale periodice de artă populară vor fi răsplătiți cu multiple premii.

Semnificative și binevenite sunt, în această perioadă, demersurile pentru cercetarea științifică a centrelor de ceramică din Vâlcea, deși, în mod firesc, atenția specială a fost acordată, mai întâi, centrului de excelență Horezu, la care, totuși, nu ne raportăm în paginile de față. În ceea ce privește ceramica de Vlădești, menționăm studiile: *Olăria țărănească din Vâlcea*, de Paul H. Stahl și Paul Petrescu (în: „Studii și Cercetări de Istoria Artei”, seria Artă Plastică, tom. 12, nr. 1/1965) și *Ceramica* de Paul Petrescu (în vol. „Arta populară din Vâlcea”, monografie-album, de dr. Georgeta Stoica, Elena Secoșan, dr. Ion Vlăduțu,

dr. Paul Petrescu, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Vâlcea – Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă, 1972, p. 201-205), notele Silviei Zderciuc, care își așteaptă publicarea postumă, precum și remarcabila primă sinteză semnată de Eugen Deca, fost director al Muzeului Satului Vâlcea, *Ceramica populară în centrul Vlădești* (în: „Studii vâlcene”, Rm. Vâlcea, V, 1982, p. 169-176), unde prezintă un istoric recent (din secolul XX) al centrului, tipologia vaselor și ornamentarea lor specifică.

Ajungând în perioada postdecembristă, prestigiul comunei Vlădești cunoaște o creștere semnificativă prin asamblarea casei Mihăescu din Vlădești drept casă vâlceană cu pridvor reprezentativă la Muzeul Tehnicii Populare din Dumbrava Sibului, aceeași casă apărând reprezentată grafic și pe bancnota actuală de 10 lei. Este perioada în care cercetarea științifică privitoare la centrul de ceramică Vlădești înregistrează un reviriment. În rândul întâi, menționăm, ampla lucrare *Ceramica populară din Oltenia*

(2006), teza de doctorat a doamnei Corina Mihăescu, care va configura profilul centrului Vlădești în baza resurselor bibliografice (îndeosebi, studiul susamintit semnat de Eugen Deca) și a observațiilor personale, dialogând cu meșterii Dumitru Schiopu, Constantin Arniceru și Gheorghe Ciurea, întocmindu-le portrete sugestive (pentru Dumitru Schiopu înserând și o caracterizare datorată etnografei Elena Stoica și un documentar biografic realizat de etnologul Gheorghe Deaconu) și, desigur, ilustrându-le câteva lucrări; o secvență este dedicată și pentru „Plastica figurativă”, în care, adop-

tând considerentele istorice (ale lui Barbu Slătineanu) și tipologia figurinelor din lut (apud Georgeta Roșu), cu comentarii personale, înserează opinii ale meșterilor olteni (între care și Dumitru Schiopu și Constantin Arniceru din Vlădești) și le ilustrează cu imaginile unor făpturi miniaturale create de ei.

Muzeul Țăranului Român, în colecția *Martor*, a publicat în anul 2012 un Portret/Atelier dedicat lui Dumitru Schiopu. O scurtă introducere, cu pertinente observații, semnată de Lila Passima și Cosmin Mihalache deschide paginile pentru mărturiile lui Dumitru Schiopu despre meșteșugul olăritului practicat de el în mod exponențial pentru centrul de ceramică Vlădești; la aceste mărturii este asociat, cu opinii proprii, ginerele și urmașul său Eugen Pătru (între altele, *Cum am învățat olăria de la Dumitru Schiopu*). Bogatul set de ilustrații semnificative contribuie la familiarizarea publicului românesc cu omul și olarul artist Dumitru Schiopu.

Un adevărat eveniment cultural îl reprezintă apariția recentă a două lucrări însemnate: monografia *Vlădești – miracolul ceramicii albe*, vol. I și II, realizată de dr. Emilian Valentin Frâncu, cu prefață de prof. dr. Gheorghe Deaconu, 2024 (Editura Christian PlusArt) și *Ceramica de Vlădești la un veac de la nașterea meșterului olar Dumitru Schiopu, Catalog*, ediție îngrijită de prof. dr. Gheorghe Deaconu și prof. Elena Stoica, cuvinte de întâmpinare semnând dr. Corina Mihăescu și dr. Emilian Valentin Frâncu, Rm. Vâlcea, Editura „Patrimoniu”, 2025 – am-

bele lucrări prefăcând *Centenarul Dumitru Schiopu din anul 2026*. Acestea sunt cele mai complexe contribuții la cunoașterea și promovarea centrului de ceramică Vlădești și a artistului său de excepție Dumitru Schiopu, încorporând opinii și confesiuni ale multor localnici (prima) și secvențe din studiile unor cercetători de pe plan național și local (a doua).

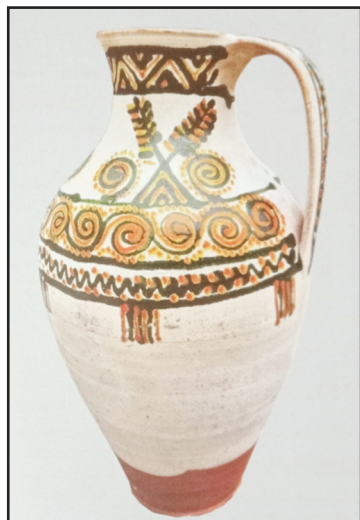
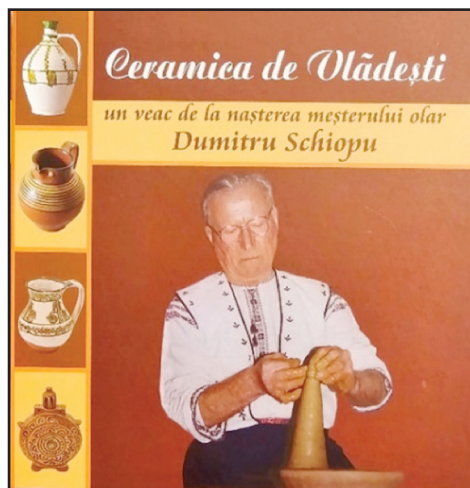
În primele decenii ale perioadei postdecembriste, în palmaresul meșterului Dumitru Schiopu și, implicit, în al centrului de ceramică Vlădești, s-au adăugat noi momente semnificative, între care remarcăm participarea la expoziția artistică organizată în Bretagne-Franța, în „Festival Roumain”, primirea în Academia Artelor Tradiționale, inițiată de către regretatul director Corneliu Bucur în cadrul Muzeului Civilizației Populare Tradiționale „Astra” din Sibiu, precum și sărbătoririle succesive la 75, 80 și 85 de ani, la nivel național și cu firescul concurs al autorităților culturale vâlcene.

Dar poate că cel mai important și întrutotul salutar este evenimentul „intrării pe scena” performanțelor a noului cuplu de olari vlădeșteni, Eugen și Elena (Violeta) Pătru, ginerele și fiica lui Dumitru Schiopu, urmașii lui autentici, împreună cu, posibili autori olari, fiii lor. Numai că, la această profundă bucurie, nu putem să nu adăugăm tristețea pentru faptul că, în condițiile complexe ale vieții moderne de azi, în centrul de ceramică Vlădești, nu mai lucrează alături decât un singur alt olar, Marian Ciurea, de unde nevoia urgentă de a se găsi soluții concrete, operative și eficiente pe durată măcar medie pentru continuarea meșteșugului care a pus în lumină, la Vlădești, „miracolul ceramicii albe”.

NOTE:

1. Ion Vlăduțu, *Creatori populari contemporani din România*, București, Editura „Sport-Turism”, 1981, p. 96.
2. apud Corina Mihăescu, *Ceramica populară din Oltenia*, București, 2006 (Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale), p. 142, unde consemnează prin parafrază opinia Silviei Zderciuc, exprimată în articolul *Ceramica nesemnată din România, vol. I. Județul Vâlcea* – pe care nu l-am avut la dispoziție.
3. C. Alessandrescu, *Dicționarul geografic al județului Vâlcea*, 1893.
4. Silvia Zderciuc, Mircea Dumitrescu, *Concușorul de olărie din 1908*, în: „Revista Muzeelor”, București, nr. 1/1970, p. 65 – apud Eugen Deca, *Ceramica populară în centrul Vlădești*, în: „Studii vâlcene”, Rm. Vâlcea, nr. V, 1982 și Corina Mihăescu, op. cit.
5. cf. Corina Mihăescu, op. cit.
6. v. Barbu Slătineanu, *Studii de artă populară*, ediție îngrijită de Gh. Iacob, cu o introducere de Valer Butură, București, Editura „Minerva”, 1972, p. 148 și 153.
7. *Ibidem*, p. 233-235.
8. *Ibidem*, p. 327 și 331 – apud Barbu Slătineanu, *Ceramica feudală românească*, București, Editura pentru Literatură și Artă, 1958, p. 125 și, respectiv, 130.
9. v. Eugen Deca, op. cit.; *ibidem*, în vol. Emilian Valentin Frâncu, *Vlădești – miracolul ceramicii albe*, vol. II, prefată de Gheorghe Deaconu, Malu Mare, Editura Cristian PlusArt, 2024, p. 121.
10. *Ibidem*; *ibidem*.

(va urma)

PEȘTELE- SIMBOLUL CREȘTINISMULUI

Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI

Primul simbol al creștinismului, și unui din cele mai vechi și mai răspândit, a fost peștele-simbol central al credinței, semnul peștelui numindu-se „peștele lui Isus”. Povestea acestui simbol este pomenită în slujba Liturghiei dumunicii a XVIII-a după Rusalii, pescuirea minunată, unde se pomenește intervenția Mântuitorului, pentru ajutorul dat pescarilor. Și în zilele noastre, reprezentat de un desen liniar, se găsește pe copertile Bibliei, pe tatuaje, în picturi și gravuri, și chiar pe mijloace fixe și mobile. Un pește gravat sau pictat pe partea din afară a ușii de la intrare înseamnă bine ați veni să intrați înăuntru. Și acum în catacombele din Roma dăinuiesc desenele cu pești, din acele vremuri. Peștișorii de piatră sau metal purtați la gât de către credincioși aveau inscripția „Mântuiește” sau „Fie mântuirea Ta”. Scriitorii evanghelici au peștele printre preferințele lor despre animale. Avem însă și noi exemple de scriitori care au folosit, prin semificații și reprezentări, simbolistica peștelui cum sunt: Marin Sorescu cu piesa Iona (inspirată din mitul biblic al omului înghițit de un pește), Mircea Cărtărescu cu Levantul, sau Mihail Sadoveanu cu întâmplările lui culinare pescărești. De altfel există o întreagă literatură analizată în doxologia noastră ortodoxă.

Simbolistica peștelui vine din limba greacă, pește însemnând ICHTYS/CHTHYS {de la ichthys-pește: I=Isus; CH=uns; TH=Dumnezeu; Y=Fiul; E/sigma=salvator}, adică Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Mântuitorul. Acesta constituia semnul de recunoaștere între creștini, prin secolele I-III, când aceștia erau persecutați de „iubitorii” de idoli!

Ne aducem aminte de fabulosul roman „Quo vadis”, romanul istoric al lui Henryk Sienkiewicz scris în 1895! Romanul a fost ecranizat de mai multe case de film, cea mai valoroasă variantă fiind cea poloneză care a și primit Premiul Nobel în 1905. Juriul Nobel a motivat acordarea premiului pentru „meritele excepționale de scriitor epuc (7. Qua vadis: Top 10 cărți clasice deosebite- „Delicatese literare”).

Romanul evocă începutul creștinismului și a fost sugerat de persecuțiile creștinilor. Autorului acestui roman, nu i-a fost deloc ușor să înțeleagă rațional noua învățătură mai ales după ce află cât de repede se instalase la Roma creștinismul, determinând creșterea numărului adepților printre sclavi, și chiar din rîndul nobililor, cum era Actea, fosta amantă a lui Nero, și familia Aulus Plautius.

Henryk Sienkiewicz s-a născut în Polonia, în localitatea Wola Ocrzejska, în anul 1846. Urmează, după liceul unde avea note mari doar la literatura polonă, dreptul și medicina, apoi științe umaniste, dar nu termină niciuna. Așa că își adâncește cunoștințele despre literatură. Se dedică scrierii, călătorește prin America și Europa, ajungând în 1866 și prin România și mai târziu la Roma. Iată cum povestește el unui ziarist francez ajungerea la Roma: “De mulți ani aveam obiceiul să citesc înainte de a adormi vechi lucrări de istorie în limba latină {cu siguranță, învățată la medicină și drept}. Făceam asta nu numai din dragoste pentru istorie care m-a interesat întotdeauna foarte mult, ci pentru că nu voiam să uit latina” {Quo Vadis, pag 10}. Aflat la Roma înainte cu șapte ani (1888) de a scrie cartea unde fusese să confrunte scrierile istoricului Tacit, despre arderea Romei și masacrul creștinilor, află de povestea de iubire, la prima vedere, a tribunului Marcus Vinicius pentru creștina (deja) din Lygia, din tribul semibarbar ligian. Aceasta purta numele barbar, Callina dar Vicinius o numește, în toată povestirea Ligia. În urma vizitării Capei Quo vadis „găsește” și titlul cărții, care va fi numele capelei. Acesta se bazează pe un text apocrit medieval, de prin anul 200 d. Hr. („Faptele lui Petru”) care

relatează despre plecarea din Roma, a Apostolului Petru, de teama persecuțiilor lui Nero de prin anul 64 d. Hr. Pe drum Apostolul Petru se întâlnește cu Iisus Hristos și-i adresează întrebarea: „Quo vadis Domine”? (încotro mergeți doamne). Iisus îi răspunde: „La Roma ca să fiu răstignit din nou”! Atunci Sfântul Apostol Petru se rușinează, pentru că el a fugit, și se întoarce în Cetatea Romei, unde a fost martirizat cu capul în jos.

Scriitorului (deja istoric), Sienkiewicz i se înfiripă ideea romanului, stabilește și titlul, alege un numele fictiv Callinaei, eroină numită la Roma Ligia {Ligia în roman}, și realizează capodopera ce va fi publicată, în serial de „Gazeta Polska” din Polonia, începând cu martie 1895, fiind tradusă apoi în 40 de limbi. Cu toții știm că genialul scriitor a mai dat lumii și alte capodopere cum sunt Popolul, Cavalerii Teutoni și Prin foc și sabie, precum și Trilogia istorică a Poloniei. Prezența fetei din roman, la Roma se datorează pierderii războiului de către tatăl său, regele tribului Ligiei, care este obligat să accepte ca toții ostaticii luați de comandantul Legiunii Romane de la Dunăre, Atelius Hyster, grup în care se aflau și soția și fika sa Callina (pentru că barbarii merg la război cu soțiile și copii), să fie predați lui Nero. Pentru că aceștia erau creștini și nu acceptă jurământul idolilor, Nero („împăratul cel nebun”- Wikipedia. 089/wiki/Wua vadis), Cezarul, pentru că mama ei moare curînd poate chiar pe drum spre Roma și neștiind ce să facă cu copilul, mai întâi o dă guvernatorului Germaniei, Pomponius, care mergea în războiul cu cații. La întoarcere acesta dă copilul surorii sale Pomponia {domina, cum îi spunea Petronius}, soția patricianului comandant Aulus Plautius dar, după o anumită perioadă Nero îl trimite pe Petronius, fostul guvernator al provinciei Bitinia, să o aducă de la Plautius la Palatul Imperial. Nero aflase, după cum îi spune bătrânul confident al împăratului, Caius Hasta, lui Aulus Petronius la Palatin, unde mersese, de fapt, în căutarea Ligiei, „că la casa ta se afla fika regelui ligienilor, pe care acel rege, încă în timpul vieții divinului Claudius a dat-o în mâna romanilor drept cheazăie că granițele imperiului nu vor fi niciodată încălcate de către ligieni. Divinul Nero îți este recunoscător, o, comandante, pentru că atâția ani i-ai oferit adăpost, dar, nevrînd să-ți mai împovăreze casa și de asemenea știind că, ca ostatecă, trebuie să stea în grija personală a împăratului precum și a senatului-îți poruncește să o predai în mâinile mele” {ibidem pag.57}.

Pentru că Nero folosea ostaticii în spectacolele organizate în cinstea zeilor, conform obiceiului din acea vreme, îi trimitea în arena cu animale pentru a fi omorâți în aplauzele mulțimii. Callina fusese păstrată de Nero pentru finalul spectacolului, în care un taur să o sfâșie pe tânăra copilă creștină. După unele legende, în timpul acestor persecuții, Callina ar fi fost salvată de însoțitorul și slujitorul Ursus, care se oferă să „lupte” cu taurul, în locul ei! Acesta ucide taurul și așa Catallina ajunge în casa fostului patrician, guvernator al provinciei Bitinia, Aulus Plautius, unde duce o viață liniștită și crește mare și frumoasă, pentru că soția acestuia, Pomponia Graecina, de o bunătate creștinească, precum și soțul, și ei convertiți a creștinism, îndrăgesc de la început copilul ajuns în casa lor, luând-o cu iei în vizitele pe la demnitarul Salonicului. La întrebarea lui Petronius, dacă crede în zei, Pomponia îi răspunde: Cred în Dumnezeu care este unul, drept și puternic”!

O altă legendă spune că Vicinius ar fi încercat să o eli-

bereze înainte de a ajunge în arenă, pentru că o văzuse într-un cimitir (cartea spune că la havuzul din grădină) unde se adunau creștinii!

Tribunul ofițer, tânărul patrician păgân, Marcus Vinicius care, se spune, că era estet și iubitor de artă, participant la războiul cu cații în Asia Minor, la întoarcere, la marginea Romei, își rupe mâna și ajunge în casa lui Aulus Plautius, unde medicul sclav Merion, i-o va vindeca timp de două săptămâni. Aici o întâlnește pe Ligia îndrăgostindu-se de ea la prima vedere. Apoi și vizitează unchiul său după mamă, Caius Petronius, arbitru elegant, înalt și încă frumos. Vicinius îi povestește despre frumusețea fetei și sentimentele sale, iar Petronius uneltește scoaterea Lidiei din casa lui Plautius și ducerea ei în palatul imperial pentru a fi dată nepotului său îndrăgostit. Cu toate că exista pericolul ca

Nero să o transforme în amanta sa Petronius a mizat pe Poppea, actuala amantă, „care se va face punte și luntre pentru a o scoate din palat cât mai repede” (Quo vadis, pag. 66) ca, astfel, să ajungă la Vicinius. Petronius, întrebarea lui Vicinius “Unde este Ligia”, îi răspunde: “L-am rugat pe Cezar două lucruri: întâi să o scoată pe Ligia din cvasa lui Aulus, iar în al doilea rând să ți-o dea ție”! Ajunsă în lupanarul palatului în grija

fostei amante a Cezarului, Actea, o femeia cu suflet iubitor, Ligia stă liniștită până când se întâmplă să fie invitată la un mare banchet dat de Nero, la care fusese invitat și Vicinius. De la banchet, ca întotdeauna, nu lipseau luptele din arenă și sacrificiul ostatecilor și sclavilor în delirul mulțimii. Nu lipsea nici mâncare și băutura. Astfel, bine băut, Vicinius încearcă să o sărute pe Ligia, care fuge de la petrecere.

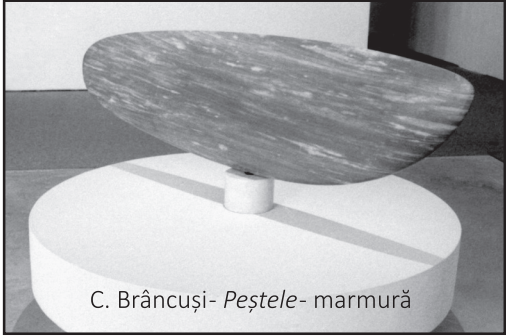
După multe peripeții povestite de autor, Vicinius o găsește, o împacă, și înțelegându-i religia nu numai că nu a dezavuat-o, nu a părăsit-o, nu a cerut condamnarea ei ci s-a convertit și el la creștinism. Asta, după ce Ligia i-a răspuns iubirii lui prin desenul peștelui cu stuful pe nisip, iubirea ce buzele fetelor creștine nu puteau pronunța.

În prefața romanului Stan Velea, la pagina 20, scrie: „Autorul se ostenește să-i motiveze creștinarea și raționalismul, dar, dacă nu ar fi iubirea pentru Ligia, Vicinius ar respinge noua religie, convins că nu se potrivește cu firea lui de roman, tot așa cum ar primi pe oricare alta din aceleași pricinii”. Tot el mai scrie, la pagina 31: „În Quo vadis se vede limpede că noua învățătură se răspândește foarte repede, câștigând aderenți, cu deosebire printre sclavi, dar și printre membrii protipendadei nobiliare”.

Pătrunderea monoteismului creștin în toate straturile societății romane nu se datorește iubirii de oameni și fericirii cerești, ci, așa cum siublinia Engels, faptului că, până la un punct totul este o luptă socială.

Se spune că peștele ar fi printre primele vietăți acvatice fiind, prin numărul mare de icre produse, simbolul fertilității. Legat de episoadele evanghelice de la Apostolul Marcu 1,7 „pescarii de oameni” și de la Matei 4,9 „veniți după mine și vă voi face pescari de oameni”, simbolul peștelui s-a peregrinat pînă astăzi, dar cu odată cu trecerea timpului simbolul creștinismului este însuși Iisus Hristos răstignit pe cruce. Se mai spune că apariția peștelui în vis se traduce prin bogăție, noroc și succes. În epoca modernă simbolul peștelui s-a transformat în metafore ce exprimă: -mă întorc cât ai zice pește;- aceiași mâncare de pește;- asta este deja altă mâncare de pește;- înnoată ca peștele, și altele! Și „pescarul de oameni”, ca temă biblică, este tot o metaforă. Astrologic, creștinismul aparține epocii zodiacale a peștilor. Dar, cea mai reprezentativă expresie a peștelui se găsește în calendarul nostru ortodox prin zilele de „dezlegare de pește”!

6, 7 martie 2026

C. Brâncuși- Peștele- marmură

ZIUA MONDIALĂ A FRANCOFONIEI ȘI ZIUA MONDIALĂ A POEZIEI, SERBATE - DIN NOU - LA SLATINA

Ana VASILE

Chiar dacă aceste două evenimente au fost sărbătorite în avans-miercuri 18 martie a.c. de către LSR-Olt “Damian Stănoiu”, Liceul Tehnologic din Izvoarele (care a invitat elevi din mai multe județe), oameni de cultură (poeti, scriitori și jurnaliști) din jud.Olt și Vâlcea (Drăgășani) s-au reunit vineri 20 martie 2026 începând cu ora 14,00 în Salonul Artelor Nicolae Truță din cadrul Bibliotecii Județene

Ion Minulescu din Slatina.

Organizarea a aparținut AOC-Olt (Asociația Oamenilor de Cultură din jud.Olt), care a invitat și filialele UZPR-Olt, LSR-Olt și Rusidava Culturală Drăgășani.

Au paricipat activ cu eseuri și recitări poezii: Grigore Călin, Vivi-Viorel Pinte, Liliana Ghiță-Boian, Pandebe-Bebe Jianu, Magdalena Neagoe, Ilie Bucă, Marian Bărescu, Valerica Predescu, Eugenia-Ionela Mateșică, Margareta Saimac, Marin Rada, Gheorghe Stan, Aurel Furtună, Ana Va-

sile, Maricela-Paraschiva Buicescu, Georgeta Giurea și Andrei Toader.

Simpatizanți: Ion Ionescu, George Pîrvan și Săndel Tulea. De remarcat grupul de copii-elevi din com. Comani, pregătiți de învățătoarea lor, care i-a prezentat într-o frumoasă costumație de parcă erau niște rândunici.

Momentele muzicale, au fost oferite - prin alternanță - de menestrelul Pandebe-Bebe Jianu și duo “Rapsodii Oltului”.

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (III) CONSTANTIN POPIAN

Fondator, creator și pedagog de teatru (partea a II-a)

Gheorghe DEACONU

Înceiam prima parte a evocării mele apreciind că istoria culturală a Vâlciei îl păstrează pe Popian mai ales în ipostaza de **om de teatru**, un om de teatru **complet, unic** între contemporani, **creator polivalent** de cultură și artă dramatică. Popian este **ctitorul**, el aparține generației **întemeietorilor**, celor care au așezat pietrele de temelie ale edificiului teatrului vâlcean. Modelul omului de teatru total, dramaturg, regizor și pedagog deopotrivă, model pe care-l întruchipează Popian, rămâne exemplar. Un model plămădit din **autenticitate, profesionalitate și moralitate**. O întreită paradigmă a artei perene. Aș zăbovi, în mod expres, asu-pra acestei din urmă dimensiuni, pe care eu o consider esențială – **moralitatea** –, aducând în sprijin profesiunea de credință pe care editorul Linu-Cătălin Dragu-Popian o așază drept *Înainte cuvânt*, în fruntea *Memoriilor* Maestrului: „Dacă ai tras o brazdă în viața ta și ai semănat sămânța cea bună care a adus rod însutit, măcar vei băga de seamă că, din ce în ce, tu nu mai aparții familiei tale – cea mică –, ci te fură, cu încetul, familia cea mare, societatea.” Concluzia (și povăța!) memorialistului este, așadar, previzibilă: „Deci, învață, omule, **să nu fii egoist!** Risipește cu dăruire comoara sufletului tău și **învață pe urmași** (subl. – G. D.) că viața este o încăpere cu două uși. Dacă de la intrare până la ieșire ai reușit să însemnezi ceva, capeți nemurirea.” Dincolo de conotația metafizică a dobândirii nebuloasei „nemuriri”, să reținem îndemnul, mai pământesc, la dăruire și la darul învățării. Dar pe care Maestrul l-a fructificat cu asupra de măsură: Popian este nu numai ctitorul teatrului vâlcean, ci și primul lui **învățător**. Aceasta este percepția mea – ca modest ucenic – privind designul, drumul și destinul lui Constantin Popian în cultura românească a secolului XX., pe care îl consider un produs și un model al haretismului în Vâlcea, unul dintre apostolii și părinții spirituali ai locului în veacul trecut (cf. *Râmnicul cultural – devenire și dezvoltare*, 2023, p. 75).

Pentru ca aprecierea mea să nu rămână, ca atâtea gratuite și redundante evocări orale sau scrise – ale mele și ale confrăților –, încă un exercițiu de retorică, mă întreb – și vă întreb, stimați cititori: suntem, oare vrednici, de această moștenire? Ce-am făcut cu ea? Ce putem face? Voi încerca să răspund la aceste întrebări incomode, chiar provocatoare, începând cu evaluarea a ceea ce am făcut eu însumi, dacă tot m-am „lăudat” cu ipostaza de „copil bătrân” al Maestrului (a nu se înțelege că mă laud cu vreo „cunună de premiant” din partea Domnului Învățător!).

Am început în forță: în toamna anului 1968, împreună cu colegul Ioan St. Lazăr, l-am recuperat, mai întâi, în ipostaza de „rapsod popular”, în cadrul ineditului Festival al Rapsozilor Populari, programându-l, așa cum merita, în gala festivalului, pe prima scenă a Râmnicului de atunci – fostul Palat al Culturii. Prestația rapsozilor populari devenise, în anii '60, după memorabila evoluție a lui Gheorghe Bobei, ca reprezentant al fostei regiuni Argeș, pe scena TVR a „Dialogului la distanță”, o modă în programele artistice. Dar, în cazul Popian, a fost – aveam să ne dăm seama mai târziu – și o formulă mascată de a neutraliza rezervele stăpânirii vremii, rezerve care s-au transformat ulterior în reacții adverse și chiar în interdicții, ascunse sau fățișe. Apoi l-am recunoscut pe Popian în calitate de dramaturg și regizor și l-am implicat în pregătirea spectacolului „N-ați auzit de-un Jian”, cu Ansamblul folcloric din Costești. A fost „cântecul de lebdă”, ultima prezență scenică a Maestrului. În fine, l-am omagiat, la despărțire, în numele tinerei generații, în fața aceluiași Palat al Culturii, fără să ne pese de „petele” din trecutul lui „politic”... Nu, nu era un curaj extraordinar! Am profitat, doar, de „dezghețul ideologic” și de provizoria și iluzoria „liberalizare” a regimului comunist din ultimii ani '60 ai secolului XX. Dar, după „Tezele din iulie” (1972), cultul nostru pentru înaintași a cunoscut un recul progresiv, cvasitotal în ceea ce-l privește pe Popian, care a fost trecut la „Index”... Cu Bobei, am fost, incomparabil, mai „norocoși”, dar fluturând tot stindardul rapsodului, sub care potențialul universitar se simțea confortabil. Puteam, totuși, să facem ceva și pentru Popian? Da, puteam! Cu două condiții: (1) Să fim mai inteligenți, adică să căutăm și să aplicăm modalități mai subtile de a-l cultiva, de a-l promova, „fentând” vigilența cenzurii; (2) Să fim mai curajoși, mai temerari, mai „nebuni” decât am fost... Ne-am complăcut în lașitatea cronică, comodă, a majorității covârșitoare a intelectualilor

vremii. Istoria n-a început, într-adevăr, cu noi, pe de altă parte, istoria nu ne-a ținut de cald, dar tot istoria, care – zicea partenerul meu de dialog, Gică Boierescu, cel din urmă țaran autentic de pe colinele Topologului, din anii 2000 – este precum „roata”, învârtindu-se mereu, deci, istoria ne-a oferit, după 1989, o șansă providențială, aceea de a putea recupera, la maturitate, fie și parțial, ceea ce n-am putut face în tinerețe. Șansa recuperării unui trecut, a unui patrimoniu valoric, de învățătură, modelator. Și iar mă întreb? Ne-am îndeplinit noi, în noile condiții, datoriile față de înaintași? – iată marea provocare a (auto)evaluării noastre, a mele, înaintea tuturor?

S-a întâmplat (tot providențial!) ca, în anii '90, printre colaboratorii mei să apară unul dintre nepoții Maestrului, Bogdan, căruia i-am încredințat, deloc întâmplător, grija revigorării și animării mișcării teatrală într-un spațiu cu un trecut glorios. Împreună, am editat cartea doctorului Dinu Popian, fiul Maestrului (*Vraja scenei*, 1997) și am declanșat un întreg program de cunoaștere și promovare a activității și operei lui Constantin Popian, inclusiv prin organizarea festivalului de teatru sătesc, pe care-l „visam” în paginile *Jurnalului* meu, citate în prima parte a „episodului” de față. Apoi, peste ani, după ce am ieșit din prim-planul scenei culturale a Râmnicului, am avut favoarea profesională, dar și obligația morală de a colabora cu celălalt nepot al Maestrului, Cătălin, *Padre Lino de la Roma*, care și-a asumat, încă din tinerețe, „misiunea” testamentară de a salva, conserva, gestiona și promova valoroasa moștenire spirituală a lui Constantin Popian, unică în Vâlcea. Am avut, astfel, privilegiul de a a-l seconda în editarea *Operei dramatice* a lui Constantin Popian (trilogie), care se adaugă *Memoriilor* sale (patru volume masive), întregind un monument editorial „mai durabil decât bronzul”... De asemenea, l-am „provocat” pe editor să susțină (mai exact, să interpreteze, Padre Lino fiind generos înzestrat de Providență cu „gena” Maestrului) o captivantă „conferință” despre Popian în cadrul programului „Frescele Vâlciei”. S-ar putea spune, așadar, că ne-am onorat, fie și tardiv și parțial, datoriile asumate, în tinerețe, față de numele, memoria și moștenirea lui Constantin Popian. Totuși, acum, la ceasul evaluărilor, trebuie să recunosc, onest și smerit, că noi, cei din urmă „ucenici” ai săi, managerii instituțiilor publice și animatorii organizațiilor nonguvernamentale, comunitatea culturală vâlceană în ansamblul ei (în care includ, deopotrivă, Râmnicul și Bistrița-Costești), am făcut prea puțin în raport cu ceea ce a făcut familia Maestrului. De aceea, reiterez o interogație tulburătoare, pe care am tot rostit-o în cadrul evocărilor anuale, organizate în incinta Muzeului de Artă: nu știu de partea cui a fost zeița Fortuna – de partea nepoților privilegiați că **au avut** un asemenea înaintaș, sau de partea bunicului, norocos că **are** asemenea urmași?!

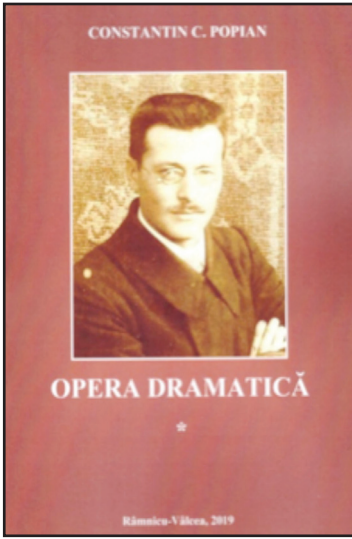
Am așezat recenta mea carte despre devenirea și dezvoltarea Râmnicului cultural (în care Maestrul este, desigur, prezent ca spirit tutelar) sub semnul memorabilei „cutremurări” a Părintelui Gherasim, înțeleptul ierarh al Râmnicului din ultimele decenii ale secolului XX și primele decenii ale secolului XXI, dacă este vrednic în fața marilor săi înaintași în scaunul Râmnicului. Aceeași stare de spirit o trăiesc eu acum, raportându-mă la glorioasa galerie de cărturari, creatori și artiști care ne-au precedat, înălțând edificiul cultural al Râmnicului, al Vâlciei, începând cu premodernitatea, Constantin Popian aflându-se printre întemeietori. De aceea, acum, la peste 55 de ani de la trecerea lui în eternitate, simt nevoia să rostesc, în dreptul meu de „ucenic”, această „rugăciune”:

Iartă-mă, Maestre, dacă m-am dovedit nevrednic! Poate că aici, pe plan local, am făcut ce și cât se putea, dar n-am făcut mai nimic pentru promovarea ctitorului teatrului vâlcean pe plan național, pentru a recupera, a „răzbuna” șansa lui, reală, din tinerețe, de a deveni un artist de talie națională. Când Padre Lino a editat *Memoriile*, m-am dus cu un volum la academicianul Răzvan Theodorescu, fostul ministru, și i-l-am prezentat la Academia Română. Istoricul culturii și artei românești, mare iubitor și prețuitor de Râmnic, de Vâlcea, s-a arătat vădit jenat: numele lui Popian nu-i spunea nimic. Dar s-a arătat deschis, fiind

unul dintre fruntașii Academiei Române, ca, la întregirea seriei de *Memorii*, să patroneze, o prezentare a cărții în București. Nu, nu era savantul vinovat! Noi eram și am rămas „vinovați”, responsabili, adică datori: am făcut și facem prea puțin pentru promovarea tradițiilor și valorilor noastre reprezentative, a mărcilor identitare ale spațiului vâlcean pe plan național. Când a apărut primul volum din *Opera dramatică* (la care a pus „umărul” financiar și familia mea), m-am îngrijit personal să trimit cartea, cu acordul editorului, principalelor teatre din țară (vreo 30). N-am auzit ca vreun teatru din țară să fi manifestat vreun interes. Bine-bine, am înțeles rezervele teatrelor din țară, dar nici teatrele noastre din Râmnic?! Lipsa de reacție a acestora față de moștenirea dramatică a Maestrului este vulnerabilă în raport cu propria lor „istorie”, pe care o concentrez în câteva „propoziții”, destinate, spre învățătură, managerilor celor două teatre vâlcene: (1) Dacă n-ar fi fost Doru Moțoc, Gheorghe Marinescu și Doina Miglecz, aceste teatre n-ar exista astăzi. (2) Cei trei fondatori (la care ar merita adăugat și Dumitru Vlăduț) n-ar fi existat fără doctorul Constantin Georgescu, „artizanul” Teatrului Popular. (3) Iar Teatrul Popular al Râmnicului n-ar fi existat fără „opera” de ctitor și „pălmaș” polivalent al teatrului, din prima jumătate a secolului XX, a lui Constantin Popian...

În ceea ce mă privește, comemorările periodice ale Maestrului au fost tot atâtea imbolduri de a nu abdica de la datoriile față de marele înaintaș, de a-mi onora investiția simbolică de „copil bătrân”. Este drept – și o recunosc cu obidă – am abandonat, din motive de sănătate, un proiect mai vechi și mai greu, acela de a alcătui un instrument indispensabil al cunoașterii memorialistice popiene – Indicele tematic al *Memoriilor* –, pe care și l-ar putea asuma un tânăr cercetător. Dar, la ultima evocare, le-am făcut urmașilor Maestrului o ofertă de colaborare, spre a contribui, mai departe, la cultivarea memoriei, valorificarea moștenirii și promovarea operei sale: un documentar privind primii 55 de ani din postumitatea Maestrului, gândit ca fundament a unui dezirabil proiect cultural sub semnul tutelar al lui Constantin Popian. Iată câteva posibile repere pregătitoare pentru elaborarea și implementarea unui asemenea program: (1) Deschiderea, la inițiativa autorităților și a instituțiilor publice de cultură de la nivel județean și local (Costești), a unui dialog aplicat privind viitorul și statutul juridic și cultural al preconizatei Case Memoriale „Constantin Popian”, care poate deveni, în timp, cu necesare investiții, un atractiv obiectiv de patrimoniu și un așezământ cultural viu, creativ, mai mult decât un muzeu, adică un centru de documentare, cercetare și promovare a moștenirii culturale a Maestrului. (2). Analizarea și evaluarea experienței acumulate de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (care dispune și de o bază documentară generoasă, ce poate fi coroborată cu colecția Muzeului Județean) în cultivarea memoriei și în valorificarea moștenirii artistice a maestrului. (3) Organizarea unei dezbateri cu managerii celor două teatre profesioniste din Râmnic, pe tema promovării dramaturgiei autohtone, ca linie strategică în politica reper-torială. La prima vedere, ceea ce propun eu pare o utopie, dar, dintotdeauna, utopia a făcut parte din dezvoltarea culturală a comunității.

P.S. Este reconfortant pentru mine să descopăr, în recenta carte a istoricului Sorin Oane, *Poveștile Râmnicului* (2025), o pagină despre Constantin Popian, din care citez aceste rânduri: „Popian face educație poporului. (...) Pentru Popian, teatrul avea o misiune clară, trebuia să educe poporul. Ideea educării poporului prin teatru fusese, însă, a atenianului Pericle. (...) Scopul «teatrului Popian» (o sintagmă inspirată, recunosc, ca o paradigmă, de aceea o subliniez) era pedagogic, patriotic, misionar, purtând mesajul evangheliei și al culturii universale la sate, în cazărmi, în școli, în seminare, în lagăre de prizonieri, în spitale și în închisori” (p. 404). Da, subscriu și salut faptul că istoria culturală se poate scrie nu numai cu spirit justițiar, ci și cu empatie, chiar cu admirație pentru „eroii” ei (fie și cu inerente „pete” în biografia lor, pentru că „oameni au fost și ei”) – în marginile adevărului științific. Mă bucur sincer pentru „schimbarea la față” a istoricului nostru. Și apreciez și ilustrarea paginii cu portretul lui Popian care înobilează coperta primului volum al trilogiei dramatice a Maestrului (2019), reproducă de mine în pagina de față, imaginea având ca sursă fototeca lui Padre Lino din Casa Memorială de la Bistrița-Costești.

PETRE CICHIRDAN – UN OM DE MARE VALOARE ȘI DE MARE CARACTER

Gheorghe PANTELIMON

Pe 20 februarie 2026, în Sala de conferințe a Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, s-a desfășurat o manifestare elevată, cu multiple valențe de ordin afectiv, dedicată omului de cultură Simion Petre Cichirdan la împlinirea a 75 de ani, o vârstă respectabilă, a deplinei maturități creatoare.

S-a născut pe 21 februarie 1951, în municipiul Râmnicu Vâlcea, unde a urmat cursurile preuniversitare și toată viața s-a implicat în mod activ în preocupările comunității. Medalionul aniversar a fost organizat de Asociația Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea, Forumul Cultural al Râmnicului, Societatea Culturală „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Biblioteca Județeană și Ateneul Meșterul Manole. De pregătirea evenimentului s-au ocupat mai mulți colegi din Asociația Seniorilor și Forumul Cultural: Gheorghe Deaconu, Gheorghe Dumitrașcu, Mircea Daneș și Cristian Ovidiu Dinică. Cu acest prilej s-a amenajat și o expoziție documentară de carte, de presă și fotografii, care a ilustrat preocupările multilaterale ale sărbătoritului.

În sală s-a aflat un auditoriu distins, alcătuit din scriitori, membri ai Uniunii Scriitorilor din România și ai Ligii Scriitorilor Români, jurnaliști, membri ai UZPR, ai Uniunii Artiștilor Plastici, oameni de cultură, prieteni și admiratori ai celui celebrat. De asemenea, au fost prezenți membri ai familiei sale, doamna Leontina Cichirdan – de profesie ingineră și nepotul dumnealor Simon Peter Kis, minor editor la prestigioasa revistă „Cultura Vâlceană”.

Ca de fiecare dată, domnișoara Alina Mihaela Nicola, managerul Citadelei vâlcene a cărții și-a exprimat, în cuvinte pline de sensibilitate bucuria pentru faptul că această acțiune de suflet se desfășoară în instituția pe care o conduce și i-a înmănat domnului Cichirdan, în semn de apreciere a activității rodnice pe care o desfășoară, o diplomă aniversară. Întreaga festivitate s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, agreabilă, emoționantă.

În cuvântul de deschidere, prof. Gheorghe Pantelimon, președintele Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea, moderatorul reuniunii, a subliniat că domnul Petre Cichirdan și-a onorat în mod remarcabil misiunea nobilă de creator. Este o personalitate plurivalentă, de anvergură, cu o biografie impresionantă: inginer în tehnologia construcțiilor de mașini, inventator și inovator ingenios, scriitor, publicist, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, artist plastic talentat. În aceste domenii de mare importanță socială a desfășurat o activitate prodigioasă, susținută, cu dăruire și pasiune, cunoscută și apreciată și pe plan național, pe care o continuă cu succes. A militat în mod consecvent, perseverent, pentru afirmarea valorilor autentice, perene, ale științei, tehnicii și culturii în societate. Este un veteran al cuvântului scris și deține un record greu de egalat. A întemeiat patru reviste: Cultura Ars Mundi, Cultura Vâlceană, Povestea Vorbii și Forum Vâlcean și a fost redactor șef al revistei „Seniorii”, din 2009, când s-a editat primul număr, până în 2016. Aceste publicații se bucură de o apreciere deosebită, fiind premiate de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România și de Liga Scriitorilor Români, în anul 2016, respectiv 2020. Domnul Cichirdan face parte din Consiliul de conducere al Asociației Seniorilor Vâlcea, unde se remarcă prin inițiative interesante; a coordonat mulți ani activitatea științifică și tehnică în cadrul Forumului Cultural al Râmnicului, în funcția de vicepreședinte și a avut o contribuție substanțială la dinamizarea activității Societății Culturale „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea.

Pentru activitatea bogată pe care a desfășurat-o cu vocație, competență și înalt spirit civic, într-un scop nobil, care vizează dezvoltarea și afirmarea valorilor științei, tehnicii, culturii și artei vâlcene și naționale, Asociația Seniorilor Vâlcea i-a conferit o diplomă de excelență. Tot pentru recompensarea meritoriei sale a primit mai multe distincții, diplome de excelență, aniversare, omagiale etc. Forumul Cultural al Râmnicului i-a decernat un hrisov de cinstire, de asemenea a primit un premiu și din partea Fundației Culturale „Dor-Dragoș Vrânceanu”, din orașul Băbeni. Asociația Seniorilor i-a acordat o diplomă de excelență și nepotului domnului Petre Cichirdan, care în luna ianuarie 2026 a împlinit vârsta de 14 ani. Este elev în clasa a VII-a, la Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea, o unitate de învățământ apreciată la nivel național și este pasionat de sport, de scrimă. Redăm conținutul diplomei: „Se acordă tânărului Simon-Peter Kis, școlar sânguincios, minor editor în colectivul de redacție al prestigioasei reviste „Cultura Vâlceană”, în semn de apreciere a talentului precoce și gândirii sale scilpitoare cu care este înzestrat. Îi urăm, cu afecțiune, „La mulți ani” și succes în viață „să ajungă un jurnalist celebru, urmaș demn al bunicului său, Petre Cichirdan”. În context subliniem că editarea celor patru reviste

culturale presupune un volum de muncă uriaș, la care contribuie voluntar toți membrii familiei Cichirdan.

Un număr mare de vorbitori și-au exprimat gândurile și sentimentele cu privire la activitatea laborioasă, opera și personalitatea celui omagiat. Redăm titlurile comunicărilor: „O personalitate cu demnitate, cu o gândire independentă și o activitate publicistică impresionantă” – prof. dr. Gheorghe Dumitrașcu – secretar general al Asociației Seniorilor Vâlcea; „Un profesionist pilduitor și un distins om al artelor” – ing. dr. Mihai Sporiș – vicepreședinte al Asociației Seniorilor Vâlcea; „Omul de cultură Petre Cichirdan” – conf. univ. dr. Ioan St. Lazăr – președinte al Forumului Cultural al Râmnicului; „Un om instituție – Petre Cichirdan” – prof. dr. Gheorghe Deaconu – director Ateneul Meșterul Manole. Ec. Cristian Ovidiu Dinică – membru al Forumului Cultural al Râmnicului și al Asociației Seniorilor Vâlcea a prezentat documentarul realizat într-o ținută grafică deosebită de Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea, intitulat „Petre Simion Cichirdan 75. Un creator complet de cultură”. Tipăritura conține mesaje primite de la Asociația Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea, Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea, Forumul Cultural al Râmnicului, Societatea Culturală „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea și Teatrul „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, precum și texte semnate de doamnele și domnii Marinela Belu-Capșa, Gheorghe Deaconu, Ovidiu Dinică, Gheorghe Dumitrașcu, Marius Mărcănescu, Leontina Rus, Violeta Scrociob, Mihai Sporiș și Al. Florin Țene, care sunt profesori, scriitori, poeți, ziariști, oameni de cultură și artă. Iată ce declara valorosul scriitor clujean, originar din Vâlcea, Constantin Zărnescu: „Domnul Petre Cichirdan a evoluat după Revoluția Română din 1989, ca autor extrem de prolific, înzestrat cu multiple talente: poet, pictor și sculptor, publicist, lansându-se printr-un concept unificator: Interferența Artelor. Este un spirit neliniștit, mereu în căutare, un creator care nu se mulțumește cu un singur limbaj artistic, ci le pune în dialog, le face să comunice”. „Prin revista și editura pe care le conduce, Petre Cichirdan a devenit un catalizator al vieții culturale vâlcene, un animator discret, dar eficient, al energiilor creatoare”.

După prezentarea documentarului au luat cuvântul doamnele și domnii: ing. dr. Dorel Mihai Constantinescu, membru al Forumului Cultural al Râmnicului, care i-a transmis sărbătoritului o felicitare realizată cu AI; prof. Marinela Belu-Capșa – vicepreședintă a Asociației Seniorilor, Iulia Lixandru, președintă a Asociației Culturale „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, prof. Constanța Badea - vicepreședintă a Asociației Seniorilor Vâlcea, prof. Mihai Mustățea, membru în Consiliul de conducere al Asociației Seniorilor, prof. Nelu Barbu, membru în Consiliul Director al Forumului Cultural al Râmnicului, jurnalistul Paulian Buicescu, membru al Filialei Olt a UZPR și prof. Marius Mărcănescu, membru al Asociației Seniorilor Vâlcea. Este imposibil de relatat pe larg bogăția de idei și aprecierile exprimate cu privire la realizările domnului Cichirdan.

În revista „Seniorii” nr. 2 (30), din decembrie 2025 sunt publicate, pe aproape șapte pagini, date și informații semnificative din vasta sa activitate. Toate discuțiile din cadrul manifestării au reliefat activitatea meritorie a domnului Cichirdan, în domeniile tehnic, științific și cultural-artistic, trăsăturile sale pozitive de caracter. S-a evidențiat că este un creator polivalent de renaștere culturală, un om întreprinzător, de atitudine, de un altruism rar întâlnit. A inițiat conceptul de programare computerizată. S-a amintit că o dovadă a talentului său o constituie și Monumentul dedicat de către AFDPR Vâlcea foștilor deținuți politic, ridicat în anul 2009 la Ocnița- Ocnele Mari, care este considerat cel mai reușit, cel mai frumos din România; totodată, vorbitorii și-au exprimat considerația pentru tot ce a înfăptuit în beneficiul societății și i-au urat din inimă viață îndelungată, cu sănătate, bucurii și realizări relevante în continuare.

În partea finală a solemnității, domnul Cichirdan a evocat, cu decența ce îl caracterizează, episoade semnificative din activitatea sa profesională, din viața de familie, în contextul realităților sociale ale perioadei în care a trăit. În opinia sa, cheia succesului o reprezintă talentul, dublat întotdeauna de o muncă asiduă. Așa cugeta și marele artist universal Constantin Brâncuși, născut tot în Făurar- 19 februarie 1876, la Hobița – Gorj, care este omagiat în 2026, în Anul Constantin Brâncuși: „creează ca un zeu, comandă ca un rege și muncește ca un rob”.

Am participat la o manifestare rafinată, al cărei protagonist a fost domnul Petre Cichirdan, un etalon demn de urmat. Mediatizarea evenimentului a fost asigurată de doi profesioniști: domnii Vasile Mircea Ungureanu, membru al Asociației Seniorilor și Valentin Șchiopu de la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea.

„Mai fiind ca nefiind”
SIMBIOZE
Revistă blogosferică lunară de ariergardă spirituală, fără frontiere, editată sub egida ONG Virtual ImpEx
Numarul 3 (martie 2026)

REDACȚIA:
Director onorific: Nicolae Mareș
Seniori editori: Nicolae Georgescu, Constantin Ionescu Târgoviste, Constantina Lapessu, Nicolae Mareș
Redactor șef: Marian Ilie
Redactor șef adjuncți: Genovei-Florentin Frafilă
Secretar de redacție: Violet Dodan
Colegiul redacțional: Gabriela Danu, Petre Cichirdan, Irina-Ana Drobob, Mirela Dumitru-Savin, Mircea Lungu, Balaca Maftei, Victoria Milescu
Correspondenți: Tuğrul Keskin (Turcia), Claudia Napoli (SU.A), Rely Maria Niculescu, George D. Piteș, Cai Qing (China)
Adresa redacției: Str. Plauru, com. Potlogi, jud. Dâmbovița
ISSN 3126-1261
ISSN-L 3126-1261
Email: revista-simbioze@gmail.com

Întreaga răspundere pentru conținutul articolelor revine autorilor. Reproducerea oricărui articol se face numai cu acordul autorului și precizarea sursei

O nouă și teribilă revistă de literatură și artă *Simbioze* a cunoscutului poet din București, Marian Ilie - întemeietorul cenacului de la Palatul Brâncovenesc din Potlogi!

PRINTRE TOMURI
MEDALION ANIVERSAR SIMION PETRE CICHIRDAN 75 DE ANI
Stefan DUMITRESCU
UN MARE ROMÂN ȘI UN MARE ROMAN. PETRE CICHIRDAN: „ORAȘUL DE CARTON”
Petre CICHIRDAN
ORAȘUL DE CARTON
APOCALIPSA DUPĂ 2000
Editura INTOL-PRESS Râmnicu Vâlcea, 2025

Simion Petre Cichirdan și-a onorat în mod remarcabil misiunea nobilă de creator. Este o personalitate plurivalentă, de anvergură, cu o biografie impresionantă: inginer în tehnologia construcțiilor de mașini, inventator, inovator, scriitor, publicist, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, artist plastic. În aceste domenii de mare importanță socială a desfășurat o activitate prodigioasă, susținută, cu vocație, dăruire și pasiune, cunoscută și apreciată și pe plan național, pe care o continuă cu succes. A militat în mod consecvent, perseverent, pentru afirmarea valorilor perene, autentice, ale științei, tehnicii și culturii în societate. Este un veteran al cuvântului scris și deține un record greu de egalat.

Prof. Gheorghe Pantelimon
Președintele Asociației Seniorilor Vâlcea
20 februarie 2026, Râmnicu Vâlcea

Profesia sa de inginer, o profesie a „științelor exacte”, s-a armonizat perfect cu aptitudinile pentru artă. A îmbinat pragmatismul cu sensibilitatea spirituală, cu „plăcerile” sufletului. Personalitatea domnului Cichirdan este una polivalentă, creând o armonie între știință și muzeele inspiratoare ale artelor. Pe lângă profesia de inginer și-a pus în valoare talentul în creațiile literare și artistice, ale artei plastice. Este Pictor, sculptor, eseist, poet, cronicar literar, prozator, critic musical și jurnalist. Are editura INTOL PRESS unde editează revistele „Cultura Vâlceană”, „Cultura Ars Mundi”, „Forum Vâlcean”, „Povestea vorbei”, în care publică și promovează valorile culturale vâlcene și nu numai.

Cristina Nălbitoru

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

Motto – „De astăzi vom ieși pe hotare/Și pe dealuri să dezgropăm viile./Primăvara,ca o esență tare,/Inundă păpădiile/Drumului de țară./Iarna a pierit ca o arătare...” (Ion Horea- „Mărțișor”)

Am intrat în anul Calului de Foc după zodiacul chinezesc. Chinezii spun că în Anul Calului de Foc, cine stă, arde! Habar nu am dacă este doar o profeție. Calul de Foc nu ne anunță, nu ne avertizează, și mai ales, nu negociază. El trece peste noi, „calcă totul în picioare”, vorba poetului. Cine călărește calul, cine îl ține de dârlogi și cine adună potcoavele, ultimii fără a ști că se îndreaptă spre ruină. Anul Calului de Foc începe pe 4 februarie, odată cu Li Chun, cunoscut ca „Începutul Primăverii”. Apare o dată la 60 de ani. Calul întruchipează entuziasmul, viteza și înflăcărarea, aducând un an marcat de mișcări îndrăznețe (vezi conflictele din Orientul Mijlociu). Caii sunt vioi, fermecători și aventurieri. Calul nu se teme de încetineală, se teme de nemișcare! Călare pe Calul de Foc trecem în luna Martie, popular denumită Mărțișor, o lună capricioasă. În prima parte a lunii sunt zilele Babelor (zilele Martei sau Dochiei) și sunt o mulțime de povești despre aceste zile, ilustrând lupta dintre iarnă și primăvară, dintre întuneric și lumină. Martie mai este denumit și Germănar (Încolțitorul), natura începând să prindă viață și culoare. Legenda spune că atunci când seva primăverii a început să tulbure liniștea firii, Soarele-sătul de atâta iernat, a încercat să fugă spre miazăzi, spre căldură. Și ca să evadeze pe poarta cerului, a pus câte o babă pe cei nouă cai ai caleștii sale, știind că acestea sunt „mai rele decât diavolul” și o să gonească caii de o să scoată sufletele din ei.Trecură astfel ca vântul de poarta Raiului, unde păzitorul ei-Sân Toader, înghețat de frigul iernii, a băgat de seamă prea târziu ce s-a întâmplat. Speriat, el a fugit în grajdurile cerului, a luat nouă bidivii puternici, a pus nouă moși să-i încalce și a pornit în urmărirea Soarelui. Au cautat opt zile, dar i-au pierdut urma-căci babele afurise mânu caii de se zdruncina cerul, lăsând să cadă pe Pământ ninsoare și viscol-prăpăd, nu alta, iar moșii mai blânzi și mai domoli, nu se puteau pune cu ele...A noua zi, însă, moșul Alexe i-a dat de urmă, și împreună cu ceilalți moși, au pornit să-l prindă pentru a-l obliga să meargă pe drumul lui ceresc, lăsat de Dumnezeu. Și-n ziua când au găsit Soarele, Pământul cu vietățile lui s-a trezit la viață. „Și de aceea de la zilele Babei Dochia, cea mai strașnică babă, sunt nouă zile până la Sân Toader și de la Sân Toader-nouă zile până la Alexe-omul lui Dumnezeu și de la Alexe-nouă zile până la Buna-Vestire”.(Marcel Olinescu- „Mitologia românească”). În tradiția românească, martie este una dintre cele mai bogate luni în obiceiuri. Cel mai cunoscut este Mărțișorul, sărbătorit la 1 martie.

E primăvară, dar Calul de Foc este neliniștit. Primăvara vrajbei noastre?! Se topesc iluzii cum se topesc țurțuri de pe streșinile lumii. S-a ales praful de liniștea noastră. Banala noastră existență, o iluzie pierdută.

Nu e sfârșitul lumii azi, dar mâine...? Lumea care se naște acum din cenușa celei vechi nu e lumea în care am crescut și nici lumea pe care o așteptam. Cronos, stăpânul plictisit al timpului, nu mai are răbdare, ne trimite semn: lumea și-a ieșit din țâțâni. Scapă cine poate... În acest scenariu sumbru, un simbol al speranței-mărțișorul. Vom trece călare pe Calul de Foc pe la reviste să lăsăm un mărțișor.

Primul popas, un mărțișor la revista Curtea de la Argeș. Editorialul lui Gheorghe Păun: „, Oficial ne merge bine” trebuie citit și meditat: „,Oficial...” prin antifrază. După o analiză făcută cu precizia unui chirurg a „bunăstării țării”, diagnosticul: „,Găsim de toate, bani și români nu prea găsim.” Și nici România nu prea mai știm a cui este.” Prețul? Ceva le-a reușit guvernelor postdecembriste: împrumuturile la dobânzi din ce în ce mai mari și antamarea resurselor țării pe un preț de nimic și comisioane grase. O țară sistematic prădată. Da, oficial ne merge bine!?...La Toate-s vechi și nouă toate, Domnul Eminescu scris-a: „,Basarabia nu însemnează decât țara Basarabilor, precum Rusia înseamnă țara rușilor, România țara românilor.”(Timpul, 1 martie 1878). În aceeași pagină: Academia-forța spirituală a unității și identității românilor. Declarația comună a Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei, din 30 decembrie 2025. Horia Bădescu, episodului al patrulea din „Oglinzi paralele”, îi dă titlul „,Ă bas la culture!” Și justificarea: „,Ă bas la culture/Jos cultura/, celebra lozincă a „Primăverii de la Paris”, a așa-zisei revoluții studențești, prin care marxismul cultural al Școlii de la Frankfurt se reîntoarcea ab origine, a devenit nu doar cuvântul de ordine al ciudatei și neașteptatei reconquiste a continentului, ci și a noii europeanizării a Europei. A noii ideologii, a noilor religii născute din acestea, a europeanului nou.” A omului fără rădăcini. Academicianul Ioan-Aurel Pop semnează articolul: „,Despre numele vechi de <<Țara Românească >>,alias <<limba românească >>”, un subiect abordat și de subsemnatul într-unul din numerele anterioare. „Jurnalul și scriitorul Joseph Sobran (1948-2010)

este considerat una dintre cele mai originale și talentate voci din lumea conservatoare americană.” Este un fragment din recenzie la Alexandru Mărchidan: „,Noua moralitate.” Dan Anghelescu scrie: „,Exilul special al unor capodopere enesciene(!). Destinul de exilat al marelui muzician este dublat și de exilul manuscriselor acestuia, prin gestiunea neprepută a conservatorilor manuscriselor enesciene. La În memoriam, Nicolae Măreș omagiază: „,Papa Ioan Paul al II-lea, un papă poet. “ Își continuă „,Împreuna lucrare a rațiunii cu credința “ ÎPS Calinic Argeșeanul. Aureliu Goci face o excursie în poezia românească:„,De la Eminescu la Nichita Stănescu. “ Vâlcenii Mihai Călugărițoiu și Marinela Belu-Capsa publică: „,Visul...ca specie literară”, respectiv: „,Cravata de-a lungul timpului. “ Revista are o ținută intelectuală și prezentare grafică de invidiat.

Pe Calul de Foc trecem cu ușurință Carpații și urcăm cu mărțișorul până la revista Steaua. Editorialul lui Ovidiu Pecican: „,Plecari și regăsiri” este un omagiu: „,Ultima parte a anului 2025 a dat o lovitură gravă literaturii române în general și celei din vestul țării în particular. Ea a adus cu sine moartea a doi iluștri critici și istorici literari bănațeni: Cornel Ungureanu și Al.Ruja. Amândoi au scris istorii literare de anvergură și importanță culturală națională.” Cornel Ungureanu este părintele conceptului de „, Geografia literară a României”, 2 volume, iar Al.Ruja a scris o masivă „,Istorie a literaturii române contemporane din Vest.” Ioan-Aurel Pop este prezent cu articolul: „,Ordinea și dezordinea în școală.” Academicianul afirmă: „,Curentele culturale oferă reperele necesare studiului și ele rămân fundamentale în succesiunea lor istorică.” Lumea, din punctul de vedere al Universului sau al Creatorului, se află într-o ordine perfectă, dar, din punctul de vedere al omului, ea este mereu în rânduire, în izbăvire de haos. La În memoriam, Andrei Dinu Rachieru ne vestește: „,A plecat <<ultimul ardelean >>”. Acesta este Mircea Muthu, autorul trilogiei „,Balcanismul literar românesc.” Călin Vlasie se remarcă și în studii de teorie și istorie literară. În revistă, glosează despre: „,Pașoptism și optzecist.” Articolul lui Răzvan Voncu: „, De ce nu este Nicolae Moromete un alter ego al lui Marin Preda.” Răspunsul la această întrebare ni l-a oferit însuși Marin Preda, care, răspunzând unui critic „,pe linie”, care dorea să-l atașeze cu orice preț literaturii „,angajate”, a spus că Nicolae Moromete este ceea ce ar fi devenit Marin Preda...dacă nu ar fi devenit scriitor.

De la Steaua coborâm la Apostrof, pentru a citi editorialul lui Ion Vartic: „,Țara Miței Baston”. Un final sever; „,Sentimentul românesc al ființei nu ni-l dă Miorița, ci Mița Baston. Ea este adevărata noastră eroină națională, căci România de astăzi este țara Miței Baston.” „,Vizitorul “ lui Ion Cristescu este Marin Sorescu-90 de ani de la naștere,iar pentru Răzvan Voncu : „,Mai nou, adică nu neapărat mai bun. “ Maria Nagâț crede a afla că Bogdan-Alexandru Stănescu, în scrierea: „,Peștii cubanezi. Un secol de eseuri”, iese din tipar și scrie „,În contra direcției de astăzi...” La Dosar, centenarului Leonid Dimov, Simona Popescu îi dedică eseul: „, O intensă poezie a tragicului.” Atât de-aici!

De la Cluj, Calul de Foc duce mărțișorul la Convorbiri literare. Editorialul lui Cassian Maria Spiridon: „,Mulțimile-între refuzul rațiunii și afirmarea sentimentului” este provocat de celebra carte, puțin citită, dar citată deseori în mediul intelectual românesc), publicată în urmă cu o sută treizeci și unu de ani(1895)- „,Psihologia mulțimilor “ a sociologului francez Gustave Le Bon: „,și-a păstrat o incredibilă actualitate, confirmată constant de evenimente care au bântuit și bântuie planeta. Recunoscut precursor al psihologiei sociale, încă din scurta sa prefață consideră sufletul unui popor drept ansamblul caracteristicilor comune, impuse de către mediu și ereditare indivizilor unui popor.” În „,Psihologia poporului român”, nu mult diferit scrie Constantin Rădulescu-Motru. Considerațiile editorialistului nu sunt deloc optimiste, având în vedere că oamenii care ne conduc (spre ce,oare?, nu știu nici ei, cred-n.m.) și conduc un sistem încremenit. La Anchetă revistei, Theodor Codreanu afirmă: „,Convorbiri literare este, cu siguranță, cea mai importantă revistă literară din istoria culturii românești...” Are dreptate scriitorul Cristian Tudor Popescu, în dialog cu George Motroc: „,Poporul român are azi nevoie de un șoc. “ Pentru Gheorghe Grigurcu, în notații: „,Expresia aidoma unei senzualității “ este. Constantin Cubleşan continuă recitirile și interpretările din poeziile lui Eminescu: „,Atâta foc, atâta aur, ș’atâtea lucruri sfinte. “ Gheorghe Cliveti nu ostenește, doar noi, cititorii, și publică neobosit, acum: „,Percepțiile dintâi ale modernității în scrisul istoric românesc “(II). Pe Alexa Visarion nu-l încap paginile Vieții Românești și publică aici: „,Timpul și ascuțitul cuvintelor. “ Citim fără să ne rănim. Daniel Cristea-Enache scrie în „,O lume poetică “: „, Nicăieri, în cuprinsul volumului de poeme Văduva plătește dublu de Gabriela Gherghișor, nu se observă vreunul din <<simptomele >> ce însoțesc debutul unui autor” și încheie: „,Văduva plătește dublu este un debut de referință care consacră prin el însuși o poetă.” Adrian Dinu Rachieru îndrăznește să facă un popas la: „,Adrian Păunescu sau ambivalența militantă” și: „,Rezumând, admirat sau hulit, hipnotizând săliile și is-

când patimi nedomolite, aprig cenzurat, Adrian Păunescu a fost, judecând sociologic, un fenomen. În consecință, nu poate fi ignorat. “ Așa cred și eu! Doamne, ce titlu frumos, la cronică unui volum al Denisei Grigoraș- „,Timbru pentru scrisorile către rai “(recunos și titlul cărții este pe măsură): „,Un ceai cu Dumnezeu”, publicată de Daniel Mariș. Nu putea lipsi Gellu Dorian și legendarul: „,Eminescu, așa cum l-am visat.” La istorie, Simion-Alexandru Gavriș ne dezvăluie: „,De ce păraseau aleșii parlamentul acum 150 de ani “. Era atunci, acum nu se mai vede! O revistă atotcuprinzătoare:poezie,proză, eseuri, cronici, studii și compRESA REVISTELOR.

Am încălecat pe Calul de Foc și zburăm spre capitală să ducem un mărțișor la Contemporanul. Aici, în loc de editorial, Nicolae Breban ne așteaptă cu: „,Dimineața unui basm arab”. Emite, cu gravitate, o primejdie pentru literatură, română sau neromână: „, Declasarea și dispariția din librării și din manualele școlare a nuvelei e un fapt dramatic, deoarece geniul nostru, de la Negruzzi la Gib Mihăiescu, de la Caragiale la Ștefan Bănulescu și la alții, nu puțini, s-a manifestat plenar și extrem de convingător în ceea ce se cheamă nuvelă.” La Ideologii contemporane, Mirel Talos în „,Epoca descompunerii “ ne avertizează: „,Nici o epocă nu a fost atât de interesată de problema autodefinirii ei intelectuale ca epoca noastră. “ Da, postmodernitatea caută dărâmarea întregului eșafodaj spirital al omului. Fiindcă nu se poate legitima o cultură națională fără personaje esențiale, Iulian Boldea, într-o pagină ne supune la „,Nevoia de nuanță” din activitatea lui Mircea Martin. Dăm pagina si-l citim pe Ioan-Aurel Pop, în articolul fericit numit: „,Concepte noi și lumi vechi.” Revista publică, simultan cu revista Curtea de la Argeș: Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova. Constantin Coroiu are „,Rememorări la Ipotești”. Din rândurile înșirate, am decupat un paragraf eminescian: „,Cel mai mare bine pe care cei răi îl pot face e de-a rămâne răi; numai persistența lor asigură victoria celor buni. Vai de veacul în care nici cei răi nu mai au caracter.” A sosit, oare, veacul?! La cărți, Marian Victor Buciu, în recenzie „,Înțelegere și memorie”, citește cartea Gabrielei Adameșteanu: „,Meserii nerecomandate femeilor”, pentru care scrisul era ocupația cea mai liberă dintre toate profesiile pentru femei. Începe să facă proză sub îndrumarea unei colege de birou editorial pe nume Nora Iuga. Corespondența din SUA a Mirelei Roznoveanu ne aduce în plic pe: „,Radu Aldulescu despre Țara Lui.” Țara este romanul. Romanul oferă un dublu al naratorului care schimbă persoana a treia cu a doua, și în această alternanță se simte prezența persoanei întâi. Este ca și când, dorind să decidă ce este adevărat și ce nu, Aldulescu schimbă perspectivele. Nu lipsește corespondența din Germania a lui Christian W.Schenk: „,Tentația morală a neclarității.” La film, Dana Duma este combatantă într- „,Un război după altul.”

Calul de Foc nechează și, hrănit din tava cu jăratecul din basme, mă trece Oltul să duc un mărțișor la revista Ramuri; numărul este ilustrat cu lucrări ale grupului „Prolog.” Ne întâmpină Gabriela Gheorghisor cu două recenzii: „,Vivisecția literară a unei țări muribunde “ la cartea lui Augustin Cupșa: „,3300 de perechi de palme “ și, respectiv, la cartea lui Iulian Bocai: „,Revărsatul zorilor “- „,Explorări identitare.” La editorial, redactorul-șef Gabriela Gheorghisor, în contra partidă, ne oferă:„,Darul ca pharmakon.” Și un avertisment: „,aproape nici un text al trecutului (...) nu rămâne nevinovat. Așa se poate ajunge la arderea cărților. ...” Și de-aici „,Darul “ lui Marin Sorescu ca... Răzlețe-le lui Gheorghe Grigurcu continuă cu episodul trei din: „,Cinismul smerit al unor metafore,” iar la semnal (e), Nicolae Prelipceanu este în „,Vremea lui post “(post-măsura, post-legea, post-bunul simț).Violența se instalează în veacul nostru, ea nu a lipsit vreodată. În final, o parafrază la un aforism antic: „,homo homini lupus”, acum statul pare a fi lupul. Există un Paris și pentru George Sand, scrie într-o pagină Maria Tronea: „,Parisul lui George Sand.” Cristian Pătrășconiu într-un focus analizează în secvențe: „,10 (zece) : Gabriela Adameșteanu-memorii.” Este cronică la volumul „,Meserii nerecomandate femeilor”. Sub condeiul lui Mihai Ghițulescu sunt trei cărți. Vom trece prin vizor „,Istoria orbilor. România în război “ a tandemului Alina Pavelescu și Șerban Liviu Pavelescu. Este un succes. Cu migală, luciditate și un incredibil spirit de sinteză au reușit să umple un mare gol. Am aflat multe, dar am rămas și cu multe întrebări după lectura acestui masiv volum, citit cu un ochi (poate amândoi) atent(i).Călin Vlasie nu a ostenit ,a ajuns la al șaselea episod din „,Poezia încotro?” Excelent dialogul lui Robert Șerban cu Ioana Ieromin în „,Risipa, secretul vieții.” Nu omitem prezentarea lui Dan Ionescu din „,Eruđiția accesibilă :dubla adresare a demersului critic, “ dedicată cărții: „,Voci feminine în literatura română”, de Florea Firan. La Ramura traducerilor, Viorica Gligor prezintă „,O moarte foarte ușoară “ de Simone de Beauvoir , iar Gabriela Păsărin- „,Jurnalul unei nopți nedesăvârșite”, de Hiromi Kawakami. La carnet plastic, Cătălin Davidescu este nelipsit. Să tot citești!

Calul de Foc lasă un mărțișor și la România literară, nr.7. La cronică literară, Răzvan Voncu este recenzentul cărții lui Ion Vartic : „,Radu Stanca.

(Continuare în pag. 14)

Itinerar cultural

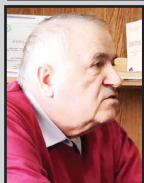
ASOCIAȚIA SENIORILOR

Simona Maria KIS, Senti VOICU

10 Martie 2026

LIGA NAȚIUNILOR - NICOLAE TITULESCU

În ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea, doamna profesoară Paraschiva Cernătescu a prezentat un medalion dedicat diplomatului, juristului, profesorului, omului politic, ministrului Afacerilor Străine și președinte Ligii Națiunilor Nicolae Titulescu, care pe 17 martie s-ar fi împlinit 85 ani de la moartea sa, în exil, la Cannes. Profesor și poet, Marinela Capșa a prezentat poezia „Atât de frumoasă”, un omagiu închinat femeii! Pe această temă au mai intervenit inginerul dr. Mihai Sporiș, inspector Puiu Luca, filosof Mihai Daniel Călugărițoiu; profesorii Mihai Mustățea și Mircea Daneș. La final, prof. dr. Gheorghe Dumitrașcu a prezentat măsurile pentru desfășurarea Adunării Generale.

De remarcat atmosfera foarte destinsă în care a avut loc întâlnirea, intervenția extrem de precisă pe care dl. Mihai Sporiș a făcut-o privind geopolitica timpului în care a activat Nicolae Titulescu și cea de astăzi în care se discută despre el, precum și observațiile pertinente ale dlui Gh Dumitrașcu, la fel, despre N. Titulescu. Surpriza însă cea mai mare a venit de la seniorul cel mai în vârstă, dl. Puiu Luca, care a informat și glumit deosebit de plăcut despre însemnătatea zilei de 08 martie, despre importanța iubirii dintre bărbat și femeie, relatând despre întâlnirea din 07 martie de la vila de oaspeți din Bujoreni...

CUVÂNT SUSȚINUT LA REUNIUNEA DIN 07 MARTIE A SENIORILOR CU PRILEJUL ZILEI DE 8 MARTIE

Ioan LUCA

Sărut mâna doamnelor, am onoarea să vă salut domnilor! Sunt reprezentantul Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură. 8 Martie, Ziua Internațională a femeii. Sărbătorim femeia în toate ipostazele: mamă, soră, soție, fiică și nu în ultimul rând femeia amantă.

Doamnelor, Consiliul de Conducere al Asociației Seniorilor din Educație și Cultură vă urează să aveți o primăvară însoțită, multă iubire și lumină în suflet și priviri... Citându-l pe Adrian Păunescu: „În ziua aceasta de dulce și de bine/ Noi, aspri bărbați ai tandreții puține,/ Adânc ne închinăm către voi feminine. / Ne întrebăm de ce Dumnezeu a creat întâi bărbatul și mai apoi femeia.

Pentru că orice capodoperă are nevoie de o schiță, bărbatul este schița operei ce urma a fi creată, femeia.

Femeia este Lucrarea de Diplomă a lui Dumnezeu la examenul de estetică. Și ca o consecință, femeile sunt cea mai frumoasă jumătate a omenirii. Cu toate acestea, indiferent ce lucru fac femeile trebuie să-l facă de două ori mai bine decât bărbații pentru a fi luate în seamă.

Scriitorul englez William Golding, laureat al Premiului Nobel, spune: - Femeile sunt nebune când pretind că sunt egale cu bărbații; ele sunt de departe superioare și totdeauna au fost. Orice ai da unei femei ea îl îmbunătățește. Dacă îi dai iubire ea îți va da yun copil, dacă îi dai o casă ea îți va da un cămin, dacă îi dai un zâmbet ea îți va oferi inima ei... Ea îmulțește și sporește tot ce i se oferă.

Se spune că în spatele unui bărbat de succes se află întotdeauna o femeie puternică. În acest idee vă voi spune

IN MEMORIAM DRAGOȘ VRÂNCEANU

Preot Dr. Constantin MĂNESCU

Sub acest generic a avut loc reuniunea literar-artistică prilejuită de împlinirea a 119 ani de la nașterea Poetului Poemelor transhumanței, reuniune care a avut loc în ziua de joi, 12 februarie 2026, ora 11, la statuia poetului Dragoș Vrânceanu din orașul Băbeni. Au participat oameni de cultură și scriitori vâlceni, elevi și profesori de la Liceul „George Târnea” Băbeni, precum și iubitorii de poezie din această localitate. Fanfara județeană „Constantin Brâncoveanu” din municipiul Râmnicu Vâlcea a intonat melodii patriotice, care au transmis emoții puternice în sufletele celor prezenți. Evenimentul a fost organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, Primăria Orașului Băbeni și Consiliul Local Băbeni, Casa de Cultură „Dragoș Vrânceanu” Băbeni și Liceul „George Târnea” Băbeni.

Organizatorii și-au îndeplinit o datorie de suflet, dovadă că nu au uitat o personalitate locală, un fiu vrednic de laudă al acestei comunități, care a devenit un exponent al gândurilor, preocupărilor și sentimentelor și care a fost de critica și istoria literară „poetul transhumanței”. Dar Dragoș Vrânceanu nu a fost numai poet, ci și eseist, critic literar și traducător, fiind un intermediar activ între cultura română și cea italiană. El rămâne pentru noi și pentru cei ce vor veni după noi o fântână, un izvor nesecat cu apă cristalină, din care se adapă cei însetați de cultură, de frumos, cei care tind spre o viață spirituală înaltă și care dovedesc că spiritul poate domina materia. Sunt foarte mulți oameni de cultură vâlceni care s-au aplecat asupra vieții și activității poetului Dragoș Vrânceanu. Între ei, se remarcă scriitorul Doru Moțoc, cercetătorul Nelu Barbu, scriitorul Ion Predescu, profesorul Ioan St. Lazăr, poetul George Voica, omul de cultură Dragoș Teodorescu și editorul Petre Cichirdan, care-l numeau pe Dragoș Vrânceanu „paradigmă de urmat și de ne-comparat” (vezi *Cultura Ars Mundi* din 5 martie 2017). Regretatul profesor Costea Marinoiu îl numea „legenda care se întoarce la izvoare”, iar profesorul Nelu Barbu, care i-a dedicat cartea intitulată „Dragoș Vrânceanu – poetul Vlahostratei. Moștenirea Vrâncenilor”, l-a numit „poetul transhumanței, al cetății și pământului natal”.

Cercul vieții omului și scriitorului Dragoș Vrânceanu s-a deschis la 14 februarie 1907 în comuna Băbeni-Bistrița, județul Vâlcea, în familia unor oameni modești: Marioara Irimescu, originară din Mărginimea Sibiului, și Atanasie Nicula, învățător, originar din comuna Nereju, din ținuturile Vrancei, de unde și numele de Vrânceanu. Urmează școala primară la Băbeni și Costești-Vâlcea (1915-1919), unde funcționa, ca învățător, tatăl său. În 1919, urmează cursurile gimnaziale la Râmnicu Vâlcea, unde îi are colegi pe D. Ciurezu, Ladmiss Andreescu, Bogdan Amaru și Cerna-Rădulescu, și aceștia, mari personalități vâlcene. În perioada 1921-1926 urmează Liceul internat din Iași, iar examenul de bacalaureat îl susține la Bălți (actualmente în Republica Moldova), unde tatăl său fusese mutat inspector școlar. Încă din această perioadă, s-a manifestat talentul poetic al lui Dragoș Vrânceanu, care scria poezii elegiace, de dragoste, și chiar traduceri din Baudelaire, Byron, Lermontov – inedite. În anul 1927 debutează laic cu poezia „Porumbeii” în revista „Universul literar”, condusă de Perpessiciu. Integrându-se în climatul literar al epocii, manifestă mare afinitate pentru Ion Barbu, Adrian Maniu, Lucian Blaga și Tudor Arghezi, în a cărui revistă „Bilete de papagal” publică versuri.

În perioada 1929-1932, urmează Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Florența (Italia). Aici este coleg și rămâne prieten pentru totdeauna cu marile personalități ale modernismului italian interbelic: Renato Poggioli, Leone Traverso, Mario Luzi, Carlo Bo, Roberto Sanesi, Giuseppe Ungaretti, Eugenio Montale, Salvatore Quasimodo, Giancarlo Vigorelli, Silvio Guarnieri și alții. De fapt, Eugenio Montale, laureat al Premiului Nobel pentru poezie, va deveni și președinte de onoare al cercului *Casa de sub pădure*, condus de Maestrul Dragoș Vrânceanu în anii '70. În anii studenției traduce, în colaborare cu Tomaso Landolfi (9 august 1908 – 8 iulie 1979), drama *Meșterul* a lui Adrian Maniu (text nepublicat). În 1932 obține doctoratul în litere și filosofie la aceeași Universitate din Florența, cu lucrarea: *Studii asupra gândirii inferioare sau expresive*, prin care definește fenomenul mitologic ca o formă de cunoaștere în poezie, lucrare rămasă în manuscris. Acest doctorat i-a fost echivalat în România. În perioada 1932-1934 satisface serviciul militar la Râmnicu Vâlcea, iar în anul 1934 are loc debutul editorial cu volumul „Cloșca cu puii de aur”, pentru

care primește „Premiul pentru debut” oferit de Societatea Scriitorilor Români. În perioada 1934-1940 își desfășoară activitatea ca redactor la ziarul „Curentul” și la revistele: „Azi”, „Bilete de papagal”, „Curentul literar și artistic”, „Viața literară”, „Revista Fundațiilor”, „Universul literar” și altele, cu articole, cronici literare și eseuri privind aspecte și personalități ale culturilor română și italiană. Toate acestea sunt cuprinse în volumul „Critici literare românești și italiene”, rămas și el, în manuscris.

În perioada 1939-1944 funcționează, cu intermitențe, ca asistent la Catedra de limba italiană de la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Unul dintre cele mai frumoase amfiteatre de la Facultatea de Limba și Literatură Română – Limba și Literatura Italiană din Universitatea București poartă astăzi numele lui Dragoș Vrânceanu. Între 1940-1944 este atașat cultural și corespondent de presă pe lângă Consulatul General Român din Milano. Conferințele le semnează cu numele „Profesor Dragoș Vrânceanu”, iar articolele cu pseudonimul *Bruno Siri-ani*. Toate eseurile sunt pe teme culturale, în special cu referințe la integrarea Transilvaniei în cultura și spiritualitatea românească, îndreptate împotriva prevederilor Dictatului de la Viena. În 1944 este arestat de către autoritățile fasciste italiene, dar reușește să evadeze și se refugiază un timp în Elveția. Editura „Lampada”, din Milano îi publică volumul „Attualita della cultura italiana”, cu un capitol final dedicat culturii române privită unitar. În același timp, publică în limba franceză poemul „Les orologes mortes de Milan”, tipărit în revista „Costume”, scris sub impresia bombardamentelor distrugătoare la care asistasă în ultimele luni de război. Colaborează la toate ziarele și revistele italiene: „Avanti”, „L'Approdo litterario”, „Repubblica”, „Politica internazionale”, cu articole favorabile României.

În 1946 este numit profesor la Universitatea din Urbino (Italia), dar în 1947 preferă să se întoarcă în țară, obținând în acest sens viza Comisiei Aliate. Face acest lucru din patriotism și demnitate, convins, după spusele sale, că: „Ți-ar fi de-ajuns în țara ta și-un pai/ Să-ți afli reazem,/ Căci cutreierând prin țări străine/ Nici pe el nu-l ai” („Revederea patriei”). Revine la București, reluându-și activitatea didactică la Academia de Înalte Studii Comerciale. După desființarea acesteia, va fi funcționar în cadrul Ministerului Comerțului Interior, de unde demisionează în 1952, din cauză de boală (hipertensiune). Se retrage în satul său natal Băbeni, deoarece era urmărit de securitate, rămânând aici până în 1956. A stat ascuns în Slăvitești-Șirineasa și la familia învățătorului Ion Serafim din Băbeni, tatăl scriitorului și medicului vâlcean Dragoș Serafim. În perioada 1952-1956, își pregătește și pune la cale lucrări originale și traduceri din Benvenuto Cellini, Jan Neruda și alții. Își tratează hipertensiunea, stă ascuns și în localitățile Râmnicu-Vâlcea și Bărbătești. În ultimii doi ani din cei ai obsedantului deceniu 1950-1960 este și colaborator la seria „Dicționare”, în cadrul Institutului de Lingvistică de pe lângă Academia R.S.R. și la Editura pentru Literatură Universală. Din 1959 și până la 4 mai 1977, când are loc trecerea sa la cele veșnice, are o activitate intensă: membru al Fondului literar, apoi al Uniunii Scriitorilor din R.S.R. (1958-1961); cadru universitar la catedra de literatură italiană de la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (1959-1967); colaborator al Radiodifuziunii române pentru Cronica România-Italia (1960-1967); redactor la revista „Luceafărul” (1962-1967) și colaborator la reviste și ziare românești (Scân-teia, Munca, Contemporanul, Gazeta literară, România literară, Tribuna, Tribuna României) și, bineînțeles, la cele italiene (Costume, Il Drama, Europa Letteraria, Fiera Letteraria, Mezzogiorno, L'Observatore, Il Popolo Comasco, Studi Urbinati și altele). Este în același timp o prezență activă la manifestările culturale organizate în județul Vâlcea și în mod special la „Casa de sub pădure” de la Băbeni, în cadrul Cenaclului cu același nume. După 1965, se împarte între Italia și România.

Data fatală de 4 mai 1977 a survenit la aproape o lună de la accidental cerebral suferit în Cenaclul „Casa de sub pădure”, care se ținea la Casa Sindicatelor din Râmnicu Vâlcea. Opera sa reprezintă universul a trei culturi europene ancestrale: greacă, geto-dacică și latină, și a două culturi europene contemporane, română și italiană, după cum afirma profesorul Nelu Barbu. Dragoș Vrânceanu ne-a lăsat o bogată zestre spirituală compusă din creații proprii și traduceri, care contribuie la îmbogățirea patrimoniului literar-artistic al țării.

(Continuare în pag. 13)

A FOST O VREME CÂND DRĂGĂȘANIUL RESPIRA VERDE

...Când fiecare rond, fiecare strat de flori și fiecare aliniament de arbori purta amprenta unei munci făcute cu pasiune și discernământ. Familia Geodescu – și în mod special doamna Olga – a însemnat pentru oraș mai mult decât administrarea unei sere de flori a Primăriei. A însemnat cultură horticolă, rigoare profesională și, mai presus de toate, bun gust. Spațiile verzi nu erau doar amenajate: erau îngrijite cu o atenție aproape artistică. Floricultura nu era un simplu serviciu public, ci o formă de educație estetică pentru comunitate. Sera de flori era un mic laborator de frumusețe. De acolo plecau culorile care transformau scuarurile, parcurile și străzile orașului în spații vii, armonioase. Nimic nu era întâmplător: selecția speciilor, succesiunea înfloririi, cromatica, proporțiile – toate reflectau profesionalism și respect pentru oraș. Dar poate cel mai important lucru era efectul asupra oamenilor: când vezi muncă făcută cu responsabilitate și rafinament, simți instinctiv nevoia să respecti la rândul tău. Cetățenii protejau spațiile verzi pentru că înțelegeau valoarea lor! Se crease o relație firească între administrație și comunitate, bazată pe grijă și reciprocitate. Astăzi, când vorbim despre identitatea orașului, despre memorie și continuitate, este firesc să evocăm contribuția familiei Geodescu. Horticultura și floricultura duse la nivel de bun gust au însemnat mai mult decât flori plantate sezonier – au însemnat demnitate urbană. Respect pentru munca lor și pentru o epocă în care verdele era parte din sufletul orașului. (facebook 22 Martie 2026- <https://m.facebook.com/groups/1424863584497654/permalink/4289156601401657/?sfnsn=mo&ref=share>)

A APĂRUT NR. 80 AL REVISTEI „LUCEAFĂRUL DE VEST” TIMIȘOARA

Silviu LAZĂR

Revista de cultură „Luceafărul de Vest” Timișoara continuă de fapt activitatea Cenaclului literar-artistic „Luceafărul” înființat în 1987 la Schela de Petrol din Șandra, județul Timiș, după cum îmi mărturisește colegul de breaslă Dumitru Buțoi, inițiatorul și coordonatorul acestei publicații care, iată de aproape 40 de ani, apare în peisajul cultural-artistic din Zona de Vest, dar și în țară, care a promovat în paginile sale mulți creatori, iubitori de cultură și artă. A fost la timpul respectiv o fereastră deschisă tuturor, spre noi orizonturi culturale. Până la Revoluție revista a apărut ca supliment cu 4-8 pagini, format A4, în corpul revistei „Petrolistul” (24 de pagini), editată de Schela de Petrol în peste 300 exemplare. După Revoluție, a apărut ocazional. Din 1995 apare trimestrial, prin eforturi proprii, iar din 2017 apare sub egida Asociației Cultural-Umanitare „Luceafărul de Vest” Timișoara.

Numărul 80 al revistei a apărut în 28 de pagini, parțial color, format A4. Iată o scurtă sinteză a revistei.

Din pagina 1 ne atrage atenția un titlu sugestiv „Maraton Cultural-Jurnalistic la Timișoara”, cu referire la Sărbătoarea „Zilei Culturii Naționale” sub semnul geniului eminescian, material semnat de inițiatorul și moderatorul acestui eveniment de excepție, Dumitru Buțoi.

În pagina 3, Ion Machidon, poet și jurnalist, din București, director al Editurii Amurg Sentimental și coordonator al cenaclului cu același nume, face o recenzie de carte deosebită „Nichita și Îngerul de rouă” tipărit la prestigioasa editură a UZPR 2025, autor Dumitru Buțoi. Această carte nu este altceva decât „un remember sentimental, o secvență de iubire din eternitatea unui vis frumos cu Nichita, ca un Arc de Triumf peste un timp inoxidabil”, cum mărturisește autorul. Pagina 5 vine cu un material semnat de o consecventă colaboratoare a revistei, doamna Paraschiva Abutnăriței, din Vatra Dornei, poetă și membră UZPR, care ni-l prezintă pe poetul Nicolae Șapcă din Cernăuți, autor al cărții „Serafimul cu șapte aripi” și premiant la secțiunea poezie al Concursului Cultural-Jurnalistic „Eminescu, un vis în așteptare” ediția 2025, organizat sub egida UZPR de Asociația Cultural-Umanitară „Luceafărul

Vest”. Pagina este completată de câteva cărți apărute la editurile PIM și TIPO din Moldova.

Pagina 6, o recenzie de carte inedită a doamnei Maria Sângerean din Deva, poetă și publicistă, la apariția recentă a volumului de poezie „Licențiat în iubire” editura UZPR, 2025, care nu este doar o carte de poezie ci și o confesiune despre puterea iubirii și despre nevoia de a păstra legătura cu familia și Dumnezeu, semnată de Dumitru Buțoi.

În pagina 7, istoricul Ioan I. Ionescu, ne reamintește despre Homer, un mare poet al antichității. Paginile 8 și 9 sunt consacrate domnului Mironică Corici, din Caransebeș, care ne propune un subiect interesant: „Sistemul de învățământ deschis la distanță al schimbării socio-culturale”.

Pagina 10 vine cu un material de la Ulmeni, Maramureș, în care domnul Radu Botiș ne surprinde plăcut cu „Taina poruncilor” o carte nu a concluziilor, ci una a căutării. În pagina 11 o scurtă recenzie a cărții autorului Dumitru Buțoi „Licențiat în iubire”, material semnat de subsemnatul. Istoricul Ștefan Tat ocupă paginile 12 și 13 cu materialul „Mihai Eminescu referitor la românii din Europa. „Lumina vine din întuneric”, material semnat de Diana Maria Buțoi, un interviu inedit cu pictorul de negru- Elian Băcilă din București, este prezent în paginile 14-15.

Pagina 16 este rezervată eternului feminin, reprezentat de poetele: Maria Rogobete, Mirela Cocheci, Camelia Ardelean, Mariana Pășlea, Elisabeta Bogătan Doina Guriță și Thabitta Fechetă. Pagina 17, Ecaterina Chifu din Argeș este prezentă cu eseuri: „Sub raza Luceafărului”. De la Cluj-Napoca, în pagina 18, Al. Florin Țene, președintele Ligii Scriitorilor din România, poet și publicist remarcabil, ne trimite o cronică luminoasă a volumului de poezie aniversar 75 de ani de viață în 75 de poeme „Eminescu, un vis în așteptare”, apărut la Editura Waldpress în 2025, semnat de Dumitru Buțoi. În paginile 19 și 20, Ioan Smulțea din Caransebeș, recent cooptat ca și colaborator, scrie despre „Marginalizarea persoanelor vârstnice și ecluziunea socială a acestora în societatea contemporană”. Pagina 21 este a poetei și pictoriței Mirela Cocheci, membru UZPR, din Valea Jiului, Petroșani, care ne surprinde plăcut cu un material documentar „Câmpu lui Neag- Istorie, legendă și credință”.

(Continuare în pag. 13)

Itinerar cultural

o anecdotă. Se spune că președintele SUA Obama a ieșit într-o seară cu soția să servească cina într-un restaurant obișnuit pentru a mai ieși din rutină. Proprietarul restaurantului ceru voie bodyguarzilor să se apropie pentru a o saluta pe soția președintelui. Când s-a retras patronul restaurantului Obama a întrebat-o pe Michelle: - Ce interes a avut acest om să te salute? Soția răspunde: - În adolescența mea acest om a fost foarte îndrăgostit de mine. Președintele îi spune: - asta înseamnă că dacă te-ai fi căsătorit cu el, azi ai fi fost patroana acestui restaurant. Michelle îi răspunde: - Nu scumple, dacă m-aș fi căsătorit cu acest om, el ar fi fost președintele Statelor Unite ale Americii...

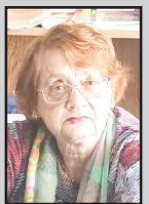
Domnilor, „iubiți femeia care știe/ să vă privească cu căldură,/ în ochii căreia nu vezi/ minciună, egoism și ură./ Iubiți-o când miroase a pâine/ și când miroase a flori de tei./ Priviți atent și veți vedea/ o lume întreagă-n ochii ei./ Iubiți femeia și atunci/ când a uitat să se vopsească/ o fi uitat de ruj, rimel/ dar n-a uitat să vă iubească.” (Mariana Păduraru, wiki 07 03 26)

Doamnelor fiți vesele, optimiste, să vă păstrați tinerețea spiritului. La Mulți Ani!

17 IMartie 2026

SE APROPIE ADUNAREA GENERALĂ A SENIORILOR...

A avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. Secretarul general al asociației, profesorul doctor Gheorghe Dumitrașu a prezentat măsurile organizatorice ce vor fi luate, pentru pregătirea și desfășurarea Adunării Generale! S-au discutat posibile variante de funcții în cadrul Biroului de conducere. S-au discutat formule noi organizatorice care să facă față noilor obligații privind digitalizarea în relație cu Banca și Ministerul Finanțelor...

24 martie 2024

SENIORII S-AU ÎNTORS DIN MAROC...

Adunarea a început cu cuvântul dlui Gh Dumitrașcu care a preluat conducerea Asociației în urma absenței și în această dată a dlui Gh Pantelimon de la cărma Asociației mai ales că este foarte apropiată data desfășurării Adunării Generale pe anul 2026 (cu raport de activitate pe anul 2025)...care va avea loc la Biblioteca Județeană pe 26 martie 2026 la ora 11:00. S-au făcut propuneri pentru locurile vacante ale celor retrași...S-au făcut propuneri pentru locurile din Consiliul de Conducere... Salutăm prezența în conducerea Asociației a poetei Mioara Ohăi...În partea a doua a ședinței dl Mihai Mustăța a prezentat o scurtă istorie a Marocului, precum și modul cum a decurs excursia în Maroc a unei părți dintre seniorii vâlceeni conduși de dna Constanța Badea, care își face un titlu de glorie din această activitate de organizator de excursii... Impresii din călătoria în Maroc au mai prezentat colegii care au făcut parte din grupul vâlcean prezent în Maroc în frunte cu dna Nana Rublinceanu (o destinație de vis după cei mai mulți dintre vorbitori)...

CONFUCIUS, ZAMOLXE ȘI MOISE

Constantin LUPEANU

Pretutindeni în lume și în toate epocile, oamenii au adoptat norme sau legi menite a păstra ordinea în societate. Ele sunt scrise sau au fost transmise pe cale orală și sunt de natură juridică, religioasă, morală etc.

Noi creștinii avem Cele 10 porunci, transmise de Dumnezeu lui Moise, pe Muntele Sinai. Ele cer credința într-unul Dumnezeu, respectul pentru părinți și un comportament moral demn, adică să nu ucizi, să nu furi, să nu minți, să nu preacurveși sau să râvnești nimic din ce este al aproapelui tău, să nu fi desfrânat.

În China, Coreea, Japonia și în Asia de Sud – Est există din cele mai vechi timpuri un cod etic confucianist.

Se cuvine reținut încă de la început că gândirea lui Confucius exprimată în toate sectoarele vieții pe pământ are la bază concepțiile înaintașilor. El a studiat cultura transmisă până la el și pe baza acesteia a întărit anumite principii, a reformulat și a exprimat clar unele norme. La Confucius nu atât originalitatea se reține, ci un sistem de precepte bine definit, care, odată respectat, asigură integritatea omului și stabilitatea și propășirea societății.

Primul precept asupra căruia Confucius a insistat întot-

deauna și în orice situație este omenia, bunătatea. El distinge câteva tipuri de oameni, în funcție de comportament și cultură. Pe treapta cea mai de jos este omul mărunț, omul de nimic. Cei merituosi se divid în câteva categorii: omul integru; omul care a atins treapta maturizării; omul superior și omul sfânt. Omul superior este statura ideală și modelul de urmat. Omul superior este demn, dar nu mândru. Omul meschin este mândru, fără a fi demn.

În această categorie a oamenilor superei intră cei cu dragoste de țară și de popor. Omul superior este plin de omenie, este pătruns de ceremonial, este sincer, drept și cinstit. La toate aceste însușiri, se adaugă cultura. Omul superior este neapărat un om citit, cult, indiferent de studii, la care nu există nici o diferență între vorbă și faptă. Omul franc și înțelegător se poate numi om educat, spunea Confucius. Cu prietenii dovedește franchețe, cu frații înțelegere.

Omenie, dreptate, buna cuviință, inteligență și înțelepciune, loialitate, pioșenie filială, datorie de frate, să semeni încredere, iar în cazul unor opinii diferite și la soluționarea litigiilor să alegi calea de mijloc. În totul, este de presupus un comportament civilizat, la baza căruia să se așeze zicala – ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!

La români, s-au transmis pe cale orală, din timpuri

străvechi, Legile Belagine, care mai târziu s-au numit Legile Pământului ori Rânduiala străbună! Se crede că ele ar fi fost definite de Zamolxe, probabil întregite de Deceneu și reprezintă norme ale conviețuirii pelasgilor și arimilor, preluate de traci și geto-daci.

În prezent, circulă 45 sau 48 de asemenea legi numite belagine, cuvânt care s-ar fi dezvoltat din numele populației și Imperiului Pelasg

Aceste legi se aseamănă cu decalogul lui Moise și cu principiile la care ținea Confucius. Toate privesc deopotrivă univesul și Dumnezeirea, comunitatea, familia și individul. Preceptele sunt asemănătoare.

Atât la români, cât și la chinezi, bătrânilor li se acordă o mare atenție, ei sunt respectați și ascultați. Pe de altă parte, oamenii buni erau la mare cinste atât la chinezi și la Confucius, cât și la români.

În privința pământului, acesta aparținea obștii, de unde o serie de reguli. La chinezi, împăratul deținea pământul.

Pe lângă exacerbarea suferinței, buddhismul propovăduiește aproximativ aceleași norme morale precum Zamolxe și Confucius.

Iar de la Iisus am învățat valoarea pe care o au iubirea și iertarea etc.

„ANOTIMPURILE” DE VIVALDI - UN CONCERT VEȘNIC ACTUAL

Dirijor și solist: Florin Ionescu Galați
Orchestra Simfonică a Filarmonicii Ion Dumitrescu din Râmnicu Valcea, 16 martie 2026

Ovidiu Cristian DINICĂ

Concertul „Anotimpurile” de Antonio Vivaldi, prezentat în data de 16 martie 2026 de Orchestra de cameră a filarmonicii sub conducerea Maestrului Florin Ionescu Galați, a readus în atenția publicului o lucrare care, deși aparține epocii baroce, rămâne surprinzător de actuală. Într-o lume în care ritmurile vieții se accelerează, iar tehnologia pare să domine orice formă de expresie, muzica lui Vivaldi continuă să respire cu o prospețime uimitoare, păstrându-și puterea de a emoționa, de a sugera imagini și de a crea legături subtile între om și natură.

„Anotimpurile” reprezintă în esență, un poem simfonic înaintea vremii poemului simfonic. Fiecare dintre cele patru concerte este construit ca o poveste sonoră, o succesiune de tablouri în care orchestra devine un pictor al luminii, al vântului, al furtunii sau al liniștii pastorale. Vivaldi nu descrie doar fenomene naturale, ci surprinde stări sufletești, tensiuni interioare, momente de exuberanță sau de meditație, transformând ciclul naturii într-o metaforă a existenței umane. Tocmai această dimensiune programatică, această capacitate de a transforma sunetul în imagine, apropie lucrarea de poemul simfonic romantic, deși ea precede cu aproape două secole apariția genului.

Actualitatea Anotimpurilor nu se explică doar prin frumusețea lor melodică, ci și prin felul în care reușesc să vorbească publicului contemporan. Într-o epocă în care oamenii caută sens, echilibru și reconectare cu natura, muzica lui Vivaldi devine un refugiu, o fereastră către ritmurile firești ale lumii. Contrastele puternice, dinamica vie, caracterul aproape cin-

ematografic al partiturii fac ca lucrarea să fie percepută astăzi cu aceeași intensitate ca în secolul al XVIII-lea.

În acest context, interpretarea lui Florin Ionescu Galați a adus un plus de coerență, expresivitate, naturalețe și rafinament. Prezența sa în dublă ipostază – dirijor și solist – a conferit întregului concert o unitate organică, o fluiditate care a permis orchestrei să respire într-un singur gest artistic. Ca solist, Ionescu Galați a tălmăcit excepțional vocea caldă și limpede a viorii, capabilă să treacă firesc de la lirismul primăverii la dramatismul verii sau la sobrietatea iernii. Ca dirijor, a modelat ansamblul cu eleganță și precizie, obținând un echilibru subtil între rigoarea stilului baroc și libertatea expresivă cerută de această lucrare atât de bogată în nuanțe.

Orchestra de cameră a Filarmonicii „Ion Dumitrescu” a răspuns cu sensibilitate și profesionalism, construind un peisaj sonor în care fiecare instrument și-a găsit locul firesc. Corzile au adus luminozitate și elasticitate frazelor, suflătorii au completat atmosfera cu accente coloristice, iar „continuo-ul” a oferit stabilitatea necesară pentru ca întregul discurs muzical să curgă natural. Împreună, au reușit să transforme sala de concert într-un spațiu al imaginației, în care publicul a putut „vedea” muzica, nu doar să o audă.

Concertul din 16 martie 2026 a demonstrat încă o dată că „Anotimpurile” nu sunt doar o lucrare celebră, ci o creație vie, capabilă să se reinventeze cu fiecare interpretare. Prin viziunea lui Florin Ionescu Galați și prin rafinamentul simfoniceului vâlcean, capodopera lui Vivaldi a devenit un poem simfonic etern, un dialog între trecut și prezent, între natură și om, între sunet și emoție. În fața unei asemenea muzici, timpul pare să se oprească, iar arta își recapătă sensul profund: acela de a uni oamenii prin frumusețe.

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

DIN NOU DESPRE DIGITALIZARE!

Leontina RUS

Aplaudăm tot ce este legat de calculator, de relația om-calculator. Aplaudăm tot ce este legat de sistemul informațional corect în trecut și prezent, și sistemul informatic aferent, fost și prezent. Dar, nu aplaudăm renunțarea la sistemul informațional în variantă scris și arhivat pe hârtie, căci dacă apare vreun accident pe linia de alimentare cu energie sau altceva de genul „nu putem vinde medicamentul” sau nu putem elibera rețeta sau altceva, fiindcă „nu merge calculatorul!? Nu putem aplauda faptul că nu putem depune bilanțul contabil, nu putem raporta, nu putem factura că nu ne-am angajat contra cost, on line, unui dealer din capitală? Nu putem parca că nu avem telefonul la noi? Păi câtă carte trebuie să ai, câți contabil, câți avocați să te ajute să trăiești...Se poate trăi astăzi fără bankă, fără card, fără factură, fără chitanță, dacă statul a scos din uz hartia, tichetul de plată, munca de colaborator (cum era până în anul 2004) din ștatul de plată!? Unii au și uitat că nu mai există carnet de muncă și cer copie după el, parcă în batjocură (pentru bătrâni) știind că copiile din arhivele muncii (vedeți, munca a ajuns în arhivă!) se dau pe bani grei... Am creat minister al digitalizării fără să știm ce este sistemul informațional, sistemul informatic, și când tot mai des omul cetățean, și sărac (nu numai în bani, ci și în duh) nu mai dorește calculator performant, nu mai dorește aparat de filmat, ci vrea telefon...căci cu el poate rezolva orice...Toți copiii și elevii au cele mai teribile telefoane (și asta este un mare pericol!) și la fiecare pas nu vorbesc decât despre inteligența artificială (total fără rost!...În 1958 aveam calculatorul Cifa 1 și un film artistic cu Iurie Darie și un robot care îi servea cafeaua la pat!) și despre digitalizare și despre Educație...Am mai făcut odată și un minister pentru fonduri europene și, iată, astăzi nu mai muncește nimeni...Învăță, învăță, învăță cum i-a învățat cel de sus cândva, cum să nu mai muncească, dar să plătească taxe și impozite...desigur, nefolosind hartia și scrisul, ci testul și examenul pe bani, pentru masterate și doctorate...Niciodată ca în ziua de astăzi poliția nu a trebuit să păzească școala, desigur la poartă, căci în interior guvernează mafia inconștientă a elevilor...

NU-I AȘA CĂ PĂMÂNTUL ESTE ROTUND?

Terra nu este rotundă sau plată, ea este un geoid (bombat la ecuator și turtit la poli).

KIS Peter

DARE DE SEAMĂ - MAI 2001- A SOCIETĂȚII CULTURALE „ANTON PANN”

Stimați colegi,

Prezentăm Adunării Generale a Societății Culturale „Anton Pann” pentru dezbatere și aprobare, activitatea societății de la ultima adunare generală. Avem în vedere un raport concret, având ca reper obiectul de activitate definit de statutul și angajamentele asumate la ultima Adunare Generală.

Organizatoric: 1. Dobândirea identității autentice în mediul cultural local și național ca societatea culturală

Am încercat și în parte am reușit să stabilim legături prin intermediul colegilor noștri cu alte societăți culturale și fundații din țară. Se pot aminti acțiunile organizate împreună cu: Amurg Sentimental București, Paradox București (prin Constantin Mosor și Adina Enăchescu), Ginta Latină – Iași prin Laura Vega, Paraschiva Teodorescu, Mircea Monu, Fundația Negru Vodă – Făgăraș prin Mihai și Nicolae Sporiș, Petre Petria, Costea Marinoiu, Astra (București, Sibiu, Iași) prin Nicolae Sporiș, Mihai Sporiș, Dumitru Lazăr. Am intrat în relații directe cu instituțiile statului pentru promovarea obiectivelor noastre: primării, consilii locale, prefecturi.

Menționăm relațiile speciale pe care le promovăm cu Consultatul României din Odessa pentru a putea să colaborăm cu românii din sudul Basarabiei. Facem aici o mențiune specială pentru Domnul ing.dr. Dan Ion Predoiu care este membru în Societatea noastră și în același timp în Academia Dacoromână cu care ne-a pus în contact și am avut mai multe acțiuni comune (lansare de carte și conferințetematică) – vezi lansareapoemului „Zlatna” de Martin Opitz în traducerea lui Mihai Gavril în prezența autorului și a D-nei Antigona Grecu.

Menționăm organizarea în parteneriat în Biblioteca Județeană și lansarea unor cărți ale unor autori prestigioși din întreaga țară, fie vâlceni stabiliți în altă parte, fie persoane care ne iubesc zona din: Timișoara, Sibiu, București, Tg. Jiu, Germania. Lansarea de către noi a publicațiilor noastre în țară: București, Iași, Sibiu, Făgăraș, etc. **2. Răspândirea în țară și afară a revistei noastre „Povestea Vorbei”.**

Apreciam acest obiectiv atins, dar el se impune să fie consolidat prin lărgirea relațiilor și participarea nemijlocită la mai multe acțiuni atât în interiorul județului dar și în afara lui. Iar pentru exterior menținerea și dezvoltarea legăturilor existente (aici trebuie să amintesc legăturile cu SUA prin profesorul Șerban Andronescu, Florin Smarandache), BRAZILIA prin prof. ATICO MOTA, INDIA prin George Anca și RAJIV DOGRA, UCRAINA prin Vadim Bacinschi, FRANȚA – GERMANIA prin prietenul nostru dr. Ovidiu Vuia. Pentru aceste relații aducem mulțumiri domnilor Ion Măldărescu, Nicolae Sporiș, Constantin Lazăr, Ion Soare. **3. Crearea unui mediu de afirmare membrilor societății noastre.**

Apreciam aici numărul mare de acțiuni organizate fie pe cont propriu, fie în parteneriat cu Biblioteca Județeană, EXLIBRIS, Muzeul de Arte, Liceele Mircea cel Bătrân, Chimic, Energetic și/sau cu Primăriile din Județ. Aici vrem să remarcăm pentru partea organizatorică pe Petre Petria, Marin Bulugea (în a doua jumătate a anului), Zenovia Zamfir, Adriana Dobrinioiu. Prezența la evenimentele culturale publice a membrilor noștri a fost consistentă și ea a fost bine reliefată de media locală scrisă și audio-video. Remarcăm aici persoanele cele mai active: Nicolae Maziliu, Constantin Deaconu (articole în presa locală). Gheorghe Dumitrașcu, Dumitru Mitrană, Leon Dură, Costea Marinoiu, Ion Soare. Facem mențiunea că acțiunile organizate cu Grupul Școlar Energetic unde Mihai Mihăiță, George Voica, George Achim și subsemnatul s-au implicat mai mult au pus în evidență disponibilitatea mare a elevilor pentru actul cultural performant și nevoia de a sprijini nașterea unei evoluții culturale la acest nivel (semnalăm câteva acțiuni meritorii: - Societatea tinerilor creatori – mentor Ion Soare. Cred că în viitor se pot stabili forme de colaborare cu acestea într-o modalitate neînhibantă prin intermediul cenaclului nostru și prin promovarea celor meritoși în spațiul revistei noastre.

Sprijinirea actului de creație: 1. Modalitatea la îndemână este promovarea respectului față de creator și fapta lui de creație prin: 2. Citirea lucrărilor și aprecierea lor obiectivă prin poziții publice, cu ocazia lansărilor, recenziilor publicate în presa locală, mese rotunde. Aici apreciem participarea deosebită la evenimente la lansare și vă spunem că au fost în timpul de referință peste optzeci de evenimente. În viitor probabil, va trebui să se acționeze pe creșterea nivelului calitativ al evenimentelor prin: 1. Depășirea unui festivalism dus către șablon. 2. Îmbunătățirea moderării

(gestionarea riguroasă a timpului de intervenție). 3. Invitarea unor specialiști cu autoritate în domeniu 4. Organizarea cadrului de manifestare (acum de multe ori prea școlăresc).

Promovarea în paginile revistei „Povestea Vorbei” a materialelor de debut undeva la rubrica Începătorilor și în paginile consacrate avansărilor a unor lucrări valoroase, selecționate obiectiv, de un filtru în măsură să motiveze calitatea actului de creație și să ne cultive blazonul.

Sprijinul material dorim să aibă în vedere asigurarea condițiilor de existență: sediu, corespondență, comunicații, editare revistă, antologii colective, derularea sponsorizărilor persoanelor prin Societatea Culturală și în viitor pe măsura dezvoltării să asigurăm partea de editare cu consilierea aferentă.

Încurajarea tineretului. Analizând structura pe vârstă a membrilor Societății constatăm că în afara unor excepții nu avem prezentă generația tânără care parcă se sfiește să ne treacă pragul și se constituie în propriile ei asociații. Vedem aici un semnal asupra ceea ce suntem și o provocare pentru ceea ce trebuie să devenim. Tinerii ne acceptă, ne doresc la manifestările lor culturale, dar din teamă, probabil, nu vin către Societatea noastră.

Cred aici, că depășit fiind momentul de constituire, se impune să desființăm bariera față de tineret printr-o politică flexibilă și foarte transparentă: 1. Atragerea în con-

Societatea Culturală „Anton Pann”, 28.08.2008

ducerea Societății (în consiliul director, în redacția revistei, în cenaclul, în proiectele coordonate de Societate). 2. Organizarea de către Societate a unor acțiuni comune cu asociațiile tinerilor (din școli și licee). 3. Promovarea unor acțiuni culturale în/și cu participarea Universităților din Rm. Vâlcea.

Acțiuni de acest fel au fost întreprinse însă fără a ținti precis și cu rezultate practice.

Editare revistă. În ceea ce privește revista „Povestea Vorbei”, analizată punctual la ultima adunare generală, vă încunoștințăm că observațiile formulate atunci - în legături cu modul în care revista reprezintă societatea și membrii ei, modul de prezentare, conținutul, conducerea, finanțarea cu unele greutăți - au fost în totalitate depășite.

Sigur că vrem să fie mai bună decât este, dar lucrul acesta înseamnă concertarea multor eforturi simultane. Apreciam aici implicarea membrilor societății noastre între care pe lângă Ion Soare și Doru Moțoc trebuie să salutăm implicarea deosebită a domnului Mircea Monu.

Tot aici considerăm că intrarea în vigoare a unui mod de lucru al redacției, procedurat, ar mări gradul de transparentă necesar al unei reviste care trăiește prin efectul sponsorizărilor din banii publici. Aici mă refer la înregistrarea materialelor care intră în redacție: data, titlul, autorul, acceptul sau respingerea și remiterea punctului de vedere autorului. Lansarea unor teme a priori pentru numerele care vor urma și vor fi cu rubrici dedicate etc.

Credem aici că Redacția are tot interesul să practice un management performant, ca un mijloc de a face față concurenței, de a subzista financiar și de a putea promova nivelul calitativ dorit.

Management. În ceea ce privește administrarea Societății am funcționat în ultimul an în formula Președinte, Vicepreședinte, membrii, cu întâlnirea în cunoscutele sedințe de lucru lunare, de multe ori confundate cu cenaclul literar și concluzia unor colegi privind un anume comportament „directorial”. Apreciez că această echipă aproape în totalitatea ei (și aici problemele personale inerente sunt întodeauna de înțeles) a reușit să depășească multe

dificultăți. Vreau să remarc aici energia deosebită a vicepreședintelui Mircea Monu și a lui Claudiu Bădoi alături de sprijinul domnului Constantin Lazăr. Credem însă că o posibilă transformare a Societății noastre către un dinamism cerut de timp, o flexibilitate necesară adaptării unui mediu economic ostil, implicarea în diversitatea culturală (nu numai literară) impune o conducere executivă permanentă (zi de zi, ceas de ceas, într-un sediu cu program consacrat). Acest lucru vi-l propunem și ca o adaptare la noul statut pe care vi-l supunem tot azi aprobării.

PROGRAM DE ACȚIUNI

În legătură cu acțiunile angajate la ultima adunare generală facem următorul bilanț: 1. Prin programul EUROART – în baza Proiectului avansat, dar neaprobat, trebuia să edităm multilingv trei numere din „Povestea Vorbei”; s-a reușit editarea revistei chiar cu articole prezentate multilingv (franceză, germană, engleză, portugheză). 2. Lansarea Poemului *Zlatna* sau „Despre Cumpăna Dorului” în românește de Mihail Gavril; - realizată cu participarea traducătorului. 3. Antologie poezi români din Reg. Odesa; - s-a editat, tipărit, lansat, transmis la autori sudbasarabeni (400 de exemplare și 100 exemplare donate prin Biblioteca Județeană, partener la această acțiune, în mapa directorilor de Biblioteci cu ocazia aniversării a 50 de ani ai Bibliotecii Județene). S-au primit mulțumirile autorilor. 5. Conferința și seminarul internațional: „Satul românesc în programul mileniului III”...

Realizat: 1. Am susținut conferința „Satul românesc în programul mileniului III” 18.VIII ora 18³⁰. 2. Am condus secțiunea II: Conservarea Patrimoniului Cultural; Am participat cu 5 referate (Sporiș Nicolae și Mihai, Costea Marinoiu); Organizarea unei donații de carte pentru Basarabia și Ucraina realizată prin „Ginta Latină” – Iași în cadrul acțiunii de la Iași și Chișinău; - august 2000; Instituirea unor diplome și premii anuale; Dobândirea unui sediu administrativ reprezentativ, realizate, după cum se cunoaște!

Față de aceste lucrări pe care dumneavoastră le știți din propunerea noastră de program asigurăm că prin propunerile dumneavoastră, cu ocazia întâlnirilor lunare au mai fost angajați în acțiuni cu caracter de parteneriat după cum urmează: Zilele Bibliotecii Județene (24 – 27 Sept.); Cenaclul literar „Poesis” – trimestrial (Liceul energetic); Virgil Iermica (80 – august 2000); Acțiuni în cadrul anului „Eminescu”: Ianuarie 2000: simpozioane, mese rotunde, expoziții; Iunie 2000: simpozioan „Eminescu în eternitate”; August 2000: Oltul în Conștiința românească; Eminescu 150.

Medalion „Alexandru Mircescu” la 75 de ani (cu editarea lucrărilor „Moșia mea de vise” și „Dăltuind lumina”

în îngrijirea lui Mircea Monu!); Deșteaptă-te române! Istoria unui cântec românesc de prof. Vasile Roman, simpozion 21 XI 2000; Teodor Bălășel fondatorul folcloristici din Oltenia 14 dec. 2000; Eminescu e prezent cu noi – Concurs interjudețean „Cine știe câștigă” 15 dec. 2000; Imn pentru credință cu lansarea antologiei ISUS – 2000 21 dec. 2000; Parteneriat cultural cu lansarea „Mitologie Românească” și „Ținutul dintre Olt și Jiu” și Expoziție foto, acțiune culturală transmisă în direct de TV – VL 1.

Adăugăm și realizarea minivolumului „Scame de nimburi” de Dragoș Vrâncănu în îngrijirea lui Mircea Monu.

La capitolul nerealizări, față de intenția de a avea un site pe internet, prin neaprobarea proiectului EUROART, deși ne-a folosit foarte mult parteneriatul angajat prin proiect, nu am reușit. Încercăm să realizăm acest lucru prin Consiliul Județean și Primăria Râmnicului în cadrul unui Forum Cultural pe punctul de a se naște și în care membrii noștri se vor implica activ.

Nu am reușit realizarea antologiei membrilor Societății Culturale deși reușisem să asigurăm acoperirea financiară. Acțiunea nu este abandonată și sperăm că se va realiza anul acesta.

Doamnelor și Domnilor, vrem să credem că am reușit să vă facem o imagine asupra activității Societății cu albe și negre. Vă rugăm pe Dvs. în cadrul dezbaterilor să întregiți încercarea noastră de analiză și să veniți cu propuneri pentru activitatea viitoare a Societății Culturale „Anton Pann”.

Mulțumesc Consiliului de Conducere și tuturor membrilor societății pentru activitatea lor și vreau să urez colegilor, noii echipe, care vor fi validați azi, mult noroc și succes!

PREȘEDINTE,
Mihai SPORIȘ, mai 2000

PARALELE INTERSECTATE

In memoria profesorului doctor lingvist Mihai Vinereanu

Moartea unui rege, renașterea unui adevăr!... Burebista și Cotyso prin lentila lui Mihai Vinereanu

Ligia Eugenia ZAPRAȚAN NICOLESCU

Iarăși Ianuarie...un Ianuarie fără Mihai...Casa albă din Dunga Cioranilor este acum pustie. O mai păzesc doar cei doi câini și cele două pisici ale sale, care îl așteaptă în drum. Încă îl așteaptă...

Îmi amintesc fiecare Ianuarie pe care de ziua mea îl sărbătoream cu un pahar cu vin, seara, la gura sobei urându-ne „La mulți ani!,” de ziua mea și a „Culturii naționale” ele fiind în aceeași zi..

Îmi plăcea să-l rog ca în serile acelea ca și în diminețile care urmau, să-mi povestească istoriile despre care tocmai scrisese. Povestea frumos, cursiv, cu o voce gravă, baritonă care urca și cobora în funcție de gradul tensiunii acțiunii în care pe negândite se pierdea. Tocmai terminase cu câteva zile în urma (10 ianuarie 2022), un material, o documentație cu care demonstra o gravă eroare de traducere despre Burebista. Era foarte revoltat că traducătorul „îl ucisese” prin traducere pe marele rege trac, cel care unise sub sceptrul său toate triburile traco-geto-dace. Mereu vorbea despre această rescriere din inerție a istoriei noastre prin traduceri pe care Mihai le considera tendențioase. Cum altfel, se întreba, dacă pe Burebista „îlucid” în urma unei răskoale, pe Deceneu îl fac „șarlatan” în loc de „magician”, pe Zamolxe îl fac „sclav al lui Pitagora”? De ce această notă de negativism, de subapreciere? Cui și la ce folosește? Există întotdeauna o literă și un spirit al legii. Trebuie tradus corect. Iată analiza propoziției în cauză „Cu toate acestea, anumiți bărbați s-au ridicat împotriva lui Burebista și a fost **detronat** (sau **înlăturat de la putere**) înainte ca romanii să trimită o expediție împotriva lui.” Aceasta este traducerea corectă a textului lui Strabon, iară nu cum a găsit el: „Cât despre Burebista, acesta a pierit în urma unei răskoale, mai înainte ca romanii să apuce a trimite o armată împotriva lui.”

Traducerea corectă a verbului **deposed** din engleză conform analizei pe care o face în articolul din ian.. 2022, este „a fost detronat”. La fel, Al analizează termenul în limba greacă, legând expresia de verbul *katelythe* tradus prin „a fost înlăturat” sau „destituit” sau „i s-a dizolvat puterea, autoritatea.” Adică, în spiritul adevărului, **nu suprimare fizică**. Traducătorul a folosit termenul „a pierit”, pentru că a strecurat subtil ideea unei paralele dramatice, spectaculoase între dispariția politică a regelui Burebista în anul 44 îH, și moartea într-adevăr prin asasinat, în același an 44 îH, a lui Cezar. A speculat ca un moment de cotitură globală această dispariție din istorie a acesor doi coloși ai istoriei.

Dar, distincția semantică a lui Vinereanu între „înlăturat” ca o posibilă exilare, oricum pierdere a puterii politice și „pierit”, consider că trimite spre un alt punct de vedere a analizei situației politice din Dacia după acel an 44 îH și anume, apariția normală a lui Deceneu ca succesor, realizându-se o tranziție de putere, nu un vid sângeros care se iscă după un asasinat. Rezultă mai departe, că dacă regele a fost doar înlăturat, atunci, în momentul **acela** al istoriei, **tot atunci** a trebuit să fie și înlocuit. Astfel, acțiunea nu mai capătă sentimentul acela de oroare în fața unui sângeros asasinat (cum simțim când aflăm ce au făcut senatorii romani cu Cezar la idele lui Marte), ci un aer de normalitate. Deci, nu noi adică poporul străbunilor noștri am fost cei sălbatici, ci tocmai ceilalți (**și în același timp-44îH**) acei care vor să ne facă să credem că „ne-au civilizat.”

Și atunci, de ce să nu acceptăm ideea, (măcar s-o acceptăm), dându-i un loc în gândurile noastre spre o viitoare analiză, că atunci, centrul civilizației Europei centrale ar fi putut să fie în arealul „Carpato-Danubiano-Pontic”?

Mihai a luptat din răspuțeri să retrezească în români sentimentul mândriei. Oamenii sunt ființe gregare, adică nu pot trăi decât în grupuri cărora trebuie să le aparțină. Pentru asta este necesară existența unor criterii care să valideze atât oferta persoanei cât apartenența și acceptarea ei de către grup. Pentru asta se învață istoria, pentru asta se cercetează minuțios trecutul pe care ni l-au lăsat străbunii, cu bune și cu rele, de care trebuie să ne mândrim, altfel nu se poate. Pentru că acest trecut ne-a lăsat azi un pământ pe care trăim și o limbă cu care ne înțelegem între noi și cu alții. Cele mai frumoase cuvinte despre acest pământ le-a rostit însuși Pontifex Maximus: Grădina Maicii Domnului.

Există multe persoane care se străduiesc, se luptă să reaprindă în sufletul românilor flacăra mândriei curățând

istoria care ne-a fost băgată pe gât pentru a scoate la iveală acțiuni și oameni deosebiți, Oameni care au lăsat în urma lor scormonind istoria, dreptul nostru la sentimentul de mândrie națională. Printre ei a fost și profesorul Mihai Vinereanu. Spunea Mihai că istoria nu se află numai cu șpaclul și mistria arheologilor ci și cu dicționarele etimologice ale lingviștilor.

Iată de ce este imperios necesară o traducere corectă a surselor primare de informație. Dintr-un cuvânt analizat cu atenție se pot trage multe concluzii. Revenind la Burebista, corecta traducere care relatea înlăturarea lui Burebista atunci, în acel mment istoric și împărțirea în patru, apoi în cinci formațiuni statale a regatului dac, elimină ideea de haos politic, continuând într-o logică imbatabilă apariția „normală” ca succesor a lui Deceneu. În mintea și în inima lui Mihai, Burebista era un lider de grup așteptat de istorie prin acceptarea lui ca șef peste o imensitate (la vremea aceea) de teritorii, altfel ar fi fost imposibilă ascensiunea sa rapidă. Nu avea de ce să nu fie considerat un egal al lui Cezar, ceea ce a și fost, pentru că Dacia care s-a născut din voința lui nu pute să nu fi fost la înălțimea dușmanului ei, o Romă fostă uriașă care acum își trăia ultimii ani ai existenței sale sclavagiste dar mai era încă încă în putere.

Și totuși, spunea Mihai, cele două popoare aveau o istorie comună prin drumurile pe care le-au fost parcurs cu mii de ani în urmă strămoșii lor comuni. Așezate în Câmpia Panoniei cu mii de ani în urmă, popoare venite din Asia, din Anatolia, s-au înmulțit și-au fost nevoite unele să „roiască”, să plece către noi pământuri. Altele au rămas. Așa au ajuns triburile Latino-Faliscilor în câmpia Latium a Italiei, iar unele din triburile proto tracilor au rămas în, și în jurul arcului Carpaților. Iar au trecut mii de ani și popoarele stabilite în Latium au fondat Roma în anii 753 îH, s-au înmulțit iar și iar au plecat după alte pământuri. În aceste căutări și cuceriri au ajuns din nou în câmpia Panoniei și în arealul munților Carpați unde i-au găsit pe urmașii proto-tracilor care nu plecaseră nicăieri.

Toate aceste drumuri de migrație sunt acum analizate și confirmate nu numai de arheologie ci și de genetică și, mai ales de lingvistică fiindcă, spunea Mihai, limba unui popor este vie și trăiește cu acest popor modificându-se doar la suprafață. Esența, rădăcinile cuvintelor ca și ale oamenilor au lăsat semne pe unde au trecut și pot reconstitui istoria. Această teorie acceptată din ce în ce de mai multă lume justifică baza tuturor cercetărilor și operelor profesorului Vinereanu timp de treizeci de ani prin bibliotecile Americii. Descoperirile sale lingvistice, foarte curajoase, pun la îndoială vechile teorii ale latinizării Daciei, latinizare forțată-impusă prin cucerirea Daciei de către romani. Mihai nu neagă și n-a negat niciodată faptul istoric al cuceririi ci a împins înțelegerea acestuia către alt punct de vedere, semantic, mult, mult mai profund.

Iată cum ar fi pledat Vinereanu în apărarea adevărului său, incomod împotriva celor care ne cred pe noi și, paradoxal se cred și pe ei înșiși aparținând unui popor amorf, inert, incapabil de acțiuni concertate administrativ-politice și care, în consecință, trebuiește civilizat și condus de neamuri superioare:

Este adevărat că din anul 44 îH Burebista n-a mai fost regele Daciei, dar asta nu s-a petrecut într-un mod sângeros ca la romani ci într-un fel normal, fiind înlocuit de un prieten, preotul Deceneu.

Este adevărat că în anii 101-102, Dacia a purtat războaie cu Roma, atacată fiind de aceasta, Romă care însă nu reușește să o cucerească, motiv pentru care s-a mai pregătit încă trei ani.

Este adevărat că Roma a atacat din nou Dacia luptându-se cu ea din 105 până în 106 când a cucerit-o, dar nu pe toată, ci doar 15-20%, suprafață reprezentând Ardealul, Banatul și puțină Oltenie. Spunea Mihai că Dacia a fost o nucă prea tare pentru fălcile imperiului.

Este adevărat că au stăpânit-o și exploatat-o, dar numai 170 de ani. Alte provincii fiind stăpânite multe sute de ani.

Este adevărat că a fost ultima provincie cucerită, dar a fost și prima provincie părăsită, împăratul Aurelian plecând în 271-275 cu larii și penaiții săi.

Este adevărat că au avut puncte de apărare pe toată lungimea *limesurilor* pe care le-au ridicat la hotarele provinciei, dar acestea niciodată nu i-au putut apăra de atacurile fulger ale dacilor liberi.

Este adevărat că pe unde au trecut, romanii au construit drumuri pentru logistica stării lor militare, dar unde au stăpânit în Dacia, nu le-au mai făcut, conștiinți fiind de dictonul „apucă și fugi cu ce mai poți”

Este adevărat că în provincie a fost impusă ca oficială limba latină, dar acest fenomen nu a fost forțat ci s-a derulat aproape de la sine, construit pe fundamentul limbii proto-indo-europene pe care cu mii de ani au fost adus-o strămoșii strămoșilor lor.

Ambele popoare, cel roman de-acuma și cel care acum devenise iliro-traco-daco-get, tot așa, erau urmașe ale acelor populații care venind aici prin migrațiile determinate de mișcarea ghețarilor, a glaciațiunilor, au lăsat pentru eternitate, ca urmă, ca dovadă a trecerii lor pe aici, numele apelor și ale munților unde au trăit. Nu eram situați pe poziții de popoare învingătoare și învinse ci pe poziții de rudenie egalitară, de „regăsire”.

Ei, cum ar spune Vinereanu, veniseră acasă. Spunea Vinereanu că regatul lui Burebista, Dacia cea mare „de pe vremea lui Cotyso până la Decebal” acoperea aproape în întregime regatul României Mari.

-Cine a fost Cotyso, Mihai?
-Au fost mai mulți. Cotyso cel la care m-am referit eu, a fost regele trac al Odrizilor, Cotyso I-ul. A domnit între anii 384-359 î.H. și, la fel cu Burebista, a reușit să unească triburile trace. Dar, deși au fost mai mulți, a fost unul Cotys al VIII-lea, absolut remarcabil, pe care l-a făcut cunoscut poetul Ovidiu, cel exilat de Roma la Pontul Euxin, în Tomis.

- Povestește, te rog, Mihai! Și Mihai o lua de la capăt...
-Acel Cotys I-ul, primul rege al tracilor Odrizi, a fost un fel de Burebista al nostru. Foarte curajps, a reușit în câțiva ani să unească toate triburile tracilor de la sud de Dunăre, până dincolo de munții Haemus, ridicând, construind cel mai mare regat trac. După el au urmat mai mulți regi Cotys. Cel care ne interesează este regele Cotis al VIII-lea, numit „al sapeilor.” A domnit între anii 12 și 19 dH. peste un teritoriu care îngloba pe atunci și zona Dobrogei noastre, inclusiv cetățile orașe ale grecilor de pe țărmul Pontului Euxin, deci și Tomisul. În acea vreme, la Tomis fusese exilat cel mai mare poet al latinității, Publius Ovidius Naso. Dar marele Ovidiu auzise despre regele Cotys cum că în afara obligațiilor sale de cârmuitor al marelui său regat, acest rege era și un om foarte civilizat, cult și ...un mare poet. Ovidiu îi adresează scrisori tot în versuri, în care pe lângă laudele binemeritate referitoare pentru calitățile sale de om, de rege și de poet, Ovidiu îi adresează și rugăminți fierbinți prin care îl roagă să medieze pe lângă împărat ca să-i mai îndulcescă soarta, măcar să schimbe locul exilului. În Tomis era foarte frig.

Și iarăși, Mihai se lansa în exerciții de judecată, de logică, de gândire, care mă fascinau:

-„Perdiderunt cum me duo criminia: carmen et error.” aceasta este declarația poetului Ovidiu care-și asuma o greșeala pentru care fusese exilat. Probabil, dacă nu chiar sigur, bănuise sau aflase despre acea vină de neiertat, a lui sau a prietenelor lui, sau el însuși greșise. Prin acea greșeală lezase onoarea familiei împăratului, fapt pentru care acesta nu l-a iertat niciodată. Nu i-a dezonorat familia, nu i-a confiscat averea dar n-a vrut să-l mai vadă sau să-l audă niciodată. Supărare directă, imensă, fără întoarcere. Putea împăratul să dispună asasinarea lui Ovidiu, fiindcă se purta, dar n-a făcut-o fiindcă într-un fel ținea la el. A preferat să-l trimită în exil într-un loc unde știa că domneau alte legi mult mai puțin sângeroase, la geții cei aprigi. Nu era în acel verdict nici moarte nici iertare și totuși erau amândouă, ca în expresia „odi et amo”. Simbolic, terenul pe care se desfășoară tragedia lui Ovidiu, prin încrederea pe care a demonstrat acesta că o avea în „calitățile intelectuale” ale getului scriindu-i acestuia nenumărate ode, devine dintr-o dată o zonă purtătoare de cultură înaltă. Cred că Mihai se gândea și la miezul de cultură cuibărit în zona Carpato-Dunăreană.

-Cotys nu mai era „barbarul”, (nu cu nuanța sa peiorativă ci cu înțelesul corect de „străin”). Cotys era **regele-poet** care scria în greacă, care vorbea fluent greaca și latina. Apelul dureros al regelui latin al poeziei către regele get al tracilor odrizi, demonstrează încrederea lui Ovidiu în interinteligibilitatea celor două culturi. Însuși Ovidiu declară că a scris poezii în limba geților. Se inițiasse astfel un dialog între cele două civilizații care n-ar fi putut exista între exponenți ai unor culturi defazate, dușmănase. Chiar din punct de vedere tehnic, dacă limba geților ar fi fost o limbă complet „străină”și „barbară,”un poet de finețea lui Ovidiu nu ar fi putut s-o stăpânească atât de repede încât să poată să respecte *metrica latină*. Ovidiu nu a învățat o limbă nouă ci *a acordat latina sa unui dialect local. Limba geților i-a fost inteligibilă structural*, altfel tehnic nu se poate.

Burebista, îmi spunea Mihai, Burebista și Cotys al sapeilor sunt pentru mine arhitecti ai unui spațiu de rezonanță.

(Continuare în pag. 13)

SPIRU HARET - 175 DE ANI DE LA NAȘTERE

Tanța TĂNĂSESCU

Se împlinesc 175 de ani de la nașterea lui Spiru Haret (1851-1912), ilustru cărturar român, om de știință și politician, cel care considera că școala are menirea de a pregăti individul pentru viață, nu doar pentru examene, afirmând că: „Școala nu este făcută pentru școală ci pentru viață”. Ilustrul Spiru Haret a propus un eficient model educațional bazat pe educație practică și aplicată, care să stimuleze gândirea critică și autonomia elevilor, răspândirea culturii în mediul rural, formarea și profesionalizarea cadrelor didactice.

La 9 iunie 1935 se dezvelea statuia marelui reformator al învățământului românesc, Spiru Haret, amplasată în scuarul din fața *Universității București*, în prezența unui numeros public, a unor înalți demnitari ai statului român, a reprezentanților școlii bucureștene. Se materializa astfel inițiativa foștilor săi prieteni, admiratori sau colaboratori, care – în semn de recunoștință – au format un comitet de inițiativă pentru ridicarea unei statui în inima Capitalei.

Corpul didactic a răspuns cu entuziasm la chemarea ce i s-a făcut și, de la umilul învățător din cel mai îndepărtat cătun, până la profesorul universitar, au adus contribuția lor pentru înfăptuirea acestei opere de cinstire a marelui om al școlii

din țara noastră. În final s-au strâns câteva milioane de lei, din care o parte au servit pentru ridicarea monumentului iar restul a servit pentru publicarea documentelor, scrișorilor, rezoluțiilor, dispozițiilor și legilor făcute de Haret. Statuia a fost creația cunoscutului sculptor Ion Jalea (1887 – 1983), fiind realizată din marmură de Carrara.

La ceremonia dezvelirii statuii au luat parte soția ilustrului dispărut, primul ministru Gheorghe Tătărescu, împreună cu un grup de miniștri sau foști miniștri, senatori, deputați, primarul general al Capitalei, rectorul universității, profesori universitari, oameni de cultură, inspectori școlari, directori de licee bucureștene, numeroși profesori, învățători, foști colaboratori ai lui Spiru Haret, prieteni, admiratori, etc. Numele lui va rămâne pentru vecie înscris în cartea de aur a neamului românesc, alături de numele marilor bărbați de stat care au pus bazele României la începutul secolului al XX-lea.

Întreaga activitate a lui Spiru Haret, atât în plan școlar cât și pe plan economic și social (în perioada 1897-1911), a fost pătrunsă de cel mai profund patriotism. Învățământul din România a fost așezat pe principii noi, în consens cu cerințele vremii, ținând cont mai ales de marile nevoi ale țării.

Înainte de mandatul ca ministru al lui Spiru Haret, erau foarte puține localuri de școli, lipseau învățătorii. Cu aju-

torul *Casei Școlilor*, instituție născută în mandatul său, apar peste 2.000 de localuri de școli primare și se înființează aproape 1.700 de posturi de învățători. Haret a insuflat o nouă viață școlilor rurale, care au primit teren în proprietate, unde copiii de țărani puteau face practică iar învățătorilor care doreau să se stabilească la țară li se construia o locuință, în curtea școlii. În planul său coerent de reformă a sistemului de educație din țara noastră, Haret organizează nu numai învățământul primar; el organizează învățământul secundar după un tip nou, înființând liceul cu 8 clase, astfel încât, în *cursul superior* vor exista o *secție modernă*, o *secție clasică* și o *secție reală*. Ulterior, *secția clasică* a dispărut, asemenea și în alte țări din Occident.

Lui Haret îi revine meritul de a fi cel care a organizat în mare parte sistemul învățământului profesional, școlile de meserii, școlile de comerț, de agricultură și profesionale de fete. Acesta a realizat că singur învățământul teoretic nu este suficient, el trebuind să fie completat de învățământul practică. Si tot lui Spiru Haret i se datorează, pe lângă *Casa Școlilor*, și înființarea *Casei Corpului Didactic*, respectiv a *Casei Bisericii*. Pentru că starea materială a țăranilor lăsa de dorit, cu ajutorul învățătorilor și preoților înființează obștiile sătești, băncile populare și cooperativele, care au ridicat starea economică a țăranimii noastre. Spiru Haret a transformat radical educația românească prin modernizarea sistemului de învățământ și adaptarea acestuia la realitățile vremii.

Educația se formează în familie, școală și societate deopotrivă. În familie se construiește temelia caracterului, școala este implicată în formarea intelectuală și socială iar societatea este mediul de manifestare, validare și aplicare. Armonia între școală, familie și societate poate fi apreciată ca un garant al unei educații de calitate.

IN MEMORIAM DRAGOȘ VRÂNCEANU

(Urmare din pag. 8)

Acestea au fost publicate în diverse volume: Cloșca cu puii de aur (1934), Columne (1965), Poemele Transumanței (1968), Creioane colorate (versuri pentru preșcolari, 1974), Cântecul vremilor (1975), Cântecele casei de sub pădure (1973) și multe altele. Din „Cântecele casei de sub pădure”, am reținut poezia *Dulci stele ale Ursei*, în care ne regăsim fiecare dintre noi, atunci când tânjim după universul copilăriei, după întoarcerea la origini, atunci când ne-am săturat să umblăm „buimaci” prin viață:

„Un umblet mi-a fost viața, Buimac în pragul gândului copleșit de întâmplări.	Totdeauna am revenit Să mă refac
A scăpat pe la răspântii Soarele spărgând norii topiți apoi în ploi.	În casa de sub pădure, intrând la adăpostul copilăriei.
Mai afund am încercat să merg în mine.	O cicatrice după alta mi s-au așezat pe trup – ca niște dulăi stele ale Ursei.”

În încheierea acestei manifestări culturale, profesorul Nelu Barbu a evocat în câteva cuvinte figura poetului George Țârnea, născut la 10 noiembrie 1945 la Șirineasa și decedat la 57 de ani, la 2 mai 2003. Supranumit *poetul iubirii*, acesta a urmat studiile liceale în Băbeni, la liceul care astăzi îi poartă numele, și a debutat în 1972 cu poezia *Păsările miresei*, în același an devenind membru al Uniunii Scriitorilor din România. Elevi de la Liceul „George Țârnea” au recitat versuri din creația poetului. De asemenea, a fost evocată personalitatea preotului Ioan Marina, născut la Suiiești – Cermegești la 22 februarie 1901, care la data de 1 septembrie 1924 a fost transferat ca învățător la școala primară din comuna Băbeni și este cinstit ca o personalitate a acestei localități, ajungând al treilea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (1948-1977). Au fost îndeplinite astfel cuvintele Sfântului Apostol Pavel din Epistola către Evrei: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu. Priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13, 7).

A APĂRUT NR. 80 AL REVISTEI „LUCEAFĂRUL DE VEST” TIMIȘOARA

(Urmare din pag. 9)

Materiale despre Eminescu, semnate de colegii de breală Horia Țâru, Horia Țâru, Maria Istov și Andrei Gorșcovoz, toți din Timișoara, sunt prezentate în paginile 22 și 23. În pagina 24, de la Țicleni, prof. univ. Constantin E. Ungurea-nu, semnează un material despre „O prietenie pentru eternitate: Mihai Eminescu și Ion Creangă”.

Paginile 25 și 26, Ioan Ursu, din București, ne aduce în actualitate, viața și activitatea omului „Călit la focul durerii”, o lucrare formată din cinci capitole, în care personajul principal este poetul și scriitorul Ion Machidon. Pagina 27 este rezervată noilor apariții ale colegilor și colaboratorilor revistei.

Pagina 28 găzduiește materialul „In memoriam, Cuvintele inimii - Gânduri (în)lăcrimate, sub genericul „Viața este doar o clipă din veșnicia eternității”, dedicată celei ce a fost Lidia Buțoi, soția colegului nostru de breaslă Dumitru Buțoi, recent plecată dintre noi. Dumnezeu să o odihnească în pace!

PARALELE INTERSECTATE (Urmare don pag. 12)

Dacul Burebista și tracul odris Cotys nu au apărut, după mine, doar un spațiu teritorial ci, au apărut prin rezistență un adevărat spațiu lingvistic. Am aplicat legile fizicii la lingvistică, zicea Mihai. Acțiunea încercării de destructurare a regatelor lor naște instantaneu o reacțiune. Egală și de sens contrar. Cei doi și toți ceilalți trăitori pe spațiile călcate în picioare de agresori, devin „forța politică de reacție care a reușit să păstreze integritatea neamului. Nu avem voie s-o distrugem.

Mihai a înțeles legătura între integritatea teritorială a neamului și integritatea sa în unitatea lingvistică. Poate cei doi ani de inginerie pe care a părăsit-o l-au ajutat în analiza (de altfel corectă) lingvistică prin prisma legilor fizicii: aplicând legea „Orice acțiune are o reacțiune” demonstrează rezultatul acțiunii de „latinizare”. Când spunea că limba română pe care o vorbim este limba dacilor care nu s-a pierdut ci a urmat o evoluție de două mii de ani, el se gândea la principiul: nimic nu se pierde, totul se transformă. Însăși supraviețuirea fondului lingvistic autohton este dovada validității acestei legi.

Dar despre modul în care Vinereanu conducea analizele sale lingvistice după legile universale ale fizicii se poate face o întreagă disertație. A fost un mare gânditor, un spirit enciclopedic și mai ales o personalitate care se împotriva mai întâi oricărui îndemn, analizând ulterior, în urma exprimării propriei întrebări: OARE? Căci „Dubito ergo cogito!”

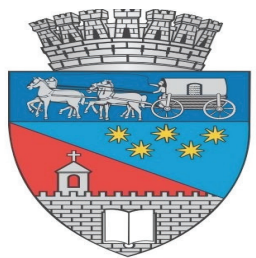
Metodele sale de lucru, infailibile, cred aduse de peste ocean, erau în primul rând analiza prin comparație, chiar prin reducere la absurd și efectuarea paralelismelor tot pentru comparație. Și dacă în matematică paralelele nu se întâlnesc niciodată, Mihai analiza profile umane, drumuri, evenimente istorice pe care ulterior le intersecta întrebându-se ce s-ar fi întâmplat dacă...sau, iată ce s-a întâmplat atunci când...vezi Burebista, Cotys, Ovidiu. A fost cel mai sincer și curajos luptător al românismului, a ars ca o torță neprecupețindu-și viața muncind la „cuvintele lui sfinte” câte 16-18 ore pe zi, a luminat cât a trăit, a scris, lăsând României prin scrisurile sale, un început de drum în cunoașterea propriei istorii. A încercat să ne convingă să mergem pe drumul lui, n-a reușit cu totul, a mers cu noi o vreme dar apoi a obosit și a plecat să se odihnească. Cu drept a coborât Dincolo învelit în tricolorul României. Dumnezeu să-l odihnească pe Mihai! Și să ne ierte pe noi. cei care nu l-am înțeles, ca și pe El, cei care nu s-au oprit să-i asculte „adevărurile incomode!”

București, 10 / 01 /2026

PS: Nu știu dacă atunci când a purces la folosirea „metodei paralelismului” în analiza și mai ales în accentuarea calităților (subiecților) pe care dorea să le evidențieze, profesorul Vinereanu a folosit această metodă, oferind astfel discursului său un plus de valoare. Domnia sa a folosit voit în acest scop una din celebrele figuri retorice clasice cum ar fi: liota-care constă în folosirea formulărilor negative, „de slăbire”-cumva acea „reducere la absurd” din matematică, chiasmul-așezarea neparalelă, încrucișată (ca un X) a părților corelative dintr-o frază , și paralelismul, unde părțile sunt așezate paralel în așa fel încât fiecare o potențiază pe cealaltă. Dacă în lucrările, ca și discursurile domniei sale cu interlocutori, domnul Mihai Vinereanu a folosit **(și a folosit !)** aceste metode în mod spontan, aceasta nu este altceva decât dovada genialității sale!!!

ARGUMENT: În discursurile sale oficiale ca și în cele private, profesorul Mihai Vinereanu reușește să aducă în discuție raporturile dintre psihologia populațiilor trăitoare „libere” în arealul Arcului Carpatin din vechile timpuri și psihologia „cuceritorilor”romani. Teza de căpătâi a lucrărilor lingvistico-istorice, ca de altfel teza-motivație a înseși complexității existenței sale, a fost dorința de a convinge lumea că populația de aici nu s-a romanizat, precum nici limba nu s-a latinizat, ci și poporul și limba folosită n-au făcut altceva decât **au evoluat**. Argumentele folosite în demonstrațiile sale, argumente a căror valoare istorică, lingvistică și istorică **nu pot fi combătute**. Considerând apariția **necontestată istoric** a populațiilor pre-indo-europene în spațiul Arcului Carpatin, (vechea Dacie precum și Pannonia) și acesta ca leagăn al civilizațiilor conform cercetărilor istorice și genetice din ultimile două decenii, Vinereanu îi aduce în scenă pe Ovidiu-regele poeziei-romanul și pe Cotys, regele trac al triburilor odrizilor, efectuând o paralelă între cei doi pe tărâmul poziei. La fel îi pune în aceeași lumină a paralelei istoriei, pe regele Burebista și pe imperatorul Cezar. Intersectează aceste destine ca aparținătoare ale acestui tărâm, al lor- atunci, precum și al nostru- acum.

(Cuvinte cheie pentru internet: Burebista Ovidiu, geto-daci, odrizi, Cotys traci, Cezar)

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS

SR EN ISO 9001:2015 410/C

SR EN ISO 14001:2015 223/M

SR OHSAS 18001:2008 190/HS

SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

27-29 MARTIE SE SCAPĂ DE DEȘEURILE VOLUMINOASE

Vineri, sâmbătă și duminică – trei zile în care râmnicenii pot scăpa gratuit de deșeurile voluminoase și de echipamentele electrice și electronice stricate

Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Salubritate Vâlcea și Asociația Environment Care Waste Management S.R.L. - Brantner Environment S.R.L., prin lider Environment Care Waste Management informează cetățenii municipiului că în perioada 27 – 29 martie, în intervalul orar 8.00 – 14.00, se va realiza colectarea deșeurilor voluminoase și a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) în 12 puncte de colectare de pe

raza Municipiului Râmnicu Vâlcea, după următorul program:

Vineri, 27 martie:

- str. Crișan nr. 16- coloana auto – D.A.D.P.
- intrarea Cecilia Cuțescu Stork, Bl. 77 (PC. 133)
- parcare maternitate – str. Remus Bellu, Bl. 01 (PC. 118)
- str. Emil Avrămescu, lângă sediul Piețe Prest S.A.

Sâmbătă, 28 martie:

- str. Radu de la Afumați, Bl. 51B (PC. 144)
- str. Rapsodie, Bl. 16 (PC. 174)
- alea Mioriței Bl. N3 (PC. 154)
- str. Gib Mihăescu, Bl. S3 (PC. 104)

Duminică, 29 martie:

- Complex Comercial Hermes, Bl. B3 (PC. 80)
- str. Nicolae Iorga, Bl. PT5 (PC. 46)
- alea Bradului, Bl. C1, C 2 (PC. 79)
- intrarea Florilor, Bl. S 31 (PC. 6)

În cazul în care se vor identifica deșeuri voluminoase și deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) depozitate și în alte puncte de colectare decât cele stabilite, președinții sau administratorii asociațiilor de proprietari și cetățenii sunt rugați să anunțe dispeceratul Brantner Environment S.R.L la numărul de telefon 0250.995, în intervalul orar 8.00 – 14.00. În cadrul campaniei de colectare, aceste tipuri de deșeuri se vor colecta gratuit.

Biroul de Presă

PRIMĂRIA ORAȘULUI HOREZU

ORAȘUL HOREZU - STAȚIUNE TURISTICĂ

Str. 1 Decembrie, nr. 7, Jud. Vâlcea - 245800

E-mail: primaria@orasul-horezu.ro Web: www.orasul-horezu.ro

Tel: 0250/860190 Fax: 0250/860481

COMUNICAT DE PRESĂ

INAUGURAREA SEDIULUI NOU AL PRIMĂRIEI ORAȘULUI HOREZU

Primăria orașului Horezu anunță inaugurarea oficială a sediului nou al instituției, clădire cu o deosebită valoare istorică pentru comunitate, recent reabilitată și modernizată, pentru a răspunde nevoilor administrației publice locale. Imobilul a fost construit în anul 1934, de către Prefectura Județului Vâlcea, prefect la acea dată fiind Eugen

Băcescu, având inițial destinația de local de judecătorie și pretură, fiind una dintre clădirile reprezentative ale epocii din această zonă. De-a lungul timpului aceasta a avut un rol important în viața administrativă a comunității.

Valoarea totală a proiectului a fost de 6.171.316,66 lei din care valoarea contribuției comunitare a fost de

2.484.734,79 lei- Planul Național de Redresare și reziliență - Componenta 10- Fondul Local și 3.686.581,87 lei au fost asigurați din fonduri proprii.

Lucrările de reabilitare și modernizare au avut ca scop atât conservarea valorii istorice a clădirii, cât și adaptarea acesteia la standardele moderne, prin îmbunătățirea eficienței energetice, modernizarea instalațiilor și crearea unui spațiu funcțional și accesibil pentru public. S-a reușit astfel redarea comunității a unei clădiri cu valoare istorică, fiind un exemplu de respect pentru trecut și responsabilitate pentru viitor.

Evenimentul de inaugurare s-a desfășurat în prezența autorităților locale și județene, angajați ai Primăriei orașului Horezu, cetățeni. La ceremonie a participat, de asemenea un sobor de preoți care a oficializat slujba de sfințire.

PRIMĂRIA ORAȘULUI HOREZU

MUZICIENI ROMÂNI - MARTIE

CORNELIA TĂUTU (10.03.1938 Odorheiu Secuiesc – 24.03.2019)

Compozitoare română, a urmat cursurile Conservatorului din București (1960- 1965) unde i-a avut ca profesori pe Mihai Jora (compoziție), Aurel Stroe (orchestrație) și Emilia Comișel (folclor). După absolvirea facultății a lucrat ca și cercetător științific la Institutul de etnografie și folclor "Constantin Brăiloiu" din București (1965-1975) și redactor la editura muzicală din București. În perioada 1971-1972 a urmat cursuri postuniversitare la "Long Island University" din New York. Renumită mai ales ca autoare de muzică de film, a obținut două premii ale Asociației Cineaștilor din România pentru coloana sonoră din filmele: Zidul (1975) și Morometii (1987). Activitatea artistică (selectiv): muzică simfonică: concertino (1965), contrapunct (1968), stampe (1984); muzică de cameră: cvartet de coarde (1971), zig zag (1971), omagiu pentru pace (1986); muzică corală: divertisment folcloric (1976), sub soarele cu raze tricolore (1981), poveste antirăzboinică (1982); muzică de teatru: premiera (1970), hangița (1973), uite-l nu e! (1986); muzică de film: stejar – extremă urgență (1974), acțiunea autobuzul (1978), destine romantice (1982).

CLEMANSA BARBERIS – PLĂCINȚEANU (12.03.1899 Iași – 11.10.1986 București)

Compozitoare, cântăreață de operă (soprană) și violonistă, a studiat muzica în particular la București (1916-

1918) cu Alfonso Castaldi și Luigi Narice, apoi Conservatorul din Iași (absolvit în 1922). S-a specializat la Berlin unde a studiat armonia, contrapunctul și orchestrația cu Wilhelm Klatte și canto cu Lula Misz Gmeiner, apoi la Paris la "Schola Cantorum" cu profesorul Vincent D'Indy (compoziție și dirijat) și la Conservatorul Național cu profesorii Gabriel Paulet (canto), Noel Gallon (compoziție) și Vani Marcoux (regie de operă). A lucrat ca profesoară de canto la Conservatorul din Iași (1934-1950), București (1951 – 1956) și la Institutul de Teatru Ion Luca Caragiale. Activitatea artistică (selectiv): Itinerar dacic (1976), Destin de poet (1981), Apus de soare (opera – 1961), Rondelurile rozelor (1982), Viziuni (poem simfonic).

ELENA THEODORINI (25.03.1857 Craiova – 27.02.1926 București)

Cântăreață de operă (mezzo- soprano și soprano română), prima cântăreață din România care a cântat pe scena teatrului Scala din Milano, a început studiile muzicale (pianul) la vârsta de șase ani în orașul natal cu dirijorul Theodor Werner și profesorul George Simonis. La vârsta de 14 ani a plecat în Italia unde a urmat Conservatorul din Milano al clasei de canto și pian avându-l ca profesor pe compozitorul italian Adolfo Fumagalli. A debutat ca solistă cu tenorul Armando Di Gondi în opera "Maria din Rohan" la Teatrul Municipal din Cuneo. La data de 20 martie 1880 la vârsta

de 22 de ani cântat pentru prima oară pe scena teatrului "Scala" din Milano în rolul Margheritei din opera Faust, iar în 1881 interpretează rolul Valentinei în opera "Les Huguenots". A lucrat ca profesoară de canto la "Académie Lyrique" din Paris (1905) și director al Conservatorului guvernamental din Buenos Aires (1915). În anul 1922 se întoarce în România unde fondează Academia națională de lirică. De-a lungul activității sale a cântat pe scenele operelor din Alesandria, Livorno, Pisa, Chieti, Buenos Aires, Paris etc.

VIOREL COSMA (30.03.1923 Timișoara – 15.08.2017 București)

Muzicolog și critic musical român a început studiile muzicale (vioară) la Conservatorul municipal din Timișoara (1929 – 1931), apoi la universitatea de muzică din București (1945 – 1950) cu profesorii: Mihai Jora, Leon Klepper, Marțin Negre, Zeno Vancea. A lucrat ca profesor la conservatorul "Alberto della Pergola" din București (1945 – 1947), la liceele de muzică "Dinu Lipatti" și "George Enescu" din București (1951-1999). De asemenea a desfășurat o intensă activitate de critică muzicală în presa din România unde a publicat peste 5000 de eseuri, studii muzicale și recenzii iar camuzicolog a publicat peste 100 de volume de muzicologie – comparată, antologii, monografii și ghiduri. Activitatea artistică (selectiv): Lăsați-mă să cant (operetă, partitură pentru voce și pian 1954), Ciprian Porumbescu (1957), Muzicienii români (lexicon 1970), Istoria muzicii universale (1972).

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

DIN REVISTE LUATE... (Urmare din pag. 7)

Ars doloris ", sub un titlu sugestiv: „ O carte recuperată, un autor recuperat ", este subliniată truda autorului: „Timp de 35 de ani, Ion Vartic a urmărit tot ce a fost relevant în materie de Radu Stanca și de Cercul Literar de la Sibiu-multe dintre interpretările strălucite și dintre descoperirile de arhivă aparținându-i." În această interpretare a operei lui Radu Stanca distingem cultura literară și estetica deosebită, finețea ductului analitic, subtilitatea formulării și desăvârșita cunoaștere a bibliografiei. Calități care fac din Ion Vartic unul dintre cei mai importanți critici și istorici literari ai ultimelor decenii. Alte pagini de interes: continuarea fragmentelor semnate de Mircea Mihăieș din eseu în lucru: „Fluturii de noapte ai Virginiei Woolf "; interstițiile lui Alexandru Călinescu, în marginea unei recente apariții editoriale: „L'Histoire du monde passe par Paris ", de François Reynaert; pagina de poezie a lui Horia Bădescu, din care cităm o strofă memorabilă: „Cum trece ea pasărea-vânt/dintr-o tăcere într-un cuvânt, /dintr-un cuvânt într-o altă tăcere/fum de lumină, abur, pârere!/ Cum țipă ea neauzit/când se prelinge înnesfârșit,/când nu rămâne decât omăt/și nu se uită

ea îndărăt/în neodihnă și neuitare/și nu-s răspunsuri, nici întrebare"; paginile dedicate lui Marin Sorescu, la 90 de ani de la naștere, semnate de Vasile Spiridon și Cătălin Davidescu; comentariul critic semnat de Antonio Patraș: „Testamentul lui Gary ", dedicat noii ediții „Jurnalul unui jurnalist fără jurnal ", de Ion D.Sârbu;interviul lui Cristian Pătrășconiu cu poetul Vasile Dan; articolul de istorie literară: „Celălalt Slavici, nefrecventatul" al lui Paul Cernat. Puzzle-ul lui Gabriel Chifu: „Schimbarea lăuntrică " impune atenției-pe urmele unei mai vechi dezbateri de acum câțiva ani din paginile acestei reviste-o altă dimensiune a existențialului nostru, la fel de precară astăzi, legată de partea lăuntrică, respectiv de sentimentele și însușirile noastre. „Cum se explică regresul acesta, de simțre și de exprimare? Cum de preferăm răul și în procesul electoral politic, dar și în ce facem noi în acțiunile de zi cu zi? Cum de este în diminuare severă umanitatea din oameni?...Cum de am devenit amnezici, fără memorie adică și fără dimensiunea duratei, renunțând la trecutul nostru fără strângere de inimă, nepăsători că suntem fără rădăcini, frunze-n vânt ?" Acest curs al lumii nu este unul pe care să ni-l dorim. Am părăsit revista și rubrica Din reviste luate...și-n revistă date...pe Calul de Foc și cu un mare Cum...?

RAPORT

CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE CONSILIUL DE CONDUCERE ÎN ANUL 2025

Pe 23 octombrie 2025 s-au împlinit 18 ani de la întemeierea Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea, organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, componentă a societății civile. Valorificând experiența pozitivă acumulată pe parcurs și calitățile intelectuale autentice ale membrilor săi și în anul 2025 Consiliul de conducere a desfășurat o activitate bogată, diversificată, care a corespuns preferințelor și exigențelor asistenței. În programul pe 2025, aprobat de Adunarea Generală a asociației din 25 martie, au fost cuprinse 36 de manifestări din diferite domenii, stabilite în mod judicios, în concordanță cu evenimentele care au fost marcate la nivel național, județean și local. S-au organizat simpozioane, expuneri, dezbateri, mese rotunde, evocări istorice, medalioane literare, lansări de carte, aniversări, comemorări etc. Au fost inițiate și am participat la peste 100 de acțiuni (mai exact 102). Dintre acestea, 20 au abordat teme istorice, 26 din domeniul literaturii, 28 au fost activități cultural-spirituale și distractive, șapte din sfera învățământului, științei și educației, două despre sănătate și protecția mediului înconjurător; s-au organizat 12 excursii, cinci aniversări și s-au editat două numere ale revistei „Seniorii”. S-a adăugat prezența individuală sau în grup a colegilor noștri la diferite acțiuni, la nivel național și județean, unde au reprezentat cu onestitate asociația. În majoritatea cazurilor Asociația Seniorilor a avut statut de organizator principal, iar în celelalte de partener sau invitat. Cele mai multe s-au desfășurat la Clubul Seniorilor, în cadrul reuniunilor săptămânale ale Consiliului de conducere, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, Arhiepiscopia Râmnicului, Consiliul Județean Vâlcea, Inspectoratul Școlar Județean, Sala Sindicatelor, care sunt principalii noștri colaboratori. Auditoriul a fost format din membri ai Asociației Seniorilor, Forumului Cultural al Râmnicului, arhiviști, bibliotecari, cadre didactice și elevi din municipiul Râmnicu Vâlcea, slujitori ai Domnului, reprezentanți ai presei și alte persoane interesate de problemele supuse dezbaterii. Evident că nu ne propunem o prezentare exhaustivă, ci vom reda în sinteză ce s-a întreprins și organizatorii care s-au ocupat de pregătirea acțiunilor. La începutul fiecărei luni, în ședința Consiliului de conducere, s-a analizat modul în care s-au desfășurat activitățile din luna precedentă, au fost discutate cele din luna în curs și principalele evenimente înscrise în agenda editată de Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea.

Manifestări pe teme istorice: Consiliul de conducere a acordat o atenție deosebită sărbătoririi unor evenimente din istoria țării, a poporului român, reliefării contribuției unor personalități de seamă la dezvoltarea societății. Pe 23 ianuarie, Asociația Seniorilor în colaborare cu alți factori a organizat, la Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, dezbateră „Unirea Principatelor Române din 1859, în conștiința națiunii române”, iar pe 24 ianuarie, seniorii vâlceni au participat la ceremonia dedicată acestei sărbători, la Instituția Prefectului Județul Vâlcea. Pe 31 ianuarie au fost prezenți la Călimănești pentru comemorarea voievodului Mircea cel Bătrân cu ocazia împlinirii a 607 ani de la trecerea în veșnicie, iar în septembrie, la Clubul Seniorilor, s-a desfășurat dezbateră „Mircea cel Mare – 639 de ani de la urcarea pe tron”. În luna aprilie, asociația a organizat dezbateră „Istoria, școala și țara”; seniorii au asistat la sesiunile de comunicări științifice din cadrul secțiunilor „Râmnicul tradiției” și „Râmnicul modern și contemporan” ale proiectului inițiat de Forumul Cultural. Pe 6 mai s-a desfășurat o conferință despre Ziua Independenței României, Ziua Victoriei în cel de-Al Doilea Război Mondial și Ziua Europei. De asemenea au participat la mai multe evenimente în cadrul programului complex „Zilele Râmnicului” și aniversarea a 637 de ani de la atestarea documentară a orașului Călimănești. Pe 17 iunie asociația a organizat simpozionul „Oameni și evenimente care au contribuit la modernizarea României”, pe 26 iunie am luat parte la activitățile dedicate Zilei Drapelului Național și pe 29 iulie la celebrarea Zilei Imnului Național, organizate de Instituția Prefectului Județul Vâlcea, respectiv Primăria Râmnicu Vâlcea.

La mijlocul lunii septembrie am fost prezenți la ceremonia militară și religioasă prilejuită de sfințirea Monumentului Eroilor de la Arhiepiscopia Râmnicului, organizată împreună cu Filiala Județeană „Matei Basarab” a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. De asemenea am luat parte la sesiunea de comunicări „Neagoe Basarab – izvor de spiritualitate românească”, la Biblioteca Orășenească „A. E. Baconsky” din Călimănești; am organizat dezbateră „Nicolae Bălcescu – om politic, istoric și revoluționar” și evocarea „I. G. Duca – jurist, publicist, om politic și de stat”. Pe 21 octombrie, la Clubul Seniorilor, a fost evocată personalitatea Reginei Maria, la 150 de ani de la naștere, iar pe 29 octombrie am fost prezenți la sărbătorirea Zilei Arhivelor Naționale. Pe 27 noiembrie, Asociația Seniorilor a organizat simpozionul „Importanța Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 reflectată în conștiința contemporană”, la Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale.

Am asistat la mai multe lansări de carte: „Oameni și fapte din istorie” – autor Gheorghe Dumitrașcu, „Ea a fost prima...141 vieți și destine”, autoare Fenia Driva și „Râmnicul Medieval” scrisă de dl. Florin Epure – director executiv al Direcției Județene pentru Cultură Vâlcea. La realizarea acestor activități au contribuit colegii: Gheorghe Dumitrașcu, Mihai Sporiș, Petre Cichirdan, Mihai Călugărițoiu, Mihai Mustătea, Dumitru Lazăr, Paraschiva Cernătescu.

În domeniul literaturii: Activitățile literare au debutat, în mod tradițional, cu celebrarea Zilei Culturii Naționale și omagierea poetului național, Mihai Eminescu. Pe 14 ianuarie, la Clubul Seniorilor, s-a desfășurat medalionul literar „Mihai Eminescu – omul complet al culturii naționale”. Asociația noastră a fost parteneră la „Eminesciana” pe 16 ianuarie, la Biblioteca Județeană și am participat la manifestările duhovnicești-culturale de la Arhiepiscopia Râmnicului, cu prilejul împlinirii a 175 de ani de la nașterea poetului nepereche.

Consiliul de conducere al asociației a organizat mai multe medalioane literare: „Lucius Seneca, scriitor și filosof latin”, „130 de ani de la nașterea poetului, eseistului și traducătorului Ion Barbu”; „Mihail Sebastian – eseist, prozator, dramaturg și gazetar”; „Grigore Alexandrescu – poet și prozator”, „Gib Mihăescu – 90 de ani de la deces”, „Adrian Păunescu – scriitor, poet și gazetar”; Traian Cantemir – filolog, lingvist, scriitor și folclorist”; „175 de ani de la nașterea poetei Veronica Micle”, „George Țârnea – poet și ziarist vâlcean talentat” și am participat la evocarea dramaturgului și ziaristului Doru Moțoc.

Asociația Seniorilor s-a aflat printre organizatorii colochiului pe tema: „Valențe istorice și literare ale limbii române în decursul veacurilor”, desfășurat la Arhiepiscopia Râmnicului și ai manifestării dedicată Zilei Limbii Române. Și-au lansat cărțile mai mulți colegi: „Vâlceni în slujba cuvântului scris” – autor Anton Ciobotaru; „Legământ cu icoana mea călătoare” – Nicolae Ciurea-Genuneni; „Balul amintirilor” – volumul II – Mioara Ohâi; „Nelu Barbu în orizontul critic”; „Flori de pelin” – Constantin Pușcașu. În materializare acțiunilor s-au implicat colegii: Mihai Mustătea, Mihai Sporiș, Marinela Capșa, Anton Ciobotaru, Ioan Rancea, Gheorghe Pantelimon, Luciana Vlad, Maria Matei.

Activități cultural - spirituale și distractive: Seniorii au participat la spectacolele „Hai să dăm mână cu mână”, „Vestitorii primăverii”, Festivalul Călușului Vâlcean, Festivalul

Colindului Vâlcean, la manifestările de Ziua Națională a lei etc., desfășurate sub egida Consiliului Județean Vâlcea. S-au organizat activitățile tradiționale – Revelionul Seniorilor, sărbătorirea Zilei Internaționale a Femeii, sub genericul „Femeia miracolul vieții”. Un rol important în preocupările asociației noastre l-a ocupat omagierea lui Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari sculptori ai secolului XX, un pionier al artei moderne, căruia i-au fost dedicate mai multe activități: dezbateră „Constantin Brâncuși – artist universal”, o excursie la Hobița, participarea la acțiunile comemorative de la Mănăstirea Lainici. De Ziua Academiei Române (4 aprilie) am discutat despre cea mai importantă instituție de știință și cultură a României. S-au organizat mai multe dezbateri și evocări pe teme interesante: „Sculptura vâlceană în secolul XX”, „Constantin Iliescu – pictor talentat”, „George Enescu – unul dintre măestrii muzicii moderne, recunoscut și pe plan mondial”; „70 de ani de la moartea lui Dimitrie Gusti filosof și sociolog emblematic”, „Cultura vâlceană reflectată în ziarele editate de Intol Press și în publicațiile locale”. Pe 28 iunie, la Căminul Cultural din comuna Galicea a avut loc un eveniment editorial de succes: prof. univ. dr. Virgiliu Constantinescu și-a lansat cartea „Tratat de sociologie a comunităților rurale”, două volume, Asociația Seniorilor având o contribuție importantă, iar în luna septembrie a fost evocat Dumitru Drăghicescu – filosof, sociolog, diplomat de notorietate internațională și om politic. Seniorii au participat la ritualurile dedicate ÎPS Bartolomeu Valeriu Anania – 104 ani de la naștere, iar în luna septembrie la cele închinare Sfântului Martir Antim Ivireanul, ocrotitorul spiritual al Râmnicului și la manifestarea „Rotonda plopilor aprinși”, ediția a XVII-a, organizată de Asociația Culturală „Curierul de Vâlcea”. De asemenea s-au organizat activități cultural-spirituale la Mănăstirea Cetățuia și la Mănăstirea „Antim” din municipiul Râmnicu Vâlcea și dezbateră „300 de ani de la trecerea în eternitate a episcopului Râmnicului – Damaschin”. Consemnăm și participarea la evenimentul „Biblioteca Județeană «Antim Ivireanul»- 75 de ani de vocație culturală”. La organizarea lor au contribuit mai mulți colegi: Mihai Călugărițoiu, Constanța Badea, Axente Voicu, Larisa Calmutschi, Marinela Capșa, Iulian Comănescu, Petre Cichirdan, Mihai Sporiș, Ioan Rancea, părintele Petre Mateiescu, Mihai Mustătea ș.a.

În domeniul științei, educației și învățământului: S-au marcat 30 de ani de la înființarea Fundației „Dascălul vâlcean”, s-au ținut expuneri urmate de dezbateri dedicate matematicianului Solomon Marcus- la împlinirea a 100 de ani de la naștere, lui Petrache Poenaru, inventatorul stiloului, brevetat la Paris pe 25 mai 1827 și s-a discutat despre Ziua Inginerului Român, instituită în anul 2000 și sărbătorită pe 14 septembrie.

Forumul Cultural în colaborare Asociația Seniorilor au organizat dezbateră „Școala pedagogică de la Râmnic”, iar seniorii au participat la conferința „Apa grea între fizică și existență” susținută, la Biblioteca Județeană, de ing. dr. Dorel Mihai Constantinescu. Pe 26 iunie s-a desfășurat, la Inspectoratul Școlar Județean, reuniunea anuală a foștilor inspectori școlari, ediția a XII-a. La reușita acestor acțiuni au contribuit domnii: Gheorghe Dumitrașcu, Gheorghe Pantelimon, Mircea Daneș, Dumitru Vlăduț, Mihai Sporiș, Emilian Popescu, Carmen Matei.

Sănătate, turism, protecția mediului înconjurător: Pe 3 iunie, Asociația Seniorilor și Forumul Cultural al Râmnicului în colaborare cu alți factori, au organizat la Biblioteca Județeană, dezbateră „Să dăm o șansă Pământului”, care a ajuns la ediția a XIV-a, iar pe 10 iunie, la Clubul Seniorilor a avut loc o conversație instructivă despre esența și sensul vieții, de care au răspuns domnii Gheorghe Pantelimon și Lorin Popescu.

Excursiile, mai ales turismul eclezastic, continuă să fie cele mai îndrăgite activități, care contribuie la largirea orizontului cultural-spiritual, la reconfortarea fizică și intelectuală a participanților. În total s-au organizat 12 excursii, șapte în județul nostru și în țară și cinci în alte state din Europa și Africa, pe următoarele itinerarii: Râmnicu Vâlcea – Pitești – Ștefănești – Golești – Mănăstirea Cotmeana; Râmnicu Vâlcea – Târgu Cărbunești – Tg. Jiu – Mănăstirea Lainici – Hobița – Mănăstirea Tismana; pelerinaje la mănăstirile din nordul județului nostru, la Curtea de Argeș și Câmpulung; vizite la Sibiu și Craiova. De asemenea au fost admirate obiective turistice din Italia, Elveția, Bulgaria, Spania și Tunisia. Cele mai multe au fost organizate de doamna Constanța Badea ajutată și de alți colegi, iar cu domnul Gheorghe Cărbunescu, au fost vizitate orașul Chișinău și Cetatea Orhei din Republica Moldova. Fiindcă aceste călătorii, în scop educativ și de agrement, se fac sub egida Asociației Seniorilor, este necesar ca programele lor să fie discutate și aprobate de Consiliul de conducere. Membrii asociației noastre au participat și la alte activități, în județul Vâlcea și în țară cum sunt: Concursul „Vâlcea colț de rai”, Memorialul „Vasile Militaru”, „Lira litoralului”, „Posada 1330” – ediția a VI-a, „Academia de sub pământ” ș.a.

Aniversări: Din anul 2025 conducerea asociației noastre a acordat mai multă atenție marcării unor evenimente din viața personală a membrilor săi cum sunt aniversarea zilei de naștere și sărbătorirea zilei onomastice. În context apreciem că domnul Axente Voicu se ocupă îndeaproape de aceste momente cu multiple valențe afective. Au fost sărbătoriți colegii Ioan Puiu Luca – la împlinirea venerabilei vârste de 90 de ani, Dumitru Dincă – 85, Lucia Vlad – 80, Mihai Călugărițoiu – 70 și părintele cărturar Constantin Mănescu – 65. Le urăm tuturor multă sănătate!

Viața de organizație: Pe 25 martie 2025 a avut loc, la Biblioteca Județeană, în Sala de conferințe, Adunarea Generală a Asociației Seniorilor, organul suprem de conducere, la care au participat 82 de membri, care s-a desfășurat într-o atmosferă de responsabilitate și angajare pentru îndeplinirea obiectivelor fundamentale asumate. Ședințele Consiliului de conducere s-au ținut săptămânal, cu ordine de zi stabilită în mod rațional. În viitor este necesară o prezență mai bună la aceste reuniuni deschise, a celor care au funcții de conducere în asociație. La sfârșitul anului 2025, în evidență, se aflau 184 de membri.

Activitățile noastre s-au bucurat de o bună *mediatizare* în cele două reviste „Seniorii”, care au fost editate anul trecut, în publicațiile culturale conduse de domnul Petre Cichirdan, în ziarul „Curierul de Vâlcea”, precum și la postul de Televiziune VTV.

O contribuție importantă în acest sens au avut și colegii din asociație Gheorghe Frățilă, Eduard și Elena Nicoleta Popovici, Axente Voicu, și mai nou, Vasile Mircea Ungureanu.

Putem aprecia că cei 18 ani de existență au fost încununați de realizări prestigioase, care au contribuit la afirmarea asociației noastre ca un factor dinamic în viața cultural – spirituală a comunității vâlcene. La acest moment de bilanț rodnic aducem mulțumiri membrilor Consiliului de conducere, colegilor din organizație, colaboratorilor, tuturor celor care au contribuit, cu bună credință, la materializarea obiectivelor pe care ni le-am propus, în scopul dezvoltării vieții cultural-științifice vâlcene.

Urăm ani mulți și roditori asociației noastre de suflet, membrilor săi, celor care ne susțin și ne apreciază eforturile, pe care le facem voluntar, pentru binele comun.

Consiliul de conducere

Întocmit,
Prof. Gheorghe Pantelimon

SUFLETUL PUS ÎN OLĂRIT DE DUMITRU ȘCHIOPU

Marius DRĂGHICI

Centenarul nașterii celui mai valoros ceramist al centrului de olărit Vlădești din cea de a doua jumătate a secolului XX și din primul deceniu al secolului XXI, Dumitru Șchiopu (1926-2012), a prilejuit organizarea expoziției „Retrospectiva Dumitru Șchiopu - 100” la Galeria „Artex”, din centrul municipiului Râmnicu Vâlcea. Vernisajul manifestării culturale a avut loc luni 16 martie 2026, la ora 16:00, eveniment la care și-au dat concursul Filiala Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România, având parteneri Comitetul de Organizare a Centenarului „Dumitru Șchiopu”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, Colecția de Ceramică a Familiei Violeta și Eugen Pătru din Vlădești, Colecția de Ceramică a Căminului Cultural Vlădești, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, Casa de Cultură „Constantin Brâncoveanu” Horezu – Galeria De Artă Populară Contemporană, Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și Primăria Vlădești. Marele ceramist a fost omagiat de asemenea la Vlădești și Horezu, patria ceramicii românești, localități în care meșteșugul olăritului are o tradiție veche de mii de ani. Nea` Mitrică, așa cum îi spuneau prietenii, s-a născut în satul Priporul, comuna Vlădești, din județul Vâlcea, în anul 1926 și a deprins tainele meșteșugului de la tatăl și unchiul său, reușind să lucreze piese cu scop utilitar și figurine avimorfe. A pus mult suflet în modelarea lutului, pentru că „totu să lucrează pă simțu` mâinii, trebuie să simți pământu` la suflet. Lucrezi cu sufletu`, pui suflet acolo. Păi omu`, n-a fost făcut dân pământ?”. Colecția foarte vastă a obiectelor ieșite din mâinile și sufletul maestrului

cuprinde „pușori”, „câni de moși”, „borcănele”, „ulcele”, „oale de moși”, „fierturi”, ulcioare, taiere, ornate cu motive geometrice (șiragul, valul, melcul) și cele naturale (brăduțul), iar la expoziția amenajată la galeria din Calea lui Traian 114 poate fi admirată o parte a creației sale. Caracteristic vaselor prezentate este această formă mult bombată în mijloc la care se adaugă toarta plecată din buza oalei până mai jos de mijloc și tehnica folosită prin „scăldatul” în caolin sau utilizarea humei doar în interior, ornamentul exterior fiind cu smalț verde ori maro. Talentul meșterului olar pus în boțul de lut a dat naștere unor minunății care fac parte din parimoniile multor muzee etnografice și amintim Muzeul Județean Râmnicu Vâlcea, Muzeul Satului vâlcean de la Bujoreni, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii de la Golești, Muzeul Satului și de Artă Populară din București, Muzeul Brukenthal din Sibiu, Muzeul Etnografic al Olteniei din Craiova. Recunoștința noastră față de creatorul popular Dumitru Șchiopu, i-a adus numeroase premii și distincții, iar anul 2006 a fost declarat „Anul Dumitru Șchiopu 2006” pentru etnografia românească, la împlinirea vârstei de 80 de ani. Deși, ne-a părăsit în anul 2012, arta olăritului modelat într-o manieră proprie a fost moștenită de fiica lui, Violeta Pătru și de ginerele Eugen Pătru, care vor transmite generațiilor ce vor veni meșteșugul în pericol de dispariție.

Semnalăm vernisarea expoziției de artă vizuală „Șotron 3”, la Galeriele 1 și 2 din Pasajul „Dinu Săraru” (fost Cozia), vineri 13 martie 2026, ora 17:00, organizată de UAP Rm. Vâlcea, în parteneriat cu Primăria Municipiului Rm. Vâlcea și UAP din România, proiect coordonat de Gheorghe Dican, la care a participat curator Cristina Botez și criticul de artă Gabriela Popescu.

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

O plantă rădăcinoasă originară din sud-estul Europei, cultivată în medii mai reci din Europa, America și India și folosită de secole în medicina tradițională, dar și în prepararea alimentelor este

HREANUL

Hreanul (*Armoracia rusticana*) este considerat un tonic general, care ajută la întărirea sistemului imunitar. Acesta conține elemente nutritive precum magneziu, calciu, acid ascorbic, acid folic, potasiu, zinc.

Consumul de hrean are efecte benefice asupra sănătății bucale și dentare, are efect laxativ și diuretic, îmbunătățește metabolismul și procesul de digestie, întărește sistemul imunitar, luptă împotriva infecțiilor tractului urinar și a sinusurilor, poate regla tensiunea arterială și poate preveni unele forme de cancer. Hreanul conține compuși bioactivi, care au efecte antioxidante, antiinflamatorii și pot contribui la protecția celulară.

Se recomandă utilizarea sa cu moderație deoarece poate avea efecte secundare și poate interacționa cu unele medicamente (ca de exemplu cele pentru tiroidă, rinichi și tensiune arterială), de aceea ar trebui consultat un medic înainte de introducerea în dietă a hreanului.

Să vă fie de ajutor!

Ana-Maria LAZĂR

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICATII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlcani care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro> și tipărit la Tg. Jiu, 29 martie 2026

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21 Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017) Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025) Constantin ZĂRNEȘCU Mihai SPORIȘ Al Florin TENE Ștefan DUMITRESCU Ioan DURĂ Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line: Bogdan CICHIRDAN Ana-Maria LAZĂR Leontina RUS
Redactori:
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți: Felix SIMA Emil MANZUR (corresp. Timiș) Carmen Lidia GORUNESCU Simona Maria KIS Puiu RADUCAN Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI Constanța BADEA Tanța TĂNAȘESCU Silviu LAZĂR Ana VASILE Marinela BELU-CAPȘA Ion TALPOȘ Marius DRĂGHICI Ligia NICOLESCU Cristian Ovidiu DINICĂ Mircea VASII Marian ILIE Senti VOICU Constantin SORICI Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei